

Załącznik do uchwały Nr.....
Rady Gminy Kaźmierz z dnia.....
w sprawie uchwalenia Programu Rozwoju
Gminy Kaźmierz na lata 2014- 2020

PROGRAM
ROZWOJU GMINY KAŹMIERZ
NA LATA 2014-2020

Powiat Szamotulski
Województwo Wielkopolskie

Kaźmierz, luty 2016r.

Lp.	Spis treści:	Str.
	WPROWADZENIE	4
	CZĘŚĆ I. DIAGNOZA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA	
1.	Podstawowe informacje o gminie Kaźmierz, kwestie społeczne.	11
1.1.	Historia gminy Kaźmierz	11
1.2.	Struktura administracyjna gminy i położenie	13
1.2.	Uwarunkowania demograficzne	13
1.3.	Aktywność ekonomiczna ludności	19
1.4.	Dostęp do edukacji	22
1.5.	Aktywność społeczna mieszkańców	23
1.6.	Infrastruktura kulturalna	24
1.7.	Infrastruktura zdrowotna	25
2.	Gospodarka, środowisko naturalne, infrastruktura techniczna	26
2.1.	Rolnictwo	26
2.2.	Przemysł	27
2.3.	Turystyka	27
2.4.	Warunki przyrodniczo-geograficzne	28
2.4.1.	Charakterystyka elementów przyrody nieożywionej	28
2.4.2.	Charakterystyka elementów przyrody ożywionej – rezerваты i pomniki przyrody, obszar NATURA 2000	31
2.4.3.	Zieleń urządzona	35
2.4.4.	Gmina Kaźmierz na tle krajowej sieci ekologicznej	35
2.5.	Infrastruktura komunalna i techniczna	37
2.5.1.	Komunikacja	37
2.5.2.	Zaopatrzenie w wodę	38
2.5.3.	Gospodarka ściekowa	38
2.5.4.	Zaopatrzenie w gaz	39
2.5.5.	Gospodarka mieszkaniowa	40
2.6.	Gospodarka inwestycyjna i finansowa gminy	41
	CZĘŚĆ II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY KAŻMIERZ	
1.	Analiza SWOT – czynniki rozwojowe gminy Kaźmierz	44
2.	Wnioski z analizy SWOT	54
	Część III. PRIORYTETOWE CELE ROZWOJU GMINY KAŻMIERZ	

1.	Wizja rozwoju gminy Kaźmierz.	63
2.	Cele rozwojowe, priorytety, kierunki rozwoju, przedsięwzięcia realizacyjne	66
3.	Poziom operacyjno-wdrożeniowy programu rozwoju - karty realizacji celów	75
4.	Spójność z lokalnymi, regionalnymi, krajowymi i europejskimi dokumentami strategicznymi	95
Część IV. MONITORING I EWALUACJA REALIZACJI USTALEŃ STRATEGII		
1.	System monitoringu i ewaluacji	103
2.	Zestawienie wskaźników	106

WPROWADZENIE

Wzrastający zakres kompetencji i odpowiedzialności samorządu lokalnego szczególnie w zakresie:

- ustanawiania prawa miejscowego,
- pozyskiwania środków finansowych i dysponowania nimi na różnorodne cele,
- uczestniczenia w sprawowaniu władzy publicznej,

wymaga posiadania przez samorząd przyjętej wizji rozwoju i ustalonego sposobu jej osiągnięcia, zawartej w dokumencie określającym strategią lub programem rozwoju.

Ze względu na powyższe okoliczności niemal powszechną staje się reguła podejmowania przez samorządy planowania strategicznego, ustalenie zarówno podstawowego celu jak i priorytetów rozwojowych. Dotyczy to tak istotnych sfer jak strategia społeczno-gospodarcza i polityka przestrzenna oraz polityk o charakterze cząstkowym dotyczących między innymi: środowiska, komunikacji, infrastruktury komunalnej, programów społecznych itd.

Od czasu uchwalenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Kaźmierz na lata 2001-2015 zmieniała się sytuacja makroekonomiczna, sytuacja gospodarcza regionu, zmianie uległy dokumenty strategiczne wyższego szczebla, a także przepisy prawne. Zmieniły się również uwarunkowania regionalne, mające wpływ na zawartość i ustalenia strategii, m.in. sytuacja demograficzna i rozwój mieszkalnictwa. Ponadto potrzeba przyjęcia nowego programu rozwojowego wynika z zakończenia okresu programowania na lata 2007-2013. Z uwagi na rozpoczynający się nowy okres programowania polityki spójności Unii Europejskiej na lata 2014-2020 zaistniała konieczność dostosowania planu rozwojowego gminy Kaźmierz do założeń i ustaleń nowych dokumentów wyższego rzędu, w tym zaktualizowanej „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020”.

Ustawą z dnia 24 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r. poz. 379) przyznano gminom uprawnienie do przygotowania i realizowania programów rozwoju. W ustawie o samorządzie gminnym uzupełniono kompetencje wójta w zakresie opracowywania programów rozwoju. Dlatego zasadne jest podjęcie działań mających na celu przygotowanie programu określającego uwarunkowania i cele rozwoju gminy Kaźmierz na najbliższe lata, obejmujące unijną perspektywę finansową 2014-2020.

Opracowując Program Rozwoju Gminy Kaźmierz na lata 2014-2020, zwanego dalej Programem Rozwoju, posłużono się metodą ekspercko-społeczną, akceptowaną przez organy

decyzyjne Unii Europejskiej. Zarządzeniem nr 129/14 Wójta Gminy Kaźmierz z dnia 9 lipca 2014 r. powołano Zespół Konsultacyjny do opracowania Programu Rozwoju dla Gminy Kaźmierz na lata 2014-2020 złożony z przedstawicieli Rady Gminy, Urzędu Gminy, lokalnych podmiotów gospodarczych, kulturalnych, oświatowych i społecznych. Koordynatorem prac zespołu został Sekretarz Gminy Kaźmierz Karol Hartwicz. Zespół pracował w następującym składzie:

Lp.	Nazwisko i Imię	Instytucja/środowisko/funkcja
1.	Hartwicz Karol	Sekretarz Gminy Kaźmierz
2.	Jakubowski Marek	Zastępca Wójta Gminy Kaźmierz
3.	Olejniak Tomasz	Skarbnik Gminy Kaźmierz
4.	Nowak Marek	Kierownik Wydziału Nieruchomości i Inwestycji
5.	Maćkowiak Iwona	Kierownik Wydziału Spraw Obywatelskich
6.	Odwrot Andrzej	Główny Specjalista ds. rozwoju lokalnego i promocji gminy
7.	Dryjańska Agnieszka	Inspektor w Wydziale Rolnictwa i Ochrony Środowiska
8.	Hudzińska Agnieszka	Inspektor w Wydziale Nieruchomości i Inwestycji
9.	Nowacka Joanna	Inspektor ds. Obsługi Organów Gminy
10.	Smolarek Zbigniew	Wiceprzewodniczący Rady Gminy Kaźmierz
11.	Człapa Michał	Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska
12.	Ossowski Krzysztof	Przewodniczący Komisji Budżetu i Gospodarki Komunalnej
13.	Magdziarek Bogumiła	Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Opieki Społecznej, Oświaty i Kultury
14.	Szulc Andrzej	sołtys
15.	Nowicki Piotr	przedsiębiorca
16.	Nowacki Andrzej	Prezes OSP Kaźmierz
17.	Góralczyk Paweł	Prezes „Stowarzyszenia Zielone Radzyny”
18.	Pawłowski Andrzej	Prezes „Stowarzyszenia Kaźmierz”
19.	Konieczny Bogusław	Prezes PZW Koło Kaźmierz
20.	Kupś Stefan	Przewodniczący Rady Nadzorczej GS „SCh” w Kaźmierzu
21.	Jarząb Stanisław	Prezes Gminnego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych w Kaźmierzu

22.	Armon Barbara	Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaźmierzu
23.	Perz Ewa	Pielęgniarsko-Położniczy Ośrodek Medycyny Środowiskowo-Rodzinnej
24.	Sobkowiak Maria	Dyrektor Biblioteki Publicznej Gminy Kaźmierz
25.	Stróżyk Janusz	Dyrektor Gminnego Zespołu Oświatowego
26.	Pietrzak Andrzej	Dyrektor Oddziału G.EN. GAZ Energia Sp. z o.o.
27.	Spychała Ewa	Dyrektor Zakładu Usług Komunalnych w Kaźmierzu

Zgodnie z przyjętym trybem i harmonogramem prac opracowana została diagnoza obecnego stanu gminy Kaźmierz i tendencji zmian w gminie na tle uwarunkowań zewnętrznych, która zawiera:

- 1) Analizę silnych i słabych stron, szans i zagrożeń rozwojowych gminy (SWOT)
- 2) Analizę problemów, potencjałów i barier rozwojowych gminy

Na podstawie diagnozy wyodrębniono kluczowe problemy rozwojowe gminy Kaźmierz i określono priorytety rozwojowe na lata 2014-2020.

Propozycje do Programu można było zgłaszać poprzez ankiety¹, na spotkaniach z mieszkańcami oraz na spotkaniach Zespołu Konsultacyjnego². Ponadto wersja wstępna Programu została poddana konsultacjom społecznym. Zgłoszone w trakcie ankietyzacji oraz konsultacji propozycje zostały uwzględnione w treści niniejszego dokumentu.

Program Rozwoju jest długookresowym programem działania, określającym wizję rozwoju (generalny cel kierunkowy), priorytety i kierunki rozwoju oraz wskazujący sposoby ich wykonania w postaci planowanych przedsięwzięć realizacyjnych. Program Rozwoju odpowiada na podstawowe pytanie: co powinniśmy zrobić, aby jak najlepiej zaspokajać zbiorowe potrzeby mieszkańców gminy Kaźmierz. Mając oczywiście na uwadze istniejące ramowe warunki jej bieżącego funkcjonowania i dalszego rozwoju, takie jak:

- obowiązujące przepisy prawa dotyczące zasad funkcjonowania i finansowania jednostek samorządu terytorialnego,
- kierunki, priorytety i cele rozwoju Unii Europejskiej, Polski i województwa wielkopolskiego,
- dynamikę rozwoju gospodarczego kraju (koniunktura gospodarcza),

¹Treść ankiety stanowi załącznik nr 1 do strategii. Wyniki ankietyzacji zostały opublikowane na stronie internetowej i znajdują się w dokumentacji Urzędu.

² Zespół konsultacyjny odbył 2 spotkania, na których została dokonana analiza kluczowych problemów oraz wypracowano propozycje celów rozwojowych.

- rozmiary środków finansowych przeznaczanych z budżetu państwa na finansowanie takich dziedzin (istotnych także dla mieszkańców gminy Kaźmierz) jak: gospodarka, pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, kultura i sztuka, sport i rekreacja, bezpieczeństwo publiczne, budownictwo komunalne, drogi publiczne, transport publiczny, ochrona środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego,
- aktualny poziom rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Kaźmierz,
- zasobność budżetu gminy Kaźmierz oraz możliwości pozyskiwania dodatkowych zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań gminnych ze źródeł krajowych i zagranicznych, w tym z Unii Europejskiej.

Program Rozwoju umożliwia bardziej efektywne gospodarowanie ograniczonymi zasobami (ludzkimi, rzeczowymi, ekologicznymi i finansowymi), pozwala przewidywać problemy, które mogą się pojawić w przyszłości, by odpowiednio wcześniej zacząć im przeciwdziałać. Umożliwia on uporządkowanie i odpowiednie rozłożenie w czasie planowanych działań realizacyjnych. Pozwala to na uniknięcie realizacji projektów ad hoc, nie powiązanych ze sobą logicznie i nie wpisujących się w ciąg przyczynowo-skutkowy. Program Rozwoju pokazuje, że planowane do realizacji zadania (projekty) są konsekwencją strategicznego myślenia o rozwoju gminy Kaźmierz. Jest to bardzo ważna przesłanka i uzasadnienie przy ubieganiu się o zewnętrzne środki finansowe, w tym środki pomocowe Unii Europejskiej.

Planowanie, a następnie systematyczna realizacja ustaleń Programu Rozwoju winny być oparte o następujące generalne zasady:

Zasada 1 - rozwoju zrównoważonego³, czyli „uznawanie nadrzędności wymogów ekologicznych w stosunku do procesów rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzeni gminy”. Innymi słowy, dalszy rozwój gminy nie może dokonywać się „kosztem” środowiska przyrodniczego, a więc musi respektować oszczędną produkcję i konsumpcję oraz gospodarkę terenami, a także uwzględniać przyszłościowe konsekwencje ekologiczne podejmowanych dzisiaj decyzji. Zachowanie istniejących zasobów ekologicznych oraz dobry stan czystości środowiska przyrodniczego jest jednym z podstawowych warunków podnoszenia jakości życia mieszkańców. Takie postępowanie jest zgodne z zapisami Konstytucji RP i innych ustaw oraz wymogami Unii Europejskiej.

³ Zgodnie z art.3 pkt 50 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska - zrównoważony rozwój „to taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń”.

Zasada 2 - racjonalnego gospodarowania polegająca na „maksymalizacji efektów z wydatkowanych nakładów lub minimalizacji nakładów na uzyskanie założonych efektów”. Jest to także zgodne z zapisem art. 44 ust. 3. ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że „wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, umożliwiającą terminową realizację zadań publicznych oraz w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań”.

Zasada 3 - partycypacji społecznej (uspołecznienia), czyli wspólne podejmowanie działań przez władze gminy, podmioty publiczne, organizacje pozarządowe i sektor prywatny. Innymi słowy chodzi tu o „uspołecznienie procesu zarządzania rozwojem gminy”, czyli włączanie, w prace planistyczne i realizacyjne dotyczące dalszego rozwoju gminy, jak najszerszego grona mieszkańców i reprezentantów społeczności lokalnej (organizacje pozarządowe) oraz lokalnych przedsiębiorców. Taki sposób postępowania pozwala na wypracowanie kierunków działań zgodnych z oczekiwaniami mieszkańców. Tym samym opracowane wspólnie dokumenty strategiczne (w tym Program Rozwoju Gminy) nie funkcjonują jako „dokumenty władzy gminnej”, ale są dokumentami całej społeczności lokalnej i stanowią wspólną podstawę koordynacji działań realizacyjnych różnych podmiotów tak, aby uzupełniały się i miały efekt synergiczny. Takie podejście pozwala więc na to, aby nawiązywał się partnerski dialog w układzie: władze gminy - społeczność lokalna. Chodzi tu także o dialog między władzą a społecznością lokalną, gdyż pozwala na budowanie kapitału społecznego opartego na zaufaniu.

Zasada 4 - partnerstwa, czyli wspieranie inicjatyw obywatelskich, zachęcanie do aktywności społecznej i działań prospołecznych mieszkańców, współpracę z organizacjami społecznymi, sektorem prywatnym oraz realizację przedsięwzięć gminnych w formie partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. PPP). Zasada partnerstwa winna być także stosowana we współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w kraju i za granicą w zakresie realizacji wspólnych przedsięwzięć.

Zasada 5 - koncentracji, czyli skupienie wysiłków na realizacji ustalonych w Programie Rozwoju celach rozwojowych i priorytetach.

Zasada 6 - spójności, czyli zgodności zapisów Programu rozwoju z aktualnymi dokumentami UE, krajowymi, wojewódzkimi i powiatowymi o charakterze strategicznym i programowym.

Zasada 7 - otwartości, czyli możliwości aktualizacji zapisów Programu Rozwoju, jeśli pojawią się istotne okoliczności merytoryczne. Umożliwia to elastyczne dostosowywanie i korygowanie celów rozwojowych oraz kierunków działań w odpowiedzi na zmieniające się uwarunkowania i czynniki rozwojowe zewnętrzne (szanse i zagrożenia a także silne i słabe strony gminy).

Należy wyraźnie podkreślić, że Program Rozwoju Gminy Kaźmierz na lata 2014-2020 nie jest „gotową receptą na sukces”, czy też „spisem szczegółowego postępowania”. Jest natomiast dokumentem, wskazującym strategiczne kierunki działań na rzecz likwidacji istniejących problemów w sferze: społecznej, gospodarczej, infrastrukturalnej, ekologicznej i przestrzennej, na których powinna być skoncentrowana uwaga władz gminy Kaźmierz w perspektywie 2020 roku. Skuteczna realizacja zapisów Programu Rozwoju zależeć będzie od systematyczności i determinacji w działaniach realizacyjnych zarówno obecnych, jak i przyszłych władz gminy Kaźmierz, a także sprzyjających uwarunkowań, tkwiących w jej otoczeniu (sytuacja w skali Unii Europejskiej, Polski, Województwa Wielkopolskiego i Powiatu Szamotulskiego).

Proces opracowywania niniejszego dokumentu podzielono (zgodnie z metodyką planowania strategicznego) na następujące merytoryczne etapy:

ETAP I - Przeprowadzenie analizy uwarunkowań rozwoju gminy Kaźmierz oraz wskazanie strategicznych czynników dalszego jej rozwoju),

ETAP II - Określenie generalnego celu kierunkowego (wizji rozwoju), podstawowych celów rozwojowych gminy Kaźmierz, a następnie sformułowanie priorytetów, kierunków działań i planowanych przedsięwzięć realizacyjnych,

ETAP III - Wykazanie spójności ustaleń Strategii z dokumentami strategicznymi i programowymi UE, rządu RP i Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020,

ETAP IV - Wskazanie głównych uwarunkowań oraz zasad monitorowania, kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii.

Program Rozwoju Gminy Kaźmierz na lata 2014-2020 jest spójny z ustaleniami podstawowych dokumentów strategicznych obowiązujących na szczeblu UE, krajowym i regionalnym:

- Strategia „Europa 2020” - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,
- Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie,
- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. WIELKOPOLSKA 2020,

Cele rozwoju zawarte w Programie Rozwoju Gminy Kaźmierz na lata 2014-2020 są zgodne z celami i priorytetami zawartymi w wyżej wymienionych dokumentach. Umożliwia to, z punktu

widzenia formalnego, ubieganie się gminy Kaźmierz o dofinansowanie przewidzianych do realizacji przedsięwzięć rozwojowych (projektów), w tym inwestycji gminnych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w latach 2014-2020.

CZĘŚĆ I - DIAGNOZA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA

1. Podstawowe informacje o gminie Kaźmierz, kwestie społeczne.

1.1. Historia gminy Kaźmierz

Pierwsza historyczna wzmianka o miejscowości Kaźmierz pochodzi z 1298 r., kiedy to biskup poznański Andrzej zaliczył kościół w Kaźmierzu do archidiaconatu poznańskiego większego. Jako miasto Kaźmierz pojawia się po raz pierwszy w roku 1384. Prowadzone badania wskazują na wcześniejszą o około 200 lat metrykę miasta. W 1530 r. Zygmunt Stary zezwolił na urządzenie w Kaźmierzu, jarmarku w dniu św. Reginy (7 września) oraz targów cotygodniowych we wtorki. Miasto prywatne Kaźmierz było własnością Świdwów Szamotulskich, w XVII w. – Niegolewskich, w XVIII w. Moszczeńskich. Prawa miejskie Kaźmierz stracił na początku XIX wieku. Z planu dawnego miasta zachował się tradycyjny podłużny rynek z kościołem po jego północno - zachodniej stronie. W 1888 r. Kaźmierz uzyskał połączenie kolejowe z Poznaniem i Międzychodem. Do 1909 r. istniał w Kaźmierzu szpital.

W 1841 roku Kaźmierz liczył 227 mieszkańców, a Nowa Wieś - 137 (L. Plater, Opisanie geograficzno-historyczno-statystyczne Województwa Poznańskiego – Paryż, 1841). Plater podaje również, że w 1846 roku w Kaźmierzu mieszkało 230 osób w 22 domach, a w Nowej Wsi – 155 osób w 12 domach.

Reforma rolna narzucona przez rząd pruski spowodowała intensywny rozwój folwarku w Nowej Wsi, pozostawiając na uboczu stary Kaźmierz. Mimo to miejscowość się rozrastała i w 1898 roku liczyła 642 osoby, które zamieszkiwały w 73 domach. W 1898 roku w Kaźmierzu zamieszkiwało 72 Ewangelików, 7 Żydów oraz 563 katolików. Szczególne znaczenie do rozwoju miejscowości miała budowa linii kolejowej w 1888. Pod koniec XIX wieku wybrukowano większość ulic w Kaźmierzu, a na początku XX wieku wzniesiono budynek szkoły.

Początek XX wieku, a w szczególności okres międzywojenny przyniósł dalszy rozwój Kaźmierza. W tym czasie wzniesiono szereg okazałych, przypominających kamienice, domów mieszkalnych. Wzniesiono kilkukondygnacyjny młyn parowy, powstaje mleczarnia oraz gruntownie wyremontowano kościół. Krótco przed pierwszą wojną światową do Kaźmierza dotarła łączność telefoniczna. W okresie międzywojennym prężność ośrodka zmanifestowała się utworzeniem nowoczesnej mleczarni i drugiego elektrycznego młyna. Dokonano również szeregu inwestycji w obrębie folwarku w Nowej Wsi. Na obrzeżach starego Kaźmierza zbudowano szereg domów jednorodzinnych o willowym charakterze. Miejscowość rozrastała się szczególnie wzdłuż dróg dojazdowych.

W czasie drugiej wojny światowej Kaźmierz nie uległ zniszczeniom. Prowincjonalizm, okazał się zbawienny. Dzięki temu miejscowość nie odczuła działań wojennych ani późniejszych zmian politycznych i gospodarczych.

Powojenne załężki przemysłu koncentrowały się wokół rolnictwa. Nastąpiło znaczne przyhamowanie prywatnej przedsiębiorczości, a na to miejsce wprowadzono róże formy własności spółdzielczej. Rozbudowa Kaźmierza związana była w dużej mierze z rozwojem Kombinatu PGR, Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” i Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej. Dużo głębsze zmiany następowały w obrębie gospodarstwa rolnego w Nowej Wsi i jego bliskim sąsiedztwie.

Ostatnia dekada w historii Kaźmierza zaznaczyła się gwałtowną intensyfikacją zabudowy mieszkaniowej oraz kilkoma znaczącymi inwestycjami gospodarczymi.

Prowadzone badania archeologiczne wykazały trwającą około 10 tysięcy lat aktywność osadniczą w dolinie rzeki Samy i okolicach Jeziora Bytyńskiego. Przez tereny gminy przechodził historyczny szlak wymiany handlowej tzw. szlak bursztynowy. Świadczą o tym liczne i cenne znaleziska, na czele z parą miedzianych wołków w jarzmie sprzed 4 tys. lat. Z Kaźmierzem łączy się również historia Pięciu Braci Męczenników datowana na XI wiek. Istotną rolę w różnych okresach odgrywała Wyspa Komorowska, która w początkach epoki żelaza oraz w średniowieczu pełniła funkcję centrum osadniczego (rówieśnika słynnego grodu w Biskupinie na Pałukach).

Zdjęcie 1. Znalezisko sprzed 4 tyś. lat
– para miedzianych wołków w jarzmie, źródło: www.kazmierz.pl

1.2. Struktura administracyjna gminy i położenie.

Gmina Kaźmierz zajmuje obszar o powierzchni 128,2 km², leżący na Nizinie Wielkopolskiej w regionie Wysoczyzny Poznańskiej. Obszar gminy stanowi 11,45% powierzchni powiatu szamotulskiego i 0,42 % powierzchni województwa wielkopolskiego.

Gmina Kaźmierz położona jest 20 km na północny - zachód od Poznania. Administracyjnie wchodzi w skład powiatu szamotulskiego. Przez teren gminy przebiega droga nr 92 Świecko – Poznań – Warszawa - Terespol.

Mapa 1. Podział administracyjny województwa wielkopolskiego, źródło: *Urząd Gminy w Kaźmierzu*

- Komorowo
- Kopanina
- Młodasko
- Nowa Wieś
- Piersko
- Radzyny
- Sierpówko
- Sokolniki Małe
- Sokolniki Wielkie
- Wierzchaczewo
- Witkowice

Największą miejscowością poza Kaźmierzem jest Bytyń zamieszkiwany przez ponad 500 osób, a najmniejszą Młodasko Miecki zamieszkiwane przez 1 osobę.

Sąsiednimi gminami są: od południa Tarnowo Podgórne, od wschodu Rokietnica, od północy Szamotuły oraz od zachodu Duszniki.

1.3. Uwarunkowania demograficzne

Stan i struktura ludności

Ludność gminy Kaźmierz w 2013 roku wynosiła 7965 osób, w ostatniej dekadzie obserwowany jest wzrost liczby mieszkańców, spowodowany dodatnią migracją, w roku 1970 gmina liczyła 5914 osób. Gęstość zaludnienia w okresie ostatnich lat wzrosła z 46 do 62 osób/km².

Struktura płci mieszkańców Kaźmierza jest raczej równomierna, z niewielką przewagą kobiet: na 100 mężczyzn przypada 103 kobiet.

Stan ludności i ruch naturalny							
	J. m.	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ogółem	osoba	7 421	7 505	7 624	7 766	7 875	7 965
Mężczyźni	osoba	3 659	3 694	3 768	3 853	3 883	3 924
Kobiety	osoba	3 762	3 811	3 856	3 913	3 992	4 041

Tabela 1. Stan i struktura ludności w gminie Kaźmierz w latach 2008-2013
(źródło: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks_z_dn.12.07.2014).

Przedstawiona w planie gospodarki odpadami dla gminy Kaźmierz na lata 2010 – 2012 z perspektywą na lata 2013 – 2020 szacunkowa prognoza demograficzna z rozbiciem na poszczególne miejscowości gminy zakładała, iż średni wzrost ludności w danym roku w stosunku do roku poprzedniego wyniesie ok. 1 %. Prognoza ta nie przewidywała dynamicznych zmian w obszarze migracji, które nastąpiły i następować będą w obecnej dekadzie.

Prognoza demograficzna dla gminy Kaźmierz na lata 2015-2020

Miejscowość	Liczba ludności					
	2015 r. [osób]	2016 r. [osób]	2017 r. [osób]	2018 r. [osób]	2019 r. [osób]	2020 r. [osób]
Kaźmierz	3 434	3 468	3 503	3 538	3 573	3 609
Brzezno	86	87	88	89	89	90
Bytyń	599	605	611	617	623	629
Chlewiska	271	273	276	279	282	284
Chrusty	4	4	4	4	4	4
Dolne Pole	97	98	99	100	101	102
Gorszewice	199	200	202	205	207	209
Gorgoszewo	21	21	22	22	22	22
Gaj Wielki	538	544	549	554	560	566
Kiączyn	496	501	506	511	516	521
Komorowo	91	92	93	94	95	96
Kopanina	186	188	189	191	193	195
Młodasko	301	304	308	311	314	317
Młodasko Miecki	1	1	1	1	1	1
Piersko	172	174	175	177	179	181
Pólko	314	317	321	324	327	330
Radzyny	191	193	195	197	199	201
Stramnica	59	60	61	61	62	62
Stramnica Gajówka	6	6	6	7	7	7
Sierpówko	79	79	80	81	82	83
Stare	27	27	27	27	28	28
Sokolniki Małe	176	178	180	182	183	185
Sokolniki Wielkie	311	314	317	320	324	327
Wierzchaczewo	77	78	79	80	81	81
Witkowice	214	217	219	221	223	225
Witkowice Huby	27	27	27	27	28	28
RAZEM	7 977	8 057	8 138	8 219	8 301	8 384

Tabela 2. Prognoza demograficzna dla gminy Kaźmierz na lata 2015-2020

[Źródło: plan gospodarki odpadami dla gminy Kaźmierz na lata 2010 – 2012 z perspektywą na lata 2013 – 2020]

W gminie Kaźmierz można obserwować zjawisko zachodzące w strukturze ludności całego kraju: rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym. **Natomiast pozytywnym zjawiskiem na tle wskaźników krajowych jest zaobserwowany od roku 2012 wzrost liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, co wiąże się z dodatnim saldem migracji w gminie.**

Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem							
	J. m.	2008	2009	2010	2011	2012	2013
w wieku przedprodukcyjnym	%	21,7	21,3	21,6	21,6	21,8	21,9
w wieku produkcyjnym	%	65,6	65,8	65,4	64,9	64,3	64,0
w wieku poprodukcyjnym	%	12,7	12,9	13,1	13,5	14,0	14,1

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w gminie Kaźmierz (źródło: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks z dn. 12.07.2014)

W związku z powyższymi zjawiskami, wskaźniki obciążenia demograficznego w gminie wskazują, iż rośnie liczba ludności w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym oraz w wieku produkcyjnym (3 i 2) (czyli osób starszych na dzieci i młodzież, osób starszych na osoby w wieku produkcyjnym). Podobna tendencja dotyczy liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym (dzieci i młodzież do dorosłych w wieku produkcyjnym). (szybciej rośnie liczba dzieci i osób starszych niż osób w wieku produkcyjnym).

Wskaźnik obciążenia demograficznego								
	J. m.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1) ludność w wieku nieprodukcyjnym* na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	53,1	52,4	52,1	53,0	54,1	55,6	56,4
2) ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	osoba	55,4	58,2	60,5	60,5	62,7	64,1	64,4
3) ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	19,0	19,3	19,6	20,0	20,8	21,7	22,1

Tabela 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego w gminie Kaźmierz (źródło: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks z dn. 12.07.2014).

Ruch naturalny ludności

W roku 2007 gmina Kaźmierz liczyła 7.325 mieszkańców. Natomiast trudno wskazać jednorodną tendencję odnośnie urodzeń oraz zgonów: oba zjawiska na przestrzeni lat 2007-2013 występowały w zróżnicowany sposób. Należy jednak podkreślić, iż liczba urodzeń zdecydowanie przewyższa liczbę zgonów, dzięki czemu w gminie następuje wzrost liczby ludności:

Ruch naturalny wg płci								
	J. m.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Urodzenia żywe								
Ogółem	Osoba	85	78	96	103	96	106	83
mężczyźni	Osoba	42	42	52	53	46	59	39
Kobiety	Osoba	43	36	44	50	50	47	44

Zgony ogółem								
Ogółem	Osoba	55	57	55	64	68	60	68
mężczyźni	Osoba	30	29	31	27	34	38	27
Kobiety	Osoba	25	28	24	37	34	22	41

Tabela 5. Ruch naturalny według płci w gminie Kaźmierz

[źródło: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks_z_dn.12.07.2014].

Dzięki zasygnalizowanej powyżej nadwyżce urodzeń nad zgonami, gmina Kaźmierz odnotowuje dodatni przyrost naturalny (różnica między urodzeniami i zgonami): najwyższy był on w roku 2012.

Przyrost naturalny wg płci								
	J. m.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ogółem	Osoba	30	21	41	39	28	46	15
mężczyźni	Osoba	12	13	21	26	12	21	12
Kobiety	Osoba	18	8	20	13	16	25	3

Tabela 6. Przyrost naturalny według płci w gminie Kaźmierz

[źródło: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks_z_dn.12.07.2014r].

W gminie Kaźmierz, od 2008 roku, można zauważyć, poza rokiem 2012, spadek liczby zawieranych małżeństw:

Małżeństwa							
	J. m.	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ogółem	Na 1000 os.	7,2	6,7	5,7	5,3	6,6	4,7

Tabela 7. Zawarte małżeństwa w gminie Kaźmierz

(źródło: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks_z_dn.12.07.2014r).

Migracje w gminie są dwukierunkowe: odbywa się zarówno ruch do, jak i z gminy. Niemniej jednak, od roku 2007 następuje stały napływ ludności na terenie gminy: rośnie liczba osób meldujących się, a maleje wymeldowujących się. Dzięki przewadze napływu ludności nad ubytkiem, gmina odnotowuje wzrost ogólnej liczby mieszkańców:

Migracje na pobyt stały gminne wg typu i kierunku								
	J. m.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
zameldowania ogółem	osoba	171	131	146	158	203	150	171
zameldowania z miast	osoba	114	84	86	97	123	108	113
zameldowania ze wsi	osoba	57	47	60	61	80	42	55
wymeldowania ogółem	osoba	91	81	69	83	89	78	77
wymeldowania do miast	osoba	35	24	24	34	30	28	29
wymeldowania na wieś	osoba	50	53	42	49	56	49	45
wymeldowania za granicę	osoba	6	4	3	0	3	1	3

Tabela 8. Migracje w gminie Kaźmierz

(źródło: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks_z_dn.12.07.2014r).

Analiza demograficzna gminy daje bardzo pozytywny obraz: rośnie w niej liczba ludności, zawieranych jest coraz więcej małżeństw, a przyrost naturalny jest dodatni. Wszystkie te cechy stanowią o dużym potencjale demograficznym gminy:

Ludność wskaźniki modułu gminnego							
	J. m.	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ludność na 1 km ²	osoba	58	59	60	61	62	62
kobiety na 100 mężczyzn	osoba	103	103	102	102	103	103
małżeństwa na 1000 ludności	para	7,2	6,7	5,7	5,3	6,6	4,7
urodzenia żywe na 1000 ludności	osoba	10,6	12,9	13,6	12,4	13,6	10,5
zgony na 1000 ludności	osoba	7,7	7,4	8,5	8,8	7,7	8,6
przyrost naturalny na 1000 ludności	osoba	2,8	5,5	5,2	3,6	5,9	1,9

Tabela 9. Wskaźniki modułu gminnego w gminie Kaźmierz

[źródło: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks z dn. 12.07.2014r].

1.3. Aktywność ekonomiczna ludności

W gminie Kaźmierz następuje ciągły wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej. Według rejestrów REGON, ogółem liczba tych podmiotów wzrosła z 672 w roku 2008 do 761 w roku 2013. Szczególnie dotyczyło to sektora prywatnego: osób prowadzących działalność gospodarczą, spółek handlowych oraz spółek handlowych z kapitałem zagranicznym:

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych							
	J. m.	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ogółem							
Ogółem	jed.gosp.	672	650	686	698	719	761
Sektor publiczny							
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	15	15	14	14	14	14
Sektor prywatny							
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	657	635	672	684	705	747

Tabela 10. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON na terenie gminy Kaźmierz

[źródło: z dn. http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks z dn. 12.07.2014r].

Bezrobocie

Mieszkańcy gminy Kaźmierz podlegają Powiatowemu Urzędowi Pracy w Szamotułach. W powiecie szamotulskim stopa bezrobocia na przestrzeni lat 2009 – 2013 spadała: z 11,6 w roku 2009 **do 10,2% w roku 2013** (w roku 2004 wynosiła 16,1%):

Jednostka terytorialna	Ogółem				
	2009	2010	2011	2012	2013
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
Powiat szamotulski	11,6	11,3	10,7	11,4	10,2

Tabela 11. Stopa bezrobocia w powiecie szamotulskim

[źródło: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks z dn. 12.07.2014r.].

Dla porównania stopa bezrobocia w powiecie poznańskim wynosiła 4,2%, a średnio dla całej Wielkopolski – 10,5 %. (stopa bezrobocia: udział ludności zarejestrowanej jako bezrobotni do liczby ludności aktywnej zawodowo – tj. pracujących i bezrobotnych)

Dane Publicznych Służb Zatrudnienia wskazują, że utrzymuje się tendencja wzrostowa odnośnie liczby bezrobotnych.

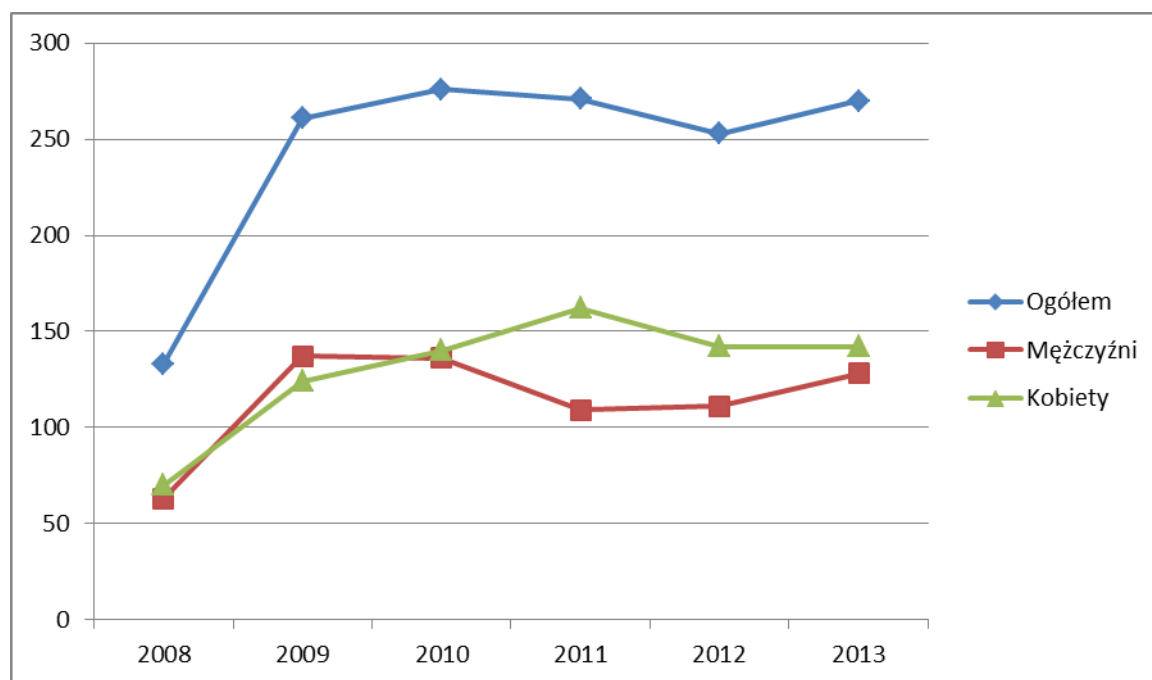
W gminie Kaźmierz: na przestrzeni lat 2008 – 2013 wzrosła liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne: z 133 do 270. Tym samym wzrostowi uległ udział bezrobotnych zarejestrowanych do ludności w wieku produkcyjnym: z 2,7% do 5,3%:

Bezrobocie							
	J. m.	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bezrobotni zarejestrowani wg płci							
Ogółem	osoba	133	261	276	271	253	270
Mężczyźni	osoba	63	137	136	109	111	128
Kobiety	osoba	70	124	140	162	142	142
Udział bezrobotnych zarejestrowanych do ludności w wieku produkcyjnym							
Ogółem	%	2,7	5,3	5,5	5,4	5,0	5,3
Mężczyźni	%	2,5	5,3	5,2	4,1	4,1	4,7
Kobiety	%	3,0	5,3	5,9	6,8	6,0	5,9

Tabela 12. Bezrobocie w gminie Kaźmierz

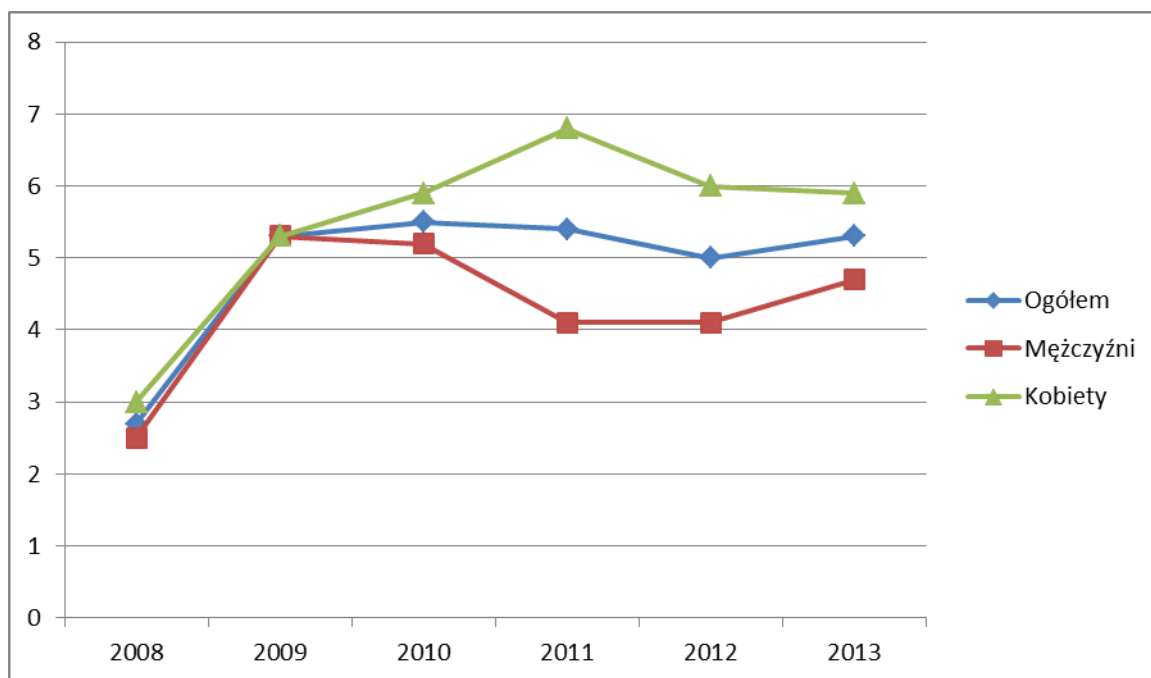
[źródło: (http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks z dn. 12.07.2014r.)].

Na graficznym obrazie wyraźnie widać wzrostową tendencję liczby zarejestrowanych bezrobotnych, przy czym wzrost ten dotyczył w większej części liczby kobiet niż mężczyzn:

Wykres 1. Bezrobotni zarejestrowani w gminie Kaźmierz według płci; opracowanie własne na podstawie (http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks z dn. 12.07.2014r.).

Graficzne przedstawienie udziału osób zarejestrowanych jako bezrobotne do ogółu ludności w wieku produkcyjnym również wyraźnie podkreśla zachodzące zjawiska:

Wykres 2. Udział zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym; opracowanie własne na podstawie (http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks z dn. 12.07.2014r.).

Sytuacja w gminie Kaźmierz na tle powiatu szamotulskiego w maju 2014 roku przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Bezrobotni zarejestrowani w końcu miesiąca sprawozdawczego		Zamieszkali na wsi		Do 25 roku życia		Długotrwale bezrobotni		Powyżej 50 roku życia	
	Razem	kobiety	Razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety
Gmina Kaźmierz	282	145	262	145	40	20	140	86	79	35
- ogółem ludność (stan na 31.05.2014)	7060	3635								
Powiat szamotulski	3272	1831	1684	941	552	342	1607	982	849	357
-ogółem ludność (stan na 31.05.2014)	19090									

Tabela 13. Struktura bezrobotnych według gmin w powiecie szamotulskim [źródło: <http://www.pupszamotuly.samorzady.pl> z dn. 24.07.2014r.].

1.4. Dostęp do edukacji

Na terenie gminy Kaźmierz odbywa się edukacja na etapie przedszkolnym, szkolnym oraz gimnazjalnym. Funkcjonują tu trzy przedszkola: 1 Przedszkole Samorządowe w Kaźmierzu oraz 2 Przedszkola Niepubliczne w Sokolnikach Wielkich i Kaźmierzu, a także 4 szkoły podstawowe:

- Szkoła Podstawowa w Bytniu z oddziałami przedszkolnymi
- Szkoła Podstawowa w Gaju Wielkim z oddziałami przedszkolnymi
- Szkoła Podstawowa w Kaźmierzu
- Szkoła Podstawowa w Sokolnikach Wielkich.

Współczynnik scholaryzacji w gminie Kaźmierz na koniec 2012 roku :

szkoły podstawowe – 101,33, gimnazja – 91,97 (liczba dzieci korzystających z nauki do liczby dzieci zameldowanych)

Szkolnictwo podstawowe				
Szkoły podstawowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych wg gestora				
	J. m.	2010	2011	2012
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych				
Ogółem				
Ogółem	ob.	4	4	4
pomieszczenia szkolne				
Ogółem	pom.	50	50	51
oddziały w szkołach				
Ogółem	Oddział	29,00	29,00	28,00
Uczniowie				
Ogółem	Osoba	525	547	532
Mężczyźni	Osoba	281	292	276
Kobiety	Osoba	244	255	256

Tabela 14. Szkolnictwo podstawowe w gminie Kaźmierz

[źródło: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks_z_dn.12.07.2014r.].

W gminie odbywa się również kształcenie na poziomie gimnazjalnym. Uczniowie uczęszczają do nowego Gimnazjum w Kaźmierzu, wraz z salą gimnastyczną. (problem w analizie SWOT z 2001 roku).

Szkolnictwo gimnazjalne				
Gimnazja dla dzieci, młodzieży i dorosłych				
	J. m.	2010	2011	2012
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych				
Ogółem				
Ogółem	ob.	1	1	1
pomieszczenia szkolne				
Ogółem	pom.	20	20	20
oddziały w szkołach				
Ogółem	Oddział	11	11	11
Uczniowie				
Ogółem	Osoba	254	263	252
Mężczyźni	Osoba	132	137	133
Kobiety	Osoba	122	126	119

Tabela 15. Szkolnictwo gimnazjalne w gminie Kaźmierz

(http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks_z_dn.12.07.2014r.).

Szkoły publiczne w gminie Kaźmierz w coraz większym stopniu zapewniają swoim uczniom możliwość korzystania z komputerów:

Komputeryzacja				
Komputery w szkole				
	J. m.	2010	2011	2012
komputery w szkole				
Ogółem	szt.	86	104	108
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	szt.	64	82	86
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	szt.	22	22	22

Tabela 16. Komputeryzacja w szkołach w gminie Kaźmierz.
http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks_z_dn.12.07.2014r.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom instytucji edukacyjnych powołano w gminie Kaźmierz **Gminny Zespół Oświatowy**, którego przedmiotem działania jest obsługa administracyjno – ekonomiczna szkół podstawowych, gimnazjum oraz oddziałów przedszkolnych. Jego główne zadania to:

- zapewnienie warunków działania szkół i placówek (bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki);
- wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie;
- zapewnienie obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej szkół i placówek;
- wyposażenie szkół i placówek w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych.

1.5. Aktywność społeczna mieszkańców

Mieszkańcy gminy Kaźmierz mają możliwość prowadzenia aktywności społecznej w różnorodnych formach, w organizacjach, stowarzyszeniach, towarzystwach czy związkach o zróżnicowanej tematyce i kierowanych do różnych odbiorców – osób zainteresowanych uczestnictwem w nich. Na terenie gminy Kaźmierz działają następujące organizacje:

1. Klub Sportowy „Czarni” – Kaźmierz
2. Uczniowski Klub Sportowy „SOKÓŁ” Kaźmierz
3. Uczniowski Klub Sportowy Akademia Sportowa ORLIK
4. Klub Sportowy „Czerwoni” – Gaj Wielki
5. Związek Harcerstwa Polskiego – 65 DHŚ im. Zawiszy Czarnego
6. Ochotnicza Straż Pożarna – jednostki w miejscowościach: Kaźmierz, Radzyny, Kopanina, Sokolniki Małe, Bytyń, Gaj Wielki, Chlewiska, Gorszewice
7. Towarzystwo Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej - Oddział w Kaźmierzu

8. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Koło nr 2 w Kaźmierzu, Oddział Rejonowy Szamotuły
9. Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych – Koło w Kaźmierzu
10. Polski Związek Wędkarski w Poznaniu – Koło nr 149 w Kaźmierzu
11. Koła Gospodyń Wiejskich – w miejscowościach: Kaźmierz, Bytyń, Gorszewice, Radzyny, Sokolniki Małe, Kopanina, Pólko
12. Caritas – Kaźmierz, Bytyń
13. Stowarzyszenia: „Kaźmierz”, „Zielone Radzyny”.

1.6. Infrastruktura kulturalna

Do głównych animatorów życia kulturalnego w Kaźmierzu należą przede wszystkim Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka Publiczna Gminy Kaźmierz.

Podstawowym zadaniem **Gminnego Ośrodka Kultury** jest zaspokajanie potrzeb i aspiracji kulturalnych społeczeństwa, w szczególności poprzez:

- 1/ organizowanie imprez artystycznych – koncerty, wystawy, spektakle,
- 2/ prowadzenie amatorskich zespołów artystycznych reprezentujących gminę w imprezach lokalnych i o zasięgu ponad gminnym,
- 3/ organizowanie festynów, zabaw,
- 4/ rozwijanie u dzieci i młodzieży umiejętności gry na instrumentach muzycznych,
- 5/ inspirowanie działań kulturalnych i wychowawczych,
- 6/ zapewnienie pomocy merytorycznej i organizacyjnej ruchowi kulturalnemu na terenie gminy,
- 7/ współpraca z organizacjami i stowarzyszeniami a także szkołami, przedszkolami i innymi instytucjami działającymi na terenie gminy w zakresie upowszechniania kultury

Z kolei **Biblioteka Publiczna** Gminy Kaźmierz służy przede wszystkim zaspokajaniu potrzeb kulturalnych, oświatowych i informacyjnych mieszkańców gminy. Tym samym przyczynia się do upowszechniania wiedzy i kultury. Biblioteka szczyci się bogatym księgozbiorem, który jest do dyspozycji mieszkańców w siedzibie Biblioteki w Kaźmierzu, jak również w jej filiach w Bytyniu i Gaju Wielkim oraz w punktach bibliotecznych w Sokolnikach Wielkich i przedszkolu w Kaźmierzu. W placówce w Kaźmierzu funkcjonuje kawiarenka internetowa oraz punkt kserograficzny. Oprócz pełnienia typowej funkcji bibliotecznej – wypożyczania i udostępniania książek, promowania czytelnictwa, instytucja prowadzi bogatą działalność

kulturalną skierowaną pod adresem dzieci, młodzieży i dorosłych (m.in. organizuje spotkania z pisarzami, artystami, przedstawienia teatralne, konkursy).

W gminie działają różne **zespoły artystyczne**, takie jak: Kaźmierzanki, Peter's Band czy Rapperki (młodzieżowy zespół taneczny), a także chóry: chór Cantus i cieszący się ponad 80-letnią tradycją chór Moniuszko.

Przy organizacji różnorodnych imprez kulturalnych, uroczystości wiejskich czy zebrań wykorzystywane są świetlice usytuowane na terenie gminy w 12 wsiach.

1.7. Infrastruktura zdrowotna

Mieszkańcy gminy Kaźmierz w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej korzystają głównie z dwóch przychodni (mieszczących się przy ulicy Orzeszkowej 6), w których usytuowane są:

- *Przychodnia Leczniczo – Diagnostyczna Lekarzy Rodzinnych*: przyjmuje 3 lekarzy rodzinnych (w tym 2 pediatrów) oraz *Poradnia Ginekologiczno-Położnicza*: przyjmuje 2 lekarzy
- *Przychodnia lekarska* – przyjmuje 1 lekarz rodzinny.

Ponadto, mieszkańcy mają możliwość skorzystania z pomocy specjalistów w *poradni kardiologicznej, otolaryngologicznej, urologicznej i dermatologicznej* (w ramach NZOZ Poznańskie Centrum Zdrowia), a także *poradni stomatologicznej* („TEC – DENT” Kaźmierz). Z kolei działający również *Pielęgniarsko – Położniczy Ośrodek Medycyny Środowiskowo – Rodzinnej „Familia” s.c.*, w którym pracują 2 pielęgniarki i 1 położna, zasięgiem swojego działania obejmuje około 6 tysięcy pacjentów. W Kaźmierzu znajduje się także *Punkt pobierania materiałów do badań laboratoryjnych*, funkcjonujący w ramach NZOZ Laboratorium Analityczne MEDIC – LAB s.c. w Szamotułach.

Mieszkańcy gminy mają zapewnioną również możliwość skorzystania z szeroko rozumianych działań rehabilitacyjnych. W ramach NZOZ Reha – Medic Centrum Rehabilitacji wykonywanych jest szereg zabiegów: *ćwiczenia rehabilitacyjne, zabiegi fizykalne, hydroterapia, terapia manualna, masaż lecznicze czy krioterapia.*

W skład infrastruktury zdrowotnej w gminie Kaźmierz wchodzi również trzy apteki: Panaceum (przy ul. Jana Pawła II) oraz Eskulap (przy ulicy Orzeszkowej) oraz Św. Franciszka (na Rynku).

Oprócz wymienionych powyżej placówek, mieszkańcy gminy Kaźmierz korzystają również z placówek służby zdrowia usytuowanych poza terenem własnej gminy. Dojeżdżają oni głównie do: Szamotuł, Otorowa, Kowanówka, Kiekrza, Tarnowa Podgórnego, Przechmierowa oraz Poznania.

2. Gospodarka, środowisko naturalne, infrastruktura techniczna.

2. 1. Rolnictwo

Użytki rolne w gminie Kaźmierz obejmują 9384 ha powierzchni ogólnej gminy (12820 ha). Struktura użytkowania gruntów w gminie przedstawia się następująco:

- Użytki rolne zajmują blisko 73,37 % powierzchni gminy. Wśród sołectw o największym udziale terenów o tym sposobie użytkowania są: Witkowice, Sokolniki Małe, Sokolniki Wielkie oraz Wierzchaczewo z Pólkiem. We wszystkich wymienionych sołectwach udział użytków rolnych przekracza 90 % ich powierzchni. Najmniejszym udziałem terenów rolnych cechują się Bytyń (44,5 % powierzchni) oraz Kaźmierz (56,1 %). W ogólnym bilansie mały areal gruntów zajmują sady;
- Lesistość gminy (15,09 %) jest niższa od średniej wartości dla kraju, a same sołectwa zalesione są bardzo nierównomiernie. Pięć z nich nie posiada na swym terenie żadnych użytków leśnych (Dolne Pole, Gorszewice, Sokolniki Wielkie, Wierzchaczewo/Pólko, Witkowice). Tereny leśne zostały przeznaczone w nich pod użytki rolne. Największą lesistością cechują się: sołectwo południowe (Bytyń – 37,5%) i północne (Radzyny – 27,6 %) oraz Kaźmierz – 29,2 %;
- Terenami o najszerzej rozwiniętej urbanizacji są grunty wsi gminnej Kaźmierz. Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują tu ponad 13,0%. Z kolei tylko 3,0% powierzchni tereny zurbanizowane zajmują w sołectwie Witkowice i niewiele więcej w Sierpówku (3,1 %);
- Odsetek nieużytków nie przekracza we wszystkich sołectwach na ogół wartości 4%, z wyjątkiem Sierpówka, w którym wartość ta wynosi 12,2 % powierzchni sołectwa. Odsetek gruntów zajmowanych przez wody największy jest oczywiście w sołectwach, na terenach których położone jest Jezioro Bytyńskie. Dominuje tu zdecydowanie Komorowo (20,1%) następnie Bytyń i Piersko, odpowiednio 9,7 % i 8,9 %;

W zakresie struktury wielkościowej gospodarstw rolnych należy stwierdzić dominację gospodarstw o powierzchni powyżej 10 ha (42,5% powierzchni) co jest typowe dla obszaru Wielkopolski. Wśród tej grupy największy udział mają gospodarstwa od 10 do 15 ha. Drugą

grupę stanowią gospodarstwa do 10 ha (stanowiące blisko 39% ogółu powierzchni), z czego przeważają w nich gospodarstwa bardzo małe – do 2 ha powierzchni.

2.2. Przemysł

W latach 2007 - 2010 na terenie gminy Kaźmierz zaobserwowano sukcesywny wzrost liczby podmiotów gospodarczych, co było wynikiem wzrostu liczby mieszkańców. Zdecydowana większość podmiotów rejestrowana była przez osoby fizyczne. Inne formy prawne działalności mają znaczenie marginalne. Jednak od roku 2011 obserwuje się spadek liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Przyczyny spadku upatruje się w tzw. „kryzysie gospodarczym”. Dane z ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez UG Kaźmierz przedstawiono w poniższej tabeli.

Liczba przedsiębiorców w ewidencji działalności gospodarczej	
Lata	Liczba przedsiębiorców zarejestrowanych w ew. dz. gospodarczej
2007	478
2008	511
2009	541
2010	545
2011	500
2012	477
2013	413

Tabela 17. Liczba przedsiębiorców w ewidencji działalności gospodarczej UG Kaźmierz [źródło: UG Kaźmierz]

2.3. Turystyka

Na terenie gminy Kaźmierz istnieją 2 gospodarstwa agroturystyczne. Łącznie na terenie gminy są 30 miejsca noclegowe.

- **GOSPODARSTWO AGROTURYSTYCZNE "WADERA"** Anna Banaszczyk, Brzezno 1

Gospodarstwo agroturystyczne "WADERA" położone jest w ładnej okolicy, niedaleko od Poznania przy drodze Tarnowo Podgórne - Kaźmierz. W niedalekiej odległości malowniczy kompleks leśny. Dla małych dzieci plac zabaw. Możliwość nauki jazdy konnej i przejażdżki bryczkami. Dla gości do dyspozycji rowery i możliwość wędkowania nad stawem. Latem organizuje się pikniki, a zimą kuligi.

- **"DOM NAD ZALEWEM"** - Violetta Wawszczak, Radzyny - ul. Krańcowa 3

Dom na zalewem proponuje: 5 miejsc noclegowych, sprzedaż produktów z gospodarstwa, zwiedzanie gospodarstwa i pokaz zwierząt, wypożyczanie sprzętu wodnego, wypożyczanie rowerów, rekreacja konna, wędkowanie.

Na terenie gminy Kaźmierz miejsca noclegowe oferują także :

- **"TINA" MOTEL** w Bytniu, ul. Lipowa 11 - 13 miejsc noclegowych

- **ZAJAZD PASIBRZUCH** w Piersku, ul. Przelotowa 4 - 12 miejsc noclegowych

Miejsca do wypoczynku:

- Miejsce przeznaczone do kąpeli i pole namiotowe w Komorowie (Jezioro Bytyńskie)

- „**AGRO – ZALEW**” Alina Jarosław Pszczółowie, Radzyny, ul. Główna 16;

Gospodarstwo w swojej ofercie posiada teren wypoczynkowy usytuowany nad Zalewem Radzyny, na którym można organizować plenerowe imprezy integracyjne i rodzinne. Gospodarstwo oferuje również pole campingowe, namiotowe oraz strzeżony parking.

- Jeziorowo Stawowe Gospodarstwo Rybackie w Lutomiu - Punkt sprzedaży zezwoleń wędkarskich i wypożyczalnia sprzętu wodnego oraz pole namiotowe z wigwamem w Bytniu nad Jeziorem Bytyńskim

- Stawy Polskiego Związku Wędkarskiego Koło w Kaźmierzu przy ul. Leśnej (grill, wędkowanie).

2.4. Warunki przyrodniczo – geograficzne

2.4.1. Charakterystyka elementów przyrody nieożywionej.

Gmina, według przeprowadzonego przez J. Kondrackiego podziału kraju na jednostki fizyczno-geograficzne znajduje się terenie Pojezierza Poznańskiego (315.51), a w jego obrębie należy do mikroregionu Pojezierza Międzychodzko-Pniewskiego (315.512). Urozmaicona rzeźba gminy Kaźmierz została ukształtowana w głównej mierze w trakcie wycofywania się lądolodu w fazie poznańskiej zlodowacenia bałtyckiego. Większość powierzchni gminy zajmuje wysoczyzna dennomorenowa płaska i lekko falista nachylona w kierunku północno-wschodnim zbudowana z gliny zwałowej, piasków i żwirów wodnolodowcowych.

Podstawowymi formami terenu oraz krajobrazu naturalnego podkreślającymi szczególnie charakter gminy Kaźmierz są:

- *Wysoczyzna pagórkowata* (w środkowej części gminy)
- *Pagórki morenowe* (na południu gminy)
- *Jezioro Bytyńskie*
- *Dolina rzeki Samy* (lewy dopływ Warty)
- *Lasy Bytyńskie*

□ *Las Radzyński*

Pod względem strukturalno-tektonicznym gmina położona jest w synklinorium szczecińsko-szamotulskim, do którego od strony wschodniej przylega elewacja szamotulsko-obornicka. Podłoże mezozoiczne, zbudowane z formacji marglisto-wapiennych kredy górnej zalega na rzędnej od 100 do 149 m n.p.m. na utworach mezozoicznych zalegają utwory kenozoiczne: trzeciorzędowe i czwartorzędowe, których miąższość wynosi 200-250 m. Właśnie z nimi związane są surowce mineralne przydatne dla celów budowlanych i są to: gliny, piaski oraz żwiry.

Na terenie gminy występują również surowce energetyczne:

- wkładki węgla brunatnego w mułkach plioceńskich,
- ropa naftowa w złożu „Gaj Wielki” (wyeksploatowane),
- złoża gazu ziemnego „Młodasko” i „Jankowice” eksploatowane obecnie przez Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. – Zielonogórski Zakład Górnictwa Nafty i Gazu. Złoże gazu występuje również w rejonie Otorowa (w gminie Szamotuły), obejmuje ono swym zasięgiem północno-zachodnią część gminy Kaźmierz i nie jest eksploatowane.

Podstawowy poziom wodonośny reprezentowany jest przez Dolinę Kopalną rzeki Samy – część wschodnia i południowa gminy – zaliczaną do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) nr 145. Jest to użytkowa struktura wodonośna czwartorzędowa o dużych zasobach wód podziemnych stanowiąca podstawę zaopatrzenia w wodę gminy Kaźmierz. Udokumentowane zasoby eksploatacyjne wód podziemnych ujęć w gminie z tego zbiornika wynoszą 280 m³/h. Rejon ten ma cienką warstwę izolacyjną (8-22 m) gruntu od powierzchni terenu i stąd wymaga ochrony przed zrzutem ścieków przemysłowych i komunalnych bezpośrednio do gruntu. Drugim poziomem wodonośnym jest miocen (trzeciorzęd). Zbiornik wód mioceńskich jest dobrze izolowany przed przenikaniem zanieczyszczeń i nie wymaga specjalnej ochrony, lecz jedynie wyznaczenia strefy ochrony bezpośredniej.

Pokrywa glebowa gminy związana jest z głównymi jednostkami geomorfologicznymi: wysoczyzną morenową, doliną rzeki Samy i strefą czołowomorenową fazy poznańskiej. W poszczególnych jednostkach wytworzyły się gleby mało urozmaicone. W strefach morenowych dominują gleby brunatne i rdzawe, średnio zasobne w składniki i klasyfikowane w słabszych klasach bonitacyjnych – głównie V, rzadziej w IV. Są to gleby o mniejszej przydatności z uwagi na okresowe niedobory wilgoci, wymagające przez to deszczowania, stąd odpowiadają one słabszemu kompleksowi rolniczemu: żytnio-ziemniaczanemu. Gleby zaliczane do dobrej III klasy bonitacyjnej zajmują północno-zachodnią, środkową i południowo-wschodnią część gminy. Są to gleby brunatne i czarne ziemie, stanowiące według rolniczej przydatności

gleb kompleks pszenney dobry i żytni bardzo dobry. Najgorszej klasy gleby w postaci piasków słabogliniastych zalegających na glinie występują jednak w północno-zachodniej części gminy (kompleks żytnio-lubinowy). W dolinie rzeki Samy przestrzennie dominują gleby torfowe i mady, charakteryzujące się znaczną wilgotnością. Są to siedliska bardzo zbliżone do naturalnych, cenne pod względem przyrodniczym i podlegające ochronie.

Klimat Gminy Kaźmierz cechuje się następującymi parametrami:

- średnia suma opadów zawiera się w przedziale 500-550 mm/rok, a w okresie letnim (V-X) 300-350 mm;
- pogody korzystne dla klimatoterapii: kwiecień 80%, lipiec 80%, październik 80%;
- pogody oszczędzające mają miejsce głównie latem (pogody silnie obciążające występują tylko zimą);
- bioklimat typu słabo bodźcowego (powiązany od strony północnej z bioklimatem terenów leśnych – Puszcza Notecka, a od strony wschodniej z bioklimatem terenów zurbanizowanych – Poznań);
- średnie nasłonecznienie w lecie 7,0 – 7,5 godzin;
- średnia liczba dni zalegania pokrywy śnieżnej w roku 60-80 dni (w tym pokrywy śnieżnej > 10 cm – 20-30, a > 20 cm – 10-20 dni);
- średnia liczba dni sezonu kąpieliskowego powyżej 120 dni/rok;
- średni wskaźnik turystyczny klimatu: w lutym 0,65-0,70, w czerwcu 1,00-1,05;
- bonitacja klimatyczna dla rolnictwa kształtuje się na poziomie 92-94 (przy 100 jako najwyższej wartości);
- długość okresu wegetacyjnego około 210-220 dni;
- liczba dni w roku z mgłą 40-60.

Podsumowując powyższe czynniki abiotyczne, przesłanki wynikające ze środowiska przyrodniczego gminy należy ocenić następująco:

Obszar gminy charakteryzuje się cennymi walorami krajobrazowymi oraz zasobami przyrody nieożywionej, przejawiającymi się w szczególności:

- położeniem w obrębie Pojezierza Poznańskiego stwarzającym szansę na rozwój wypoczynku krótkoterminowego;
- położeniem gminy w obrębie południkowo biegnącej doliny rzeki Samy;
- istnieniem rozległego kompleksu leśnego Lasów Bytyńskich na południu gminy z 3 rezerwatami florystycznymi;
- ogólnie stosunkowo niskimi deniwelacjami terenu, ułatwiającymi gospodarkę rolną;
- wysokimi klasami bonitacyjnymi gleb (kompleksy przydatności rolniczej: pszenney dobry i żytni bardzo dobry);

- istnieniem złóż ropy i gazu w gminie lub jej bezpośrednim sąsiedztwie;
- korzystnymi warunkami klimatycznymi dla rozwoju turystyki – duże wartości nasłonecznienia, korzystne pogody dla klimatoterapii;
- wysokim wskaźnikiem klimatycznej bonitacji rolnictwa oraz długością okresu wegetacyjnego, mankamentem przypadku gospodarki rolnej jest niska suma opadu rocznego.
- jedynym istotnym czynnikiem niekorzystnie wpływającym na środowisko przyrodnicze jest słaba izolacja Doliny Kopalnej Rzeki Samy stanowiącej podstawowy poziom wodonośny. Stwarza to wymóg ochrony tej struktury poprzez:
 - likwidacje dotychczasowych ognisk zanieczyszczeń,
 - ograniczanie powstawania nowych źródeł zanieczyszczeń.

Istniejące kopalnie gazu ziemnego Młodasko i Jankowice w świetle analiz wykonanych dla potrzeb oceny oddziaływania ich na środowisko, przy bezawaryjnej eksploatacji gazu nie pogarszają stanu środowiska. Oznacza to, że nie powodują one niekorzystnego wpływu na stan atmosfery, wód podziemnych i powierzchniowych oraz szatę roślinną i świat zwierzęcy. Elementy krajobrazu przyrodniczo-kulturowego gminy przedstawia Mapa 3. str. 32.

2.4.2. Charakterystyka elementów przyrody ożywionej- rezerваты i pomniki przyrody, obszar NATURA 2000

Formy ochrony przyrody.

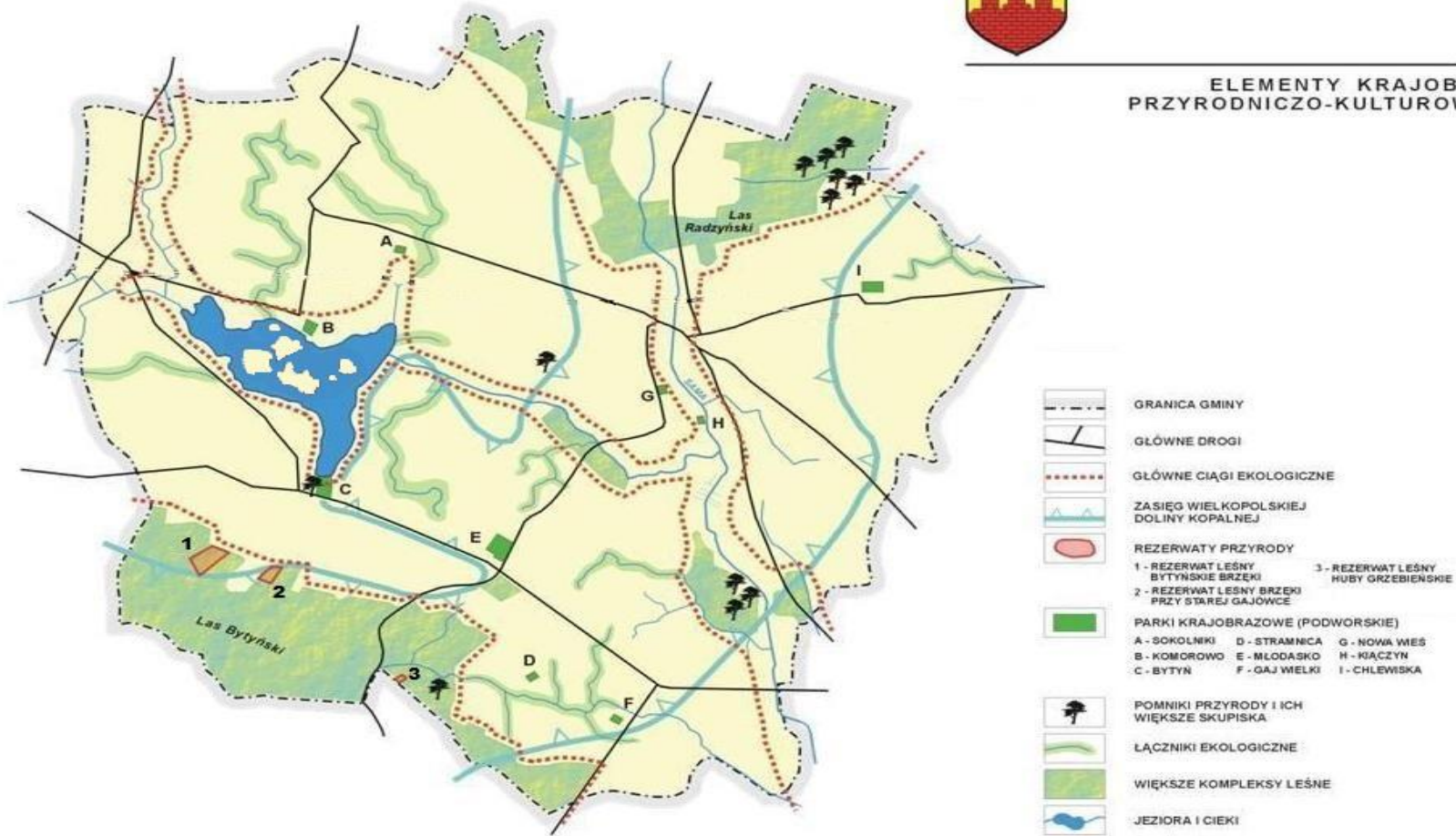
Istotnymi uwarunkowaniami wpływającymi na kształtowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jej ogólną politykę przestrzenną i środowiskową są obiekty przyrodnicze objęte prawną ochroną. Na terenie gminy Kaźmierz występują:

- REZERWATY PRZYRODY
 - rezerwat leśny *Bytyńskie Brzęki*
 - rezerwat leśny *Brzęki przy Starej Gajówce*
 - rezerwat leśny *Huby Grzebieniskie*

KAŹMIERZ

ELEMENTY KRAJOBRAZU PRZYRODNICZO-KULTUROWEGO

Mapa 3. Elementy krajobrazu przyrodniczo – kulturowego [źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Kaźmierz]

□ POMNIKI PRZYRODY:

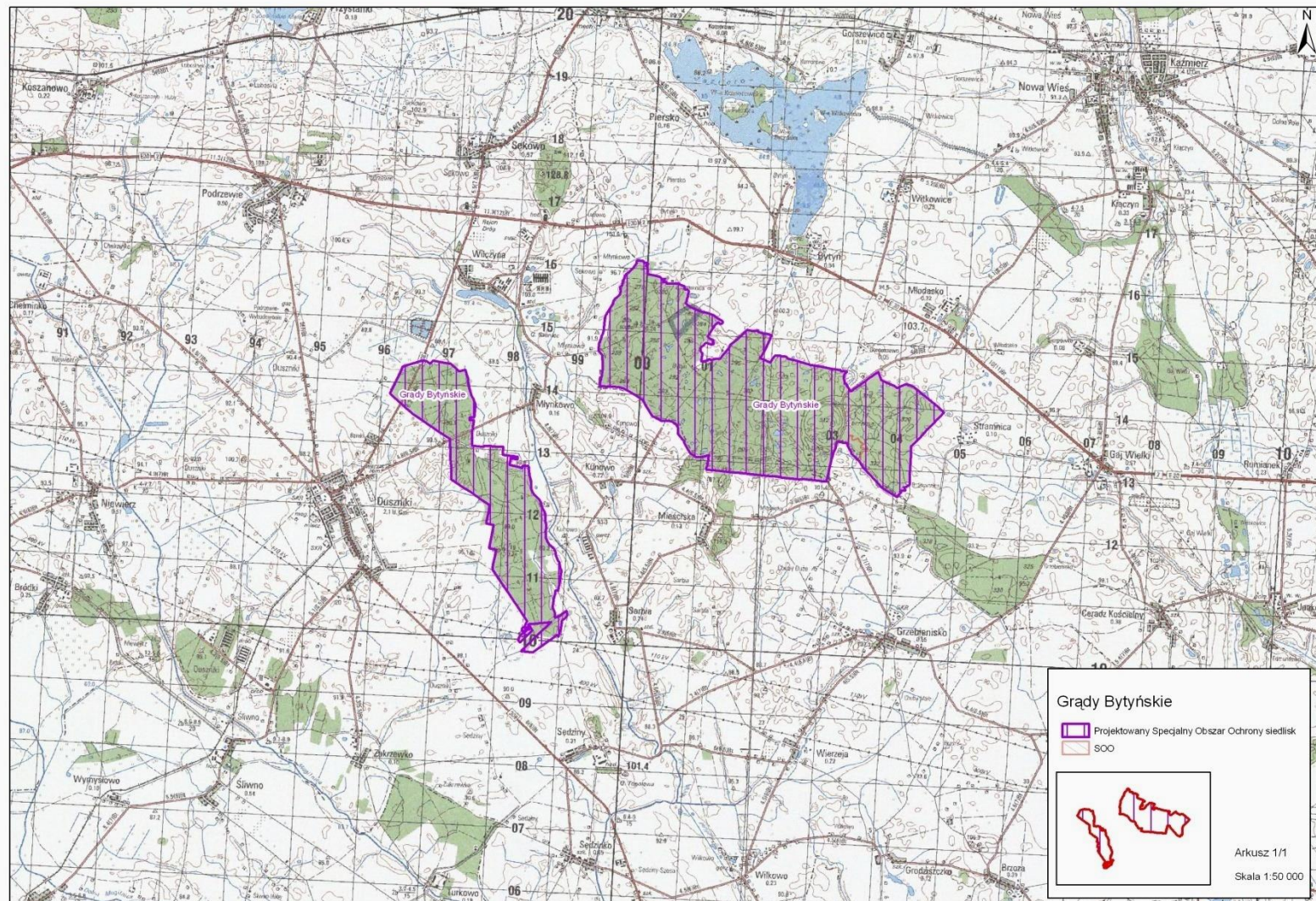
W Ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody znajduje się 37 drzew pomnikowych, głównie są to dąb szypułkowy i jarząb brekinia, a także lipa drobnolistna i kasztanowiec zwyczajny.

Ponadto w zakresie ochrony przyrody należy uwzględnić:

- zachowanie istniejącej zieleni naturalnej i półnaturalnej w postaci łągowych wzdłuż większych potoków oraz zadrzewień śródpolnych;
- istniejącą zieleń urządzoną wzdłuż ciągów komunikacyjnych;
- zalesienia gruntów nieprzydatnych dla rolnictwa celem zwiększenia zasobów leśnych gminy.

□ OBSZAR NATURA 2000

W południowej części gminy Kaźmierz, na pograniczu z gminą Duszniki utworzono obszar chroniony Natura 2000– Grądy Bytyńskie (PLH300051). Na terenie obiektu znajdują się 4 leśne rezerwaty przyrody: „Brzeki przy Starej Gajówce”, „Bytyńskie Brzeki”, „Huby Grzebieniskie” i „Duszniczki” (leżący na terenie gminy Duszniki). Obszar chroniony zajmuje łączną powierzchnię 1300,6 ha. Położone obok siebie dwa kompleksy leśne należą do najlepiej zachowanych w Wielkopolsce grądów. Cechują się zarówno bogactwem gatunków drzewiastych (m.in. liczne stanowiska jarząbu brekinii), jak i różnorodnością gatunków runa. Najbardziej interesującym gatunkiem jest obuwik pospolity, którego stanowisko jest jednym z nielicznych poza południową i południowo-wschodnią Polską. Oprócz niego w runie bardzo pospolicie występują inne gatunki chronione (lilia złotogłów, kruszczyk szerokolistny, listera jajowata, wawrzynek wilczełyko), a także inne rzadsze nie chronione, ale na terenie obiektu występujące na licznych i bogatych stanowiskach (tj. *Galium sylvaticum*, *Phyteum aspicata*, *Actaea aspicata* i in.). Niewielkie zabagnienia obecne na całym obszarze stanowią istotną ostoję dla wielu gatunków płazów w tym również traszki grzebieniastej oraz ważki zalotki większej.

Mapa 4. Obszary Natura 2000 – Grady Bytyńskie [źródło: Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 (<http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000/pl/proste.php>)].

□ OBSZAR O ZNACZNYCH WALORACH PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWYCH

Na terenie gminy znajduje się Las Radzyński wyróżniający się występowaniem różnych typów ekosystemów. Uzasadnionym jest dążenie do utworzenia obszaru chronionego krajobrazu obejmującego ten Las i rejon części gminy Tarnowo-Podgórne (sąsiadujący z gminą Kaźmierz) związany z atrakcyjną przyrodniczo-krajobrazową rynną Jeziora Lusowskiego i doliną Samy.

Oba te rejony (położone na terenach wyżej wymienionych gmin) to jednorodne pod względem krajobrazowym i funkcjonalnym obszary.

Zakres i forma zagospodarowania tego obszaru powinny zapewnić stan równowagi w środowisku przyrodniczym, przyczynić się do podkreślenia jego walorów, przeciwdziałać jego degradacji.

2.4.3. Zieleń urządzona.

W gminie Kaźmierz występuje 9 parków zabytkowych związanych ze szczególnymi wartościami przyrodniczymi i kulturowo-historycznymi tego obszaru, są to parki w: Bytyniu, Chlewiskach, Gaju Wielkim, Kiączynie, Komorowie, Młodasku, Kaźmierzu, Sokolnikach Małych i Stramnicy. Część z nich stanowi również parki zabytkowe (podworskie) ujęte w spisie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu (6 parków zabytkowych wpisanych do rejestru i 3 nie objęte rejestrem).

Ich stan jest uzależniony od troski zarządzającego bądź właściciela sprawującego opiekę na tym terenie. Nieliczne parki zachowały się w dobrym stanie, generalnie zostały zaniedbane i w znacznym stopniu zdewastowane. W związku z tym zatraciły pierwotne walory estetyczne, a w wyniku postępującego procesu zarastania ciągłej sukcesji naturalnej, braku pielęgnacji i cięć sanitarnych trudno odtworzyć pierwotny układ alejek.

2.4.4. Gmina Kaźmierz na tle krajowej sieci ekologicznej.

Dokumentem pomocnym w określaniu ekologicznych uwarunkowań rozwoju gmin w Polsce, w tym także Kaźmierza jest sformułowana w 1995r. Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA. Definiuje i wydziela ona przyrodnicze jednostki przestrzenne, nadając im odpowiednią rangę, a tym samym określając ich znaczenie w funkcjonowaniu krajowego systemu ekologicznego.

□ W przypadku gminy Kaźmierz przez jej obszar nie przebiega żadna z wyróżnionych jednostek przyrodniczych. Natomiast w jej bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się jednostki zajmujące ważne miejsce w strukturze przestrzennej regionu, oddziałując w sposób pośredni na lokalny system przyrodniczy gminy.

Jednostkami łączącymi główne obszary węzłowe, umożliwiającymi rozprzestrzenianie się gatunków między nimi, są korytarze ekologiczne. Najbliższymi gminie Kaźmierz są: korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym biegnący na wschód od gminy – związany z doliną Warty, oraz korytarz tej samej rangi o przebiegu południkowym na zachód od gminy – związany z doliną Obry i występującymi tu jeziorami Błędno i Wielkie. Ważnym elementem, między formalnie wydzielonymi elementami sieci ekologicznej tej części kraju, jest dolina rzeczna Samy (będącej lewostronnym dopływem Warty) oraz Jezioro Bytyńskie, które aczkolwiek nie mają rangi o znaczeniu krajowym, to jednak stanowią istotny element sieci budującej regionalny system wysokiej aktywności przyrodniczej. Potwierdzenie tego znajdujemy w Ekologicznym Systemie Obszarów Chronionych (ESOCh), będącym niejako pierwowzorem dla sieci ECONET-u.

W obrębie ESOCh na terenie gminy Kaźmierz wyróżniono obszary o cennych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych, do których prócz wymienionego wyżej Jeziora Bytyńskiego i doliny Samy zaliczono:

- pasmo wododziałowe autonomicznej strefy marginalnej wraz z zespołem lasów bytyńskich i rezerwatami florystycznymi,
- łączniki ekologiczne wspomagające układ główny i obejmujące sieć drobnych cieków, oczek wodnych, rowów melioracyjnych wraz z towarzyszącym systemem zadrzewień śródpolnych i przydrożnych,
- sieć wiejskich parków podworskich pod ochroną konserwatorską. Są to parki w Bytyniu, Chlewiskach, Kiączynie, Komorowie, Młodasku, Kaźmierzu, Sokolnikach Małych, Stramnicy i Gaju Wielkim.

Wysoką rangę w systemie ekologicznym regionu podkreślają również uwarunkowania geomorfologiczne odnoszące się bezpośrednio do doliny Samy i pozostałej części gminy Kaźmierz. W obrębie struktury geomorfologicznej (głównie młodoglacjalnej) sprzyjające:

- zachowaniu różnorodności siedliskowej (zachodnia część gminy oraz tereny na wschód od miejscowości gminnej),
- zachowaniu siedlisk hydrogenicznych (zachodnia część gminy),
- zachowaniu drobnoprzestrzennych form roślinności o wysokim stopniu naturalności.

2.5. Infrastruktura techniczna.

2.5.1. Komunikacja.

Komunikację na terenie gminy Kaźmierz stanowią drogi należące do różnych kategorii. Przez gminę przebiega droga krajowa nr 92 o długości 10,5 km w granicach gminy oraz droga wojewódzka nr 306 na odcinku 4,1 km w granicach gminy. Główne połączenia komunikacyjne poszczególnych miejscowości stanowią drogi powiatowe liczące 60,6 km na terenie gminy. Sieć dróg będących własnością Gminy Kaźmierz obejmuje ogółem ok. 100 km. Drogi zaliczone do kategorii gminnych tworzą sieć o długości 65,82 km, pozostałe to drogi wewnętrzne. Wszyscy mieszkańcy gminy posiadają dostęp do dróg publicznych bezpośrednio lub poprzez drogi wewnętrzne, którymi są w szczególności drogi w osiedlach mieszkaniowych oraz drogi dojazdowe. Drogi gruntowe są profilowane i miejscowo utwardzane w ramach bieżącego utrzymania. Stan wielu dróg na terenie gminy Kaźmierz wymaga dużych nakładów inwestycyjnych na remonty bądź przebudowę nawierzchni, dostosowującą te drogi do narastającego lawinowo obciążenia ruchem, biorąc pod uwagę zarówno ilość pojazdów, jak i ich masę. Gmina realizuje powyższe zadania sukcesywnie w miarę możliwości finansowych ze środków własnych oraz źródeł pozabudżetowych. Gmina Kaźmierz w porozumieniu ze Starostwem Powiatowym partycypuje w kosztach inwestycji poprawiających stan dróg powiatowych na terenie gminy. Niemniej, nadal około 1/3 dróg powiatowych wymaga co najmniej pilnego remontu nawierzchni.

Przez obszar gminy przebiegają następujące drogi publiczne:

- *droga Nr 92* relacji Droga 2 /węzeł "RZEPIN"/- Świebodzin–Pniewy–Poznań–Września–Słupca–Golina–Konin-Kutno–Łowicz–Droga 2 /węzeł „WARSZAWA ZACHÓD”/-...*-droga 2 /łącznik z autostradą obwodnicą Mińska Mazowieckiego/-droga 2 /węzeł „KAŁUSZYN” – klasy „GP”;
- *droga Nr 306* relacji Lipnica-Wilczyna-Buk-Stęszew–Nowe Dymaczewo – klasy „G”;
- *drogi powiatowe* – klasy „L”:
 - Nr 1861P relacji Piaskowo-Radziny-Kaźmierz
 - Nr 1870P relacji Kaźmierz-Młodasko-Grzebienisko-Wilkowo
 - Nr 1872P relacji Kaźmierz-Tarnowo Podgórne
 - Nr 1868P relacji Otorowo-Krzeszkowice-Pólko-Bytyń
 - Nr 1864P relacji Wierzchaczewo-Sokolniki Wielkie-Kaźmierz
 - Nr 1866P relacji Pólko-Komorowo-SokolnikiWielkie

Nr 1862P relacji	Brodziszewo-Sokolniki Małe-Sokolniki Wielkie
Nr 1865P relacji	Kaźmierz-Chlewiska-Mrowino
Nr 1869P relacji	Kaźmierz-Witkowice-Bytyń
Nr 1871P relacji	Kiączyn-Gaj Wielki
Nr 1891P relacji	Grzebienisko-Gaj Wielki
Nr 1863P relacji	Sokolniki Małe-Kopanina-Gorszewice

Ten układ drogowy uzupełniają drogi gminne – klasy „L” i „D”.

Istniejący układ sieci drogowej zapewniający wysoką dostępność do sieci dróg ponadlokalnych uznaje się za dobry, co stanowi podstawę rozwoju urbanizacji.

Znaczne ograniczenie dla realizacji zabudowy wzdłuż drogi krajowej Nr 92 stanowią obowiązujące przepisy szczególne wymagające zachowania następujących odległości od zewnętrznej krawędzi jezdni do obiektów budowlanych:

- przeznaczonych na pobyt ludzi: – jednokondygnacyjnych 50 m,
– wielokondygnacyjnych 70 m,
- nie przeznaczonych na pobyt ludzi – 25 m.

Obsługa komunikacyjna terenów, wydłuż drogi krajowej Nr 92 winna być zapewniona od innych dróg, lokalizowanych poza jej pasem drogowym i skrzyżowaniami.

2.5.2. Zaopatrzenie w wodę.

Na terenie gminy Kaźmierz istnieje sieć wodociągowa o długości 150,5 km, która obsługuje wszystkie sołectwa. Do sieci wodociągowej podłączonych jest 1546 budynków mieszkalnych. Na terenie gminy działają 3 gminne stacje uzdatniania wody. Są to SUW Kaźmierz – wydobywanie wody z trzech studni o głębokości 70 m, 70 m, 71 m, średnia wielkość poboru wynosi 1180 m³/dobę, SUW Piersko – wydobywanie wody z dwóch studni o głębokości 36,5 m oraz 167 m, średnia wielkość poboru wynosi 274 m³/dobę i SUW Gaj Wielki – wydobywanie z dwóch studni o głębokości 44 i 59 m, średnia wielkość poboru wynosi 400,00 m³/dobę.

2.5.3. Gospodarka ściekowa.

Sieć kanalizacji zbiorczej ma długość 39,28km. Sieć ta położona jest w miejscowościach: Bytyń, Kaźmierz, Kiączyn, Piersko, Witkowice . Do sieci kanalizacyjnej jest podłączonych 582 budynków mieszkalnych. Na terenie gminy działają następujące biologiczno-mechaniczne oczyszczalnie ścieków: Kiączyn (890 m³/dobę) i Bytyń (170 m³/dobę), będące własnością Gminy Kaźmierz oraz oczyszczalnia Hochland Polska w Kaźmierzu (353 m³/dobę), będąca własnością Hochland Polska Sp. z o.o.

W roku 2014 zakończono rozbudowę oczyszczalni ścieków w miejscowości Kiączyn z przepustowości $Q_{d\acute{s}r} = 314 \text{ m}^3/\text{d}$ do $Q_{d\acute{s}r} = 890 \text{ m}^3/\text{d}$. Jednocześnie zlikwidowano oczyszczalnię ścieków w Kaźmierzu.

2.5.4. Zaopatrzenie w gaz.

Zaopatrzenie w gaz ziemny realizowane jest w oparciu o „Program gazyfikacji gminy Kaźmierz” (oprac. Zakład Usług Gazowniczych „GAZ-KOMPLEKS” Poznań, 1991).

Źródłem gazu dla gminy jest KOPALNIA GAZU MŁODASKO w Kiączyń (należąca do PGNiG S.A. w Warszawie, Oddział Zielonogórski, Zakład Górnictwa Nafty i Gazu – Zielona Góra, Ośrodek Kopalń Grodzisk Wlkp.), który jest przesyłany za pośrednictwem stacji redukcyjnej I-go stopnia stanowiącej element stacji zdawczo-odbiorczej gazu przy kopalni.

Jedynym dostawcą gazu ziemnego na terenie gminy jest G.EN.GAZ ENERGIA S.A. z siedzibą w Tarnowie Podgórnym.

Do tej pory został zrealizowany I etap w/w programu gazyfikacji to znaczy gaz został doprowadzony do miejscowości Kaźmierz, Kiączyn, Chlewiska, Radzyny, Kopanina, Gorszewice, Sokolniki Małe, Sokolniki Wielkie, Gaj Wielki, Bytyń, Piersko, Pólko. Obecnie do sieci gazowniczej podłączonych jest 1089 budynków.

Przez obszar gminy, ze wschodu na zachód, równoleżnikowo od miejscowości Góra na południe od Bytnia, w kierunku na Młynkowo, przebiegają dwa rurociągi naftowe „PRZYJAŹŃ”. Również przy północno-zachodniej granicy gminy biegnie nitka gazociągu tranzytowego – na północ od miejscowości Wierzchaczewo i Czyściec, przy której projektowana jest druga nitka.

Korzystający		2010	2011	2012	2013
Z wodociągu	%	99	99	99	99,1
Z kanalizacji	%	35,9	36,0	37,1	37,3
Z gazu	%	69,0	69,3	69,6	69,8

Tabela 18. Dostęp gospodarstw domowych do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w gminie Kaźmierz Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kaźmierzu na podstawie sprawozdań SG – 01

W województwie wielkopolskim na koniec 2013 r. dostęp gospodarstw domowych do sieci wodociągowej wynosił 94% w miastach i 86% na terenach wiejskich.

W przypadku dostępności do sieci kanalizacyjnej i gazowej wartość współczynników jest znacznie niższa i wynosi dla sieci kanalizacyjnej: 72% dla miast oraz 25% dla wsi (sieć kanalizacyjna) oraz odpowiednio 47% i 13% (dla sieci gazowej).

2.5.5. Zabudowa mieszkaniowa

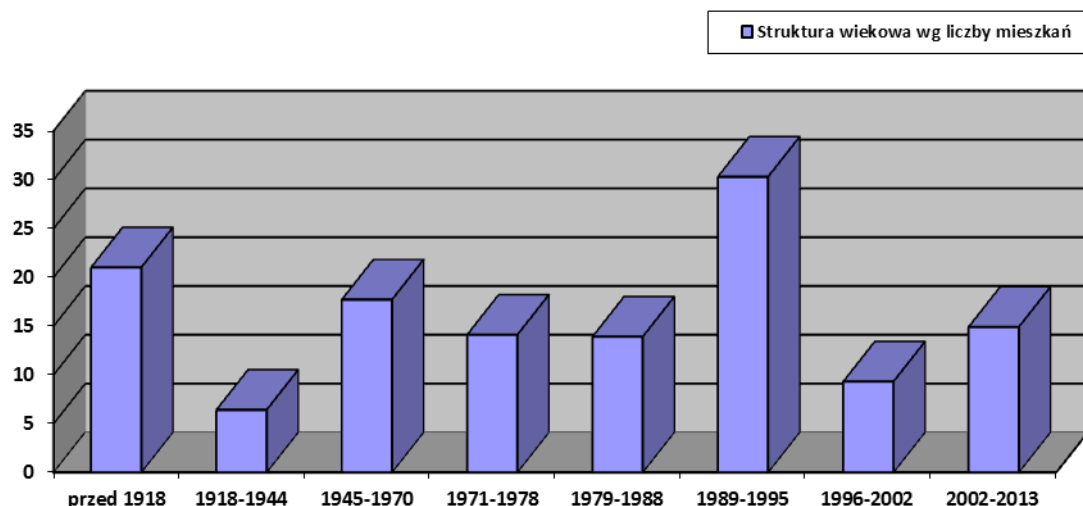
Na terenie gminy Kaźmierz można wyróżnić następujące rodzaje zabudowy mieszkaniowej: głównie jednorodzinną, w niewielkim stopniu wielorodzinną i zagrodową. Dane dotyczące budownictwa mieszkaniowego opracowano w oparciu o Narodowy Spis Powszechny z 2002r. uzupełniony o informacje z GUS do roku 2013.

Statystyka mieszkaniowa w latach 2002 – 2013				
Rok	Mieszkania istniejące		Mieszkania oddane do użytku w danym roku	
	Liczba [szt.]	Powierzchnia użytkowa [m ²]	Liczba [szt.]	Powierzchnia użytkowa [m ²]
2002	1887	152 581	10	1219
2003	1918	157 078	31	4497
2004	1940	159 650	22	2572
2005	1973	163 897	33	4247
2006	1997	167 004	24	3107
2007	2025	170 839	28	3835
2008	2067	176 750	42	5911
2009	2112	181 495	45	4745
2010	2168	189 213	56	7718
2011	2218	196 926	50	7713
2012	2254	201 808	36	4882
2013	2347	210 458	93	8650

Tabela 19. Statystyka mieszkaniowa w latach 2002 – 2013

[źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS/Portal Informacyjny/Bank Danych Lokalnych]

Na koniec 2013 roku na terenie gminy Kaźmierz zlokalizowanych było 2347 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 210 458 m². Wskaźnik powierzchni mieszkalnej przypadającej na jednego mieszkańca wyniósł 26,5 m² i wzrósł w odniesieniu do 2002 r. o około 4,6 m² na osobę. Średni metraż przeciętnego mieszkania wynosił 89,7 m² w 2013 r. i wzrósł w odniesieniu do 2002 r. o około 8,8 m². Liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie to średnio 3,6 osoby zarówno w 2002 jak i w 2013 r. Na poprawę jakości i komfortu zamieszkania wpływa realizacja nowych mieszkań o większym metrażu i wysokim standardzie oraz rozbudowa mieszkań już istniejących. Rosnące wskaźniki związane z gospodarką mieszkaniową stanowią pozytywny czynnik świadczący o wzroście jakości życia społeczności gminnej i stanowią podstawy do prognozowania dalszego wzrostu poziomu życia w następnych latach.

Wykres 3. Struktura wiekowa budynków wg liczby mieszkań w gminie Kaźmierz
 [źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS/Portal Informacyjny/Bank Danych Lokalnych].

Na podstawie porównania danych można zauważyć, że najwięcej budynków na terenie gminy Kaźmierz powstało w latach 1989-1995, co stanowi 30% zasobu. Budynki realizowane w tym okresie można zaliczyć do budowli energochłonnych, dla których istnieje duża możliwość zaoszczędzenia energii poprzez prace termomodernizacyjne i remontowe. Wraz z upływem czasu w całej gminie zastosowane technologie w budynkach zmieniały się wraz z upływem czasu i rozwojem technologii wykonania materiałów budowlanych oraz wymogów normatywnych. Począwszy od najstarszych budynków, w których zastosowano mury z cegły oraz kamienia wraz z drewnianymi stropami, kończąc na budynkach najnowocześniejszych, gdzie zastosowano dobre ocieplenie przegród budowlanych materiałami termoizolacyjnymi.

2.6. Gospodarka inwestycyjna i finansowa gminy

W 2013 roku zrealizowano dochody w łącznej kwocie 28.106.257,76 zł, co stanowi aż 99,32% planu rocznego ustanowionego w kwocie 28.299.733,00 zł. Jest to poziom najwyższy w historii gminy Kaźmierz. Lata 2012-2013 wyróżniają się pozytywnie na tle lat wcześniejszych. Wpłynęły na to głównie otrzymywane dotacje unijne. Łącznie otrzymano 5,73 mln zł w roku 2013 (z WRPO na I etap budowy kanalizacji) oraz 5,25 mln zł w roku 2012 (z WRPO na I etap budowy kanalizacji – 3,07 mln zł oraz z PROW na II etap – 2,18 mln zł).

Realizacja planu dochodów w latach 2007 – 2013:

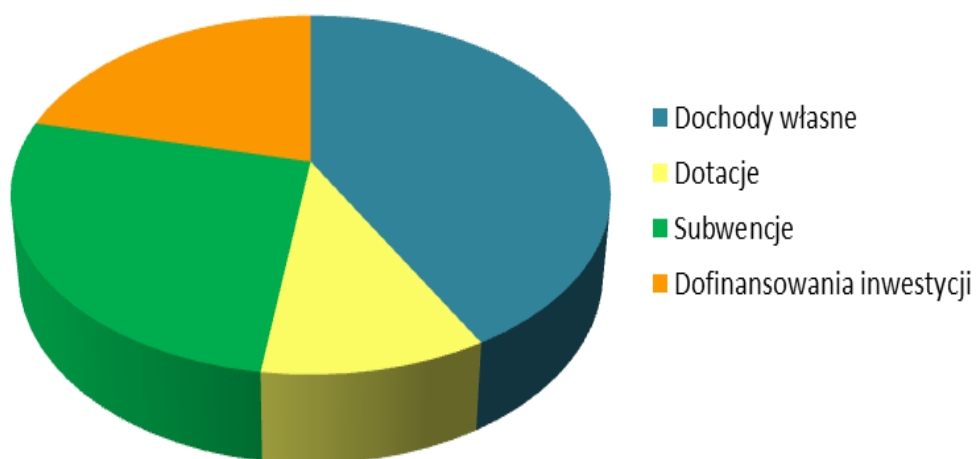
Realizacja planu dochodów w latach 2007 - 2013			
Rok	Plan	Wykonanie	%
2007	22.410.033,00	22.515.977,03	100,47%
2008	18.406.619,00	17.351.433,41	94,27%
2009	18.944.063,00	17.866.900,57	94,31%
2010	19.742.266,00	19.406.061,34	98,30%
2011	20.146.927,00	20.103.472,76	99,78%
2012	26.749.961,00	26.545.373,53	99,24%
2013	28.299.733,00	28.106.257,76	99,32%

Tabela 20. Realizacja planu dochodów w latach 2007-2013;
źródło: *Urząd Gminy w Kaźmierzu*

Dochody gminy na 1 mieszkańca	2008	2009	2010	2011	2012
dochody ogółem na 1 mieszkańca w zł	2339,41	2391,18	2565,92	2602,39	3394,12
dochody własne na 1 mieszkańca w zł	1241,77	1241,06	1388,03	1211,63	1440,06

Tabela 21. Dochody gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca
(źródło: <http://www.stat.gov.pl/bdrrn/app/strona.indeks.z.dn.12.07.2014r>).

Struktura wykonanych dochodów w podziale na dochody własne, dotacje, subwencje oraz zewnętrzne dofinansowania do inwestycji przedstawiała się następująco:

Wykres 4. Struktura wykonanych dochodów w 2013 roku;
źródło: *Urząd Gminy w Kaźmierzu*

Struktura wykonanych dochodów		
Wyszczególnienie	Wykonanie	Udział %
Dochody własne	11 791 433,21	41,95%
Dotacje	2 883 824,78	10,26%
Subwencje	7 446 958,00	26,50%
Dofinansowania inwestycji	5 984 041,77	21,29%
RAZEM	28 106 257,76	100,00%

Tabela 22. Struktura wykonanych dochodów w 2013 roku;
źródło: Urząd Gminy w Kaźmierzu

Analiza powyższej tabeli i wykresu pokazuje w jakim stopniu gmina jest uzależniona od środków zewnętrznych. Łączny procentowy udział dotacji celowych, dofinansowań i subwencji w dochodach gminy ogółem wynosi 58,05%.

Podział dochodów na majątkowe i bieżące przedstawia się następująco :

Podział dochodów na majątkowe i bieżące		
Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
Dochody majątkowe	6 450 592,00	6 374 387,39
Dochody bieżące	21 849 141,00	21 731 870,37
RAZEM	28 299 733,00	28 106 257,76

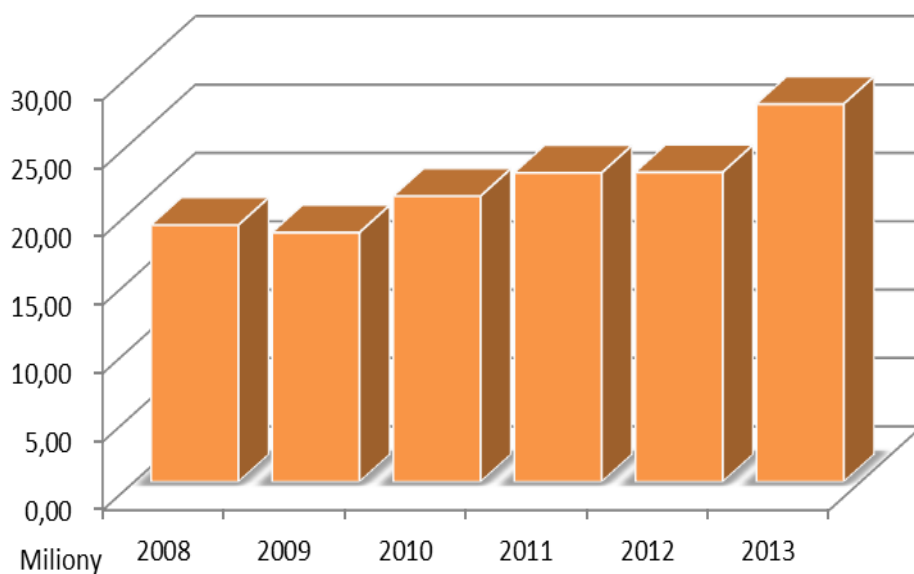
Tabela 23. Podział dochodów na majątkowe i bieżące w 2013 roku;
źródło: Urząd Gminy w Kaźmierzu

Stosunek wykonanych dochodów majątkowych do dochodów ogółem wyniósł 22,68%.

2013 roku dokonano wydatków na łączną kwotę 27.626.910,33 zł, co stanowi 96,49% planu rocznego ustalonego w kwocie 28.631.620,00 zł. Jest to poziom najwyższy na przestrzeni ostatnich kilku lat. Analiza poniższej tabeli i wykresu ukazuje, że wydatki mają tendencję rosnącą. Znaczny wzrost w roku 2013 jest spowodowany realizowaną inwestycją pn. „Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Kiączyńnię wraz z siecią kanalizacji sanitarnej (tzw. Układ Kaźmierz - Kiączyn) - etap I”, która w omawianym okresie pochłonęła 6,45 mln zł.

Wydatki gminy Kaźmierz w latach 2008 - 2013			
Rok	Plan	Wykonanie	%
2008	20.772.944,00	18.770.603,40	90,36%
2009	19.725.486,00	18.222.606,76	92,38%
2010	22.092.086,00	20.885.719,49	94,54%
2011	22.962.851,00	22.588.268,37	98,37%
2012	24.293.087,00	22.632.980,23	93,17%
2013	28.631.620,00	27.626.910,33	96,49%

Tabela 24. Wydatki gminy Kaźmierz w latach 2008 – 2013;
źródło: Urząd Gminy w Kaźmierzu

Wykres 5. Wydatki gminy Kaźmierz w latach 2008 – 2013;
źródło: Urząd Gminy w Kaźmierzu

Poniższa tabela zawiera podział wydatków na majątkowe i bieżące oraz ukazuje udział % wydatków inwestycyjnych w całości wydatków budżetu.

Podział wydatków na majątkowe i bieżące				
Rok	Wydatki ogółem	w tym :		Wskaźnik inwestycji
		bieżące	majątkowe	
1	2	3	4	4 : 2
2008	18 770 603,40	15 423 172,09	3 347 431,31	17,83%
2009	18 222 606,76	15 628 409,94	2 594 196,82	14,24%
2010	20 885 719,49	16 808 234,49	4 077 485,00	19,52%
2011	22 588 268,37	17 839 557,38	4 748 710,99	21,02%
2012	22 632 980,23	18 887 407,74	3 745 572,49	16,55%
2013	27 626 910,33	19 881 854,18	7 745 056,15	28,03%

Tabela 25. Podział wydatków na majątkowe i bieżące w latach 2008-2013;
(źródło: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks.z.dn.12.07.2014r).

Z tabeli wynika, że w 2013 roku inwestycje stanowiły aż 28,03% wydatków budżetu ogółem. Tak duży poziom wydatków majątkowych jest możliwy dzięki skutecznemu aplikowaniu o środki unijne, z których sfinansowano większość wydatków inwestycyjnych w omawianym okresie.

W ostatnim dziesięcioleciu gmina Kaźmierz zrealizowała szereg inwestycji, z których przeważająca większość finansowana była z funduszy zewnętrznych. Wyniki analizy finansowania inwestycji gminnych w latach 2001-2015 przedstawiono w załączniku nr 2 do Programu Rozwoju.⁴

Gmina w zakresie pozyskiwania funduszy zewnętrznych angażuje się w projekty partnerskie. Najnowszym przykładem jest projekt związany z wdrażaniem e-usług o wartości 1 257 139,00 zł, dofinansowany kwotą 1 068 568,15 zł., który jest realizowany we współpracy pięciu gmin oraz Fundacji Demokracji Lokalnej z Poznania. W wyniku podpisanej umowy partnerskiej gminy Dopiewo, Komorniki, Tarnowo Podgórne, Mosina i Kaźmierz otrzymały dofinansowanie z Unii Europejskiej na podniesienie jakości oraz zwiększenie dostępności usług publicznych w kontakcie z mieszkańcem w ramach projektu „Zaufany urząd – partnerstwo na rzecz informatyzacji”.

⁴ Wykaz inwestycji realizowanych w gminie Kaźmierz w latach 2001-2015 stanowi załącznik nr 2 do niniejszego Programu.

CZĘŚĆ II - UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY KAŻMIERZ

1. Analiza SWOT – czynniki rozwojowe w gminie Kaźmierz

Informacje uzyskane w drodze badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy Kaźmierz, dane zebrane w oparciu o źródła zewnętrzne (statystyka publiczna, informacje własne Urzędu Gminy Kaźmierz) oraz wyniki pracy warsztatowej pozwoliły na przeprowadzenie analizy strategicznej dla gminy Kaźmierz.

Analiza została wykonana w oparciu o analizę SWOT, czyli analizę silnych i słabych stron gminy, szans i zagrożeń dla jej rozwoju oraz ich wzajemnego oddziaływania.

Klasycznym narzędziem, stosowanym od wielu lat w analizie strategicznej, jest zestawienie mocnych i słabych stron analizowanego podmiotu (w tym przypadku gminy) oraz określenie jego szans i zagrożeń rozwojowych.

Nazwa SWOT pochodzi z języka angielskiego i oznacza:

- S – Strengths (silne strony), wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego podmiotu,
- W – Weaknesses (słabości), wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego podmiotu,
- O- Opportunities (możliwości), wszystko to co stwarza dla analizowanego podmiotu szansę korzystnej zmiany,
- T – Threats (zagrożenia), wszystko to co stwarza dla analizowanego podmiotu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

W niektórych wykładniach mówi się: *mocne strony* i *słabe strony*, to czynniki wewnętrzne, *szanse* i *zagrożenia* — to czynniki zewnętrzne;

W innej interpretacji: *mocne strony* i *słabe strony* to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a *szanse* i *zagrożenia*, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego.

Wreszcie u autorów zajmujących się analizą strategiczną w jednostkach administracji publicznej: *mocne strony* i *słabe strony* to cechy stanu obecnego, a *szanse* i *zagrożenia*, to spodziewane zjawiska przyszłe, oczekiwany przyszły stan.

W analizie uwarunkowań istotnych dla gminy Kaźmierz przyjęto trzecią z wymienionych interpretacji (dwie pierwsze wykładnie mają zastosowanie głównie w analizie strategicznej przedsiębiorstw).

W pracy Zespołu Konsultacyjnego udało się zaangażować liderów i jednocześnie ekspertów w zakresie lokalnej gospodarki, rozwoju infrastruktury, społeczności lokalnej, kultury, sportu, którzy wnieśli do dyskusji na etapie analizy strategicznej informacje, trudne do zdiagnozowania na podstawie danych wtórnych czy poprzez badania ankietowe byłoby niemożliwe. Warsztaty strategiczne poświęcone analizie SWOT miały na celu zidentyfikowanie mocnych i słabych stron gminy oraz szans i zagrożeń dla jej rozwoju oraz ustalenie:

- Czy mocne strony pozwolą wykorzystać zauważone szanse?
- Czy mocne strony pozwolą zniwelować zauważone zagrożenie?
- Czy słabe strony ograniczą możliwość wykorzystania zidentyfikowanych szans?
- Czy słabe strony spotęgują ryzyko związane z wystąpieniem zagrożeń?

Odpowiedzi na powyższe pytania pozwalają zbudować macierz modeli strategii rozwoju, a ich analiza wskazuje, który model najtrafniej odpowiada na potrzeby gminy.

Zidentyfikowanym przez uczestników warsztatów strategicznych poszczególnym czynnikom zostały przypisane wagi punktowe. Im wyższa waga punktowa została przypisana mocnej lub słabej stronie, tym większe jest znaczenie danego czynnika dla rozwoju gminy.

Analiza ta została przeprowadzona w sposób następujący:

ETAP 1: Określenie obszarów, które będą poddane analizie strategicznej

Określone zostały cztery **zasadnicze obszary problemowe**, dla których zbadano oddziaływanie czynników rozwojowych:

- **Gospodarka**
- **Infrastruktura Techniczna**
- **Środowisko naturalne**
- **Sfera Społeczna**

Taki podział odpowiada klasyfikacji dokonanej w „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Kaźmierz” obowiązującej na lata 2001-2015.

ETAP 2: Wyłonienie czynników mających istotny wpływ na rozwój gminy, rozumiany jako wzrost jej zamożności oraz wzrost dobrobytu mieszkańców.

Analiza SWOT jest podstawowym narzędziem diagnostycznym służącym opracowywaniu strategii i innych programów rozwojowych. Ponieważ standardy i praktyka dotyczące opracowywania analizy SWOT są różne, dla ułatwienia dyskusji i interpretacji wyników przyjęto następujące ustalenia:

- przyjmuje się wielosektorową analizę SWOT z liczbą sektorów ograniczoną do kilku najważniejszych,
- ograniczono liczbę elementów poszczególnych pól tabeli SWOT do najważniejszych, co oznacza, iż nie identyfikowano na przykład wszystkich mocnych stron, lecz tylko te o znaczeniu strategicznym,
- słabe strony określonego sektora mogą być jednocześnie zagrożeniem dla innego, a silne strony – szansą, lub odwrotnie.

GOSPODARKA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Lokalizacja gminy w obszarze Aglomeracji Poznańskiej: dostęp do lotniska, ośrodka akademickiego oraz infrastruktury obsługi biznesu, sąsiedztwo gmin z dużą podażą miejsc pracy, sąsiedztwo drogi Nr 92 - dobre warunki funkcjonowania rolnictwa: wysoka bonitacja gruntów, korzystny rozłóg gospodarstw rolnych, dobrze utrzymany system melioracji, dominująca produkcja trzody chlewnej - korzystny mikroklimat - nowoczesny przemysł przetwórstwa mleka, miejsca pracy w przemyśle rolno – spożywczym - dobra sieć sklepów spożywczo-przemysłowych - rozwinięte usługi przewozowe - potencjał osób w wieku produkcyjnym I dobrze wykształcone społeczeństwo otwarte na potrzeby rynku pracy - proinwestycyjna polityka samorządu - stosunkowo niskie ceny gruntów pod budownictwo - niska stopa bezrobocia	- mało usług hotelarskich i gastronomicznych oraz obsługi ruchu turystycznego wzdłuż drogi Nr 92 - brak znaczących firm budowlanych i usługowych - brak nowych inwestycji w rolnictwie - brak taniej siły roboczej - niewystarczający dostęp do szerokopasmowego Internetu - słabo rozwinięte rzemiosło i drobna wytwórczość - brak drobnych firm przetwórstwa rolno-spożywczego - niewystarczająca aktywność mieszkańców gminy w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej - niedostosowany charakter wykształcenia ludności gminy w stosunku do aktualnych potrzeb rynku pracy

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - bliskość Aglomeracji Poznańskiej (zwiększone możliwości zatrudnienia dla mieszkańców gminy) - położenie geograficzne gminy - możliwość pozyskania dodatkowych środków krajowych oraz z UE - możliwość rozwoju rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego - rozwój usług hotelarskich, gastronomicznych (turystyka, agroturystyka) - rozwój budownictwa mieszkaniowego - rozbudowa infrastruktury technicznej - zwiększenie dostępu do darmowego Internetu - promocja gminy - współpraca podmiotów gospodarczych - współpraca gminy z innymi gminami - wykorzystanie znaku „wielkopolska jakość” - pozytywny klimat w gminie dla inwestorów - przywrócenie praw miejskich dla Kaźmierza - tradycje związane z przemysłem rolno – spożywczym (rozbudowa zakładu) - duża podaż wykwalifikowanej siły roboczej - moda na osadnictwo w strefie podmiejskiej - przygotowane planistycznie- tereny przeznaczone pod aktywizację gospodarczą i budownictwo mieszkaniowe - pozyskanie zewnętrznych inwestorów - możliwość rozwoju agroturystyki – promocja wsi 	<ul style="list-style-type: none"> - kryzys i pogarszająca się koniunktura gospodarcza, niska siła nabywcza ludności - import żywności - brak terenów inwestycyjnych uzbrojonych w infrastrukturę techniczną - malejąca rentowność podmiotów gospodarczych - brak wydajnych źródeł dochodów własnych gminy

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - oczyszczalnie ścieków w Kiączynie, Witkowicach, oczyszczalnia Hochlandu wraz z siecią kanalizacyjną - nowoczesne stacje uzdatniania wody - system zaopatrzenia w gaz oparty o lokalne źródła gazu - znacząca rola drogi Nr 92 - rozbudowana sieć gazowa - rozbudowana sieć kanalizacyjna i wodociągowa - rozbudowana sieć telefonii stacjonarnej, komórkowej, sieć internetowa 	<ul style="list-style-type: none"> - brak kanalizacji w większości wsi i na nowych osiedlach w Kaźmierzu - brak wystarczających środków finansowych umożliwiających realizację inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej, drogowej, społecznej - niezadawalająca jakość nawierzchni dróg gminnych i powiatowych oraz wewnętrznych - stara awaryjna sieć wodociągowa (azbest) - słabe tempo gazyfikacji - przestarzała sieć energetyczna (niska wydajność transformatorów) - słaba infrastruktura turystyczna - niewystarczająca ilość parkingów - tranzyt przez rynek w Kaźmierzu - niewystarczające tempo rozwoju inwestycyjnego - słaby dostęp do szerokopasmowego Internetu - niska częstotliwość połączeń w komunikacji podmiejskiej - brak oświetlenia na nowych osiedlach
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - przeniesienie targowiska w Kaźmierzu poza obręb Rynku - możliwość pozyskania dodatkowych środków krajowych oraz z UE - możliwość rozwoju gazyfikacji - współpraca z gminami sąsiednimi - poprawa koniunktury gospodarczej - uzbrojenie terenów pod budownictwo jednorodzinne - zwiększenie dostępu do darmowego Internetu - poprawa jakości dróg lokalnych i komunikacji podmiejskiej - dokończenie modernizacji Rynku w Kaźmierzu będącego wizytówką miejscowości 	<ul style="list-style-type: none"> - urbanizacja Radzyn bez rozwiązania problemu ścieków doprowadzi do degradacji zbiornika Radzyny - zanieczyszczenie zasobów wodnych zlokalizowanych na terenie gminy - niestabilność w dostawie energii - ograniczone możliwości zabezpieczenia w energię elektryczną terenów AG - sąsiedztwo drogi Nr 92 - niszczenie dróg lokalnych przez ciężkie samochody

ŚRODOWISKO NATURALNE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - rezerваты przyrody i pomniki przyrody - znikające dymiące kominy (mniej emisji trujących gazów do środowiska) - zorganizowany wywóz odpadów komunalnych, segregacja - brak przemysłu szkodliwego dla środowiska - funkcjonujące oczyszczalnie w Witkowicach i Książynie - atrakcyjny krajobraz (lasy, rzeka, jeziora, zalew) - aktywna postawa proekologiczna nauczycieli - uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego terenów zielonych 	<ul style="list-style-type: none"> - brak rozwoju OZE (odnawialnych źródeł energii) - niewielka ilość terenów zadrzewionych na osiedlach mieszkaniowych - dewastacja brzegów Jeziora Bytyńskiego - brak aktualnego programu ochrony środowiska - zaniedbane parki podworskie - zagrożenie przez ruch na drodze Nr 92 (brak ekranów chroniących przed hałasem i spalinami, brak sygnalizacji świetlnej) - niewielki % gminy skanalizowany, nieszczelne zbiorniki bezodpływowe - niewystarczająca sieć gazowa - zbyt niska świadomość ekologiczna społeczeństwa - wzrost zanieczyszczeń komunikacyjnych - niewystarczająca konserwacja rowów
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - bezpieczne, prawidłowe zagospodarowanie terenów leśnych, Jeziora Bytyńskiego oraz pradoliny rzeki Samy - rewitalizacja parków podworskich - przyjęcie i realizacja Programu Rozwoju - ograniczanie terenów zabudowy na terenach atrakcyjnych przyrodniczo - rozbudowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków - gazyfikacja gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrastający ruch pojazdów - powstawanie dużych ferm zwierząt - wzrastająca ilość wytwarzanych odpadów komunalnych - rozwój gospodarczy - powstawanie dużych firm - zagrożenie Jeziora Bytyńskiego związane z brakiem kanalizacji w sąsiadujących z nim wsiach

SFERA SPOŁECZNA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - liczne zabytki kultury – wykopaliska archeologiczne, architektoniczne, sakralne, wysoko wykwalifikowana kadra pedagogiczna - dobry stan budynków szkolnych - dobra współpraca kadry pedagogicznej z rodzicami - dostęp do specjalistów świadczących usługi zdrowotne - dobrze funkcjonujące i dobrze wyposażone apteki - dobrze wyposażony i dobrze funkcjonujący ośrodek zdrowia - Biblioteka spełniająca oczekiwania mieszkańców - zainteresowanie sportem, działające kluby sportowe i organizacje - usytuowanie w aglomeracji poznańskiej - identyfikacja społeczeństwa z gminą - niska stopa bezrobocia - usytuowanie posterunku Policji na terenie gminy - dobra współpraca pomiędzy administracją publiczną (Urząd, OPS i inne jednostki organizacyjne), a organizacjami pozarządowymi - wykształcona kadra pracowników zajmujących się problemami społecznymi 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrastająca liczba osób w wieku poprodukcyjnym - słaby dostęp do bezpłatnego szerokopasmowego Internetu - stosunkowo niska liczba podmiotów gospodarczych - słaby rozwój inwestycyjny - niewystarczająca ilość mieszkań (w tym brak mieszkań chronionych oraz socjalnych) - brak w szkołach dużych pomieszczeń socjalnych (świetlic, stołówek), zbyt liczne klasy w szkołach - brak uwzględnienia biblioteki w programie rozwoju - słabe zainteresowanie społeczeństwa działalnością społeczną i wykorzystanie GOK oraz świetlic wiejskich - brak zaplecza rekreacyjno-sportowego - brak nowych miejsc pracy w gminie - niedostatecznie wykorzystany potencjał GOK

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - wysoko wykwalifikowana kadra pedagogiczna z możliwością systematycznego dokształcania się - budowa obiektu sportowego, placu zabaw, strefy rekreacji (w Kaźmierzu) -możliwość realizowania programów na rzecz rozwiązywania problemów społecznych -bogata oferta zajęć pozalekcyjnych w szkołach (realizowane programy EFS) -wzrost potrzeb kulturalnych mieszkańców gminy -wzrost zainteresowania czynnym wypoczynkiem i rekreacją -bliskość dużego miasta (zwiększone możliwości zatrudnienia dla mieszkańców) -możliwość pozyskania dodatkowych środków ministerialnych oraz z UE -właściwe wykorzystanie zasobów gminnych (świetlice wiejskie, GOK, świetlice opiekuńczo – wychowawcze) - istniejący potencjał do powadzenia zajęć lekcyjnych -zwiększenie dostępu do darmowego Internetu -wzrost świadomości społeczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> -zbyt niskie nakłady finansowe na oświatę, kulturę i ochronę zdrowia -wzrost patologii społecznych -niska aktywność społeczna

2. Wnioski z analizy strategicznej

MOCNE STRONY gminy Kaźmierz, najczęściej wymieniane w analizie SWOT oraz w badaniach ankietowych wynikają głównie z korzystnego położenia gminy oraz walorów geograficzno-przyrodniczych.

Do atutów gminy zaliczyć można dobrze rozwiniętą infrastrukturę społeczną. Najlepszym tego dowodem jest nowoczesny, przestronny budynek przychodni lekarzy rodzinnych wybudowany przez samorząd gminny.

W Kaźmierzu myśli się o przyszłości - gmina inwestuje w dzieci i młodzież. W 2006 r. oddano do użytku nowoczesne gimnazjum wraz z salą gimnastyczną, a w 2010 r. - kompleks boisk wielofunkcyjnych ORLIK 2012, a w 2014 r. wielofunkcyjne boisko w Bytyniu.

Gmina Kaźmierz jest jednostką typowo rolniczą. Rolnictwo stanowi podstawowy dział gospodarki w gminie. Użytki rolne obejmują 9384 ha i stanowią 73,37 % powierzchni ogólnej gminy.

Z uwagi na charakter gleb, ukształtowanie terenu i wysoką kulturę rolną, **dominującą funkcją gminy Kaźmierz jest funkcja rolnicza.** Odzwierciedla się ona wyraźnie w strukturze użytkowania gruntów w gminie. Wysoki poziom rozwoju rolnictwa jest jedną z silnych stron gminy. Dlatego niezbędne jest wykorzystywanie tej silnej strony dla rozwoju lokalnego i podejmowanie dalszych działań zmierzające do wspierania rozwoju nowoczesnego rolnictwa, rozwoju produkcji ekologicznej, specjalizacji w produkcji rolnej.

Walory środowiskowe to niezbywalne wartości gminy Kaźmierz. Obszar gminy charakteryzuje się cennymi walorami krajobrazowymi oraz zasobami przyrody nieożywionej, przejawiającymi się w szczególności:

- położeniem w obrębie Pojezierza Poznańskiego stwarzającym szansę na rozwój wypoczynku krótkoterminowego;
- położeniem gminy w obrębie południkowo biegnącej doliny rzeki Samy;
- istnieniem rozległego kompleksu leśnego Lasów Bytyńskich na południu gminy z 3 rezerwatami faunistycznymi;
- ogólnie stosunkowo niskimi deniwelacjami terenu, ułatwiającymi gospodarkę rolną;
- wysokimi klasami bonitacyjnymi gleb (kompleksy przydatności rolniczej: pszenney dobry i żytni bardzo dobry);
- istnieniem złóż ropy i gazu w gminie lub jej bezpośrednim sąsiedztwie;

- korzystnymi warunkami klimatycznymi dla rozwoju turystyki – duże wartości nasłonecznienia, korzystne pogody dla klimatoterapii;
- wysokim wskaźnikiem klimatycznej bonitacji rolnictwa oraz długością okresu wegetacyjnego, mankamentem przypadku gospodarki rolnej jest niska suma opadu rocznego.

Na terenie gminy Kaźmierz występują rezerwy przyrody:

- rezerwat leśny *Bytyńskie Brzęki*
- rezerwat leśny *Brzęki przy Starej Gajówce*
- rezerwat leśny *Huby Grzebieniskie*

W południowej części gminy Kaźmierz, na pograniczu z gminą Duszniki utworzono obszar chroniony Natura 2000 – Grądy Bytyńskie.

Kaźmierz jest położony w granicach aglomeracji poznańskiej i uwzględniając obecne tendencje rozwoju dużych aglomeracji miejskich w Polsce można uznać, że jest położony na tyle blisko Poznania, że oferta turystyczna, usług rekreacyjnych, sportowych może być adresowana do mieszkańców stolicy województwa, dla których te walory środowiskowe są z pewnością bardzo cenne i poszukiwane.

Atrakcyjność gminy jako ośrodka turystycznego i rekreacyjnego wynika również ze zlokalizowania tu licznych obiektów zabytkowych oraz zabytkowych parków.

Obecnie potencjał turystyczny gminy nie jest w pełni wykorzystany, ze względu na małą różnorodność w infrastrukturze turystycznej i ofercie rekreacyjnej.

Obiektów świadczących usługi turystyczne jest niewiele. Brakuje infrastruktury sportowej konkurencyjnej wobec sąsiednich miast i gmin np. skatepark, tory do gry w boule, minigolf oraz obiektów do uprawiania lekkiej atletyki oraz ścieżek rowerowych.

Czynnikiem wymienianym najczęściej w analizie oraz ankietach jest dogodna lokalizacja Gminy. Wskazywano nie tylko na bliskość miasta, zwłaszcza Poznania, ale także drogi Nr 92, która może stanowić potencjalny czynnik rozwoju gminy.

Istotnym czynnikiem rozwojowym jest **położenie gminy Kaźmierz w zasięgu oddziaływania Aglomeracji Poznańskiej**. Takie położenie pozwala prognozować, iż nadal na teren gminy będą przybywać nowi mieszkańcy. Pozwala to zachować na wiele lat korzystną strukturę demograficzną i stosunek liczby ludności w wieku nieprodukcyjnym i produkcyjnym.

Gmina Kaźmierz wyróżnia się na tle innych gmin powiatu szamotulskiego **dobłą dostępnością do usług publicznych** (komunalnych, zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalnych).

Na terenie gminy Kaźmierz istnieje sieć wodociągowa o długości 150,5 km, która obsługuje wszystkie miejscowości, 99% gospodarstw domowych gminy Kaźmierz korzysta z wodociągów.

Ponad połowa gospodarstw domowych ma dostęp do gazu ziemnego, którego źródło znajduje się na terenie gminy. Gmina posiada jeden z najwyższych w kraju wskaźników nasycenia telefonami stacjonarnymi, rozbudowywana jest bezprzewodowa sieć internetowa.

Rosnące wskaźniki związane z gospodarką mieszkaniową stanowią pozytywny czynnik świadczący o wzroście jakości życia społeczności gminnej i stanowią podstawy do prognozowania dalszego wzrostu poziomu życia w następnych latach.

Nowym inwestorom winny sprzyjać dobrze uzbrojone tereny. Gmina podejmuje konkretne działania proekologiczne – budując nowoczesną oczyszczalnię ścieków.

Dobra baza edukacyjna to kolejna mocna strona gminy. Na terenie gminy Kaźmierz odbywa się edukacja na etapie przedszkolnym, szkolnym oraz gimnazjalnym. Funkcjonują w gminie trzy przedszkola: 1 Przedszkole Samorządowe w Kaźmierzu oraz 2 Przedszkola Niepubliczne w Sokolnikach Wielkich i Kaźmierzu, a także 4 szkoły podstawowe. W gminie odbywa się również kształcenie na poziomie gimnazjalnym. Uczniowie uczęszczają do nowo wybudowanego Gimnazjum w Kaźmierzu, wraz z salą gimnastyczną.

W gminie Kaźmierz obecne **wyniki nauczania w szkołach podstawowych i gimnazjum, na tle powiatu szamotulskiego** są dobre.

W latach realizacji niniejszego programu nadal będą postępować procesy suburbanizacyjne powodujące napływ nowych mieszkańców do gminy. To również ważna przesłanka do tego, aby z rozwoju edukacji uczynić jeden z filarów rozwoju gminy Kaźmierz.

Do głównych animatorów życia kulturalnego w Kaźmierzu należą przede wszystkim Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka Publiczna Gminy Kaźmierz.

Mieszkańcy gminy Kaźmierz mają możliwość prowadzenia aktywności społecznej w różnorodnych formach, w organizacjach, stowarzyszeniach, towarzystwach czy związkach

W gminie działają różne **zespoły artystyczne**, takie jak: Kaźmierzanki, Peter's Band czy Rapperki (młodzieżowy zespół taneczny), a także chóry: chór Cantus i cieszący się ponad 80-letnią tradycją chór Moniuszko.

Przy organizacji różnorodnych imprez kulturalnych, uroczystości wiejskich czy zebrań wykorzystywane są świetlice usytuowane na terenie gminy w 12 wsiach.

Oferta kulturalna Kaźmierza ma charakter przede wszystkim lokalny. Jej rolą jest edukacja kulturalna mieszkańców, pobudzanie aktywności kulturalnej, rozrywka kulturalna, ale także integracja społeczna.

Uczestnicy spotkań warsztatowych wskazywali na niewystarczające wykorzystanie potencjału domu kultury i świetlic wiejskich.

Mocną stroną gminy jest dobry **dostęp do usług zdrowotnych** świadczonych przez 2 przychodnie lekarzy rodzinnych, centrum rehabilitacyjne oraz specjalistów z poradni kardiologicznej, otolaryngologicznej, urologicznej, dermatologicznej i stomatologicznej.

Analizując korelacje pomiędzy czynnikami strategicznymi należy również zwrócić uwagę na słabe strony, które mogą zahamować wykorzystanie szans. Do takich słabych stron należą: poziom dostępności komunikacyjnej, zły stan techniczny większości dróg, niewystarczająco rozwinięta infrastruktura społeczna i przestrzeń publiczna, niski poziom przedsiębiorczości.

Poziom dostępności komunikacyjnej w gminie Kaźmierz jest niewystarczający.

Do problemów skomunikowania z Poznaniem należy zbyt mało autobusów jadących w kierunku Poznania. Problem ten istnieje jednak w większości gmin wokół Poznania.

W analizie SWOT oraz w ankietach wskazywano także na niezadowalający stan dróg i brak dróg osiedlowych. W celu rozwiązania tego problemu niezbędne będzie inwestowanie w kolejnych latach w infrastrukturę drogową.

Szansą na poprawę sytuacji komunikacyjnej stanowią realizowane i planowane **inwestycje w infrastrukturę komunikacyjną w okolicy** Poznania (opracowanie Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego Aglomeracji Poznańskiej na lata 2014-2020 z prognozą zmian do 2030 roku).

Czynnikiem wpływającym negatywnie na rozwój **jest brak kanalizacji sanitarnej w większości wsi.**

Problem asymilacji ludności napływowej jest jednym z głównych wyzwań dla gminy Kaźmierz. Dlatego ważna jest oferta kulturalna i sportowa, budowa miejsc integracji, a także działalność organizacji pozarządowych. Znaczenie organizacji pozarządowych będzie szczególnie widoczne w działaniach podejmowanych na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego, integracji społecznej mieszkańców, szczególnie nowo osiadłych mieszkańców ze stałymi mieszkańcami gminy. Jest to bardzo ważny element w wizji rozwoju gminy, dlatego dobra współpraca samorządu z **organizacjami pozarządowymi** została zauważona w analizie SWOT.

Integracji społecznej nie sprzyja **brak odpowiednich elementów przestrzeni publicznej**. Obecnie rynek Kaźmierza praktycznie nie spełnia roli integracji społecznej i kulturalnej, przede wszystkim ze względu na wzmożony ruch samochodowy oraz zlokalizowanie zarówno wokół całej płyty rynku miejsc parkingowych. Miejsce to jest zupełnie nieatrakcyjne dla spacerowiczów do wypoczynku i rekreacji, a także rozwoju usług gastronomicznych. W gminie istnieją miejsca integracji społecznej, ale część z nich jest źle zagospodarowana lub wymaga remontu, modernizacji, jak np. Zespół Pałacowo-Parkowy w Kaźmierzu.

SZANSE pozwolą przede wszystkim przezwyciężyć słabe strony związane z niewystarczająco dobrze rozwiniętą infrastrukturą na obszarach wiejskich, niskim poziomem przedsiębiorczości wśród mieszkańców, złym stanem technicznym większości dróg, ruchem tranzytowym, emisjami komunikacyjnymi.

Niewątpliwie szansą rozwiązania tego problemu i generalnie szansą dla rozwoju gminy jest **możliwość pozyskania środków pomocowych z Unii Europejskiej**.

Dotychczas dzięki dofinansowaniu gmina Kaźmierz pozyskała środki m.in. na budowę dróg, budowę gimnazjum ze sali gimnastycznej, budowę boisk sportowych na terenach wiejskich, budowę wodociągu oraz kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich, budowę placów zabaw na terenach wiejskich, wyposażenie szkół w sprzęt do zajęć edukacyjnych i sportowych, realizację zajęć dodatkowych dla uczniów (szczegółowy wykaz inwestycji załączniku nr 2 do Programu Rozwoju).

Gmina w zakresie pozyskiwania funduszy zewnętrznych angażuje się w projekty partnerskie. W efekcie współpracy pięciu gmin oraz Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej z Poznania będzie realizowany projekt związany z wdrażaniem e-usług o wartości 1 257 139,00 zł, dofinansowany kwotą 1 068 568,15 zł.

Możliwości finansowania i realizacji inwestycji z różnych programów unijnych w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 przyczynią się do dalszego rozwoju gminy.

Na podstawie badań prowadzonych przez GUS wynika, że w Polsce wzrasta korzystanie z Internetu oraz z usług świadczonych przez Internet. Szerokopasmowy dostęp do Internetu stał się standardem w krajach wysoko rozwiniętych. Obecnie także w Polsce coraz więcej ludzi korzysta z szerokopasmowego dostępu do Internetu. Jednakże wskaźniki dostępu do szerokopasmowego Internetu odbiegają zdecydowanie od średniej krajów UE. Obecnie w trakcie realizacji jest projekt koordynowany przez Wielkopolską Sieć Szerokopasmową pt. **Budowa Wielkopolskiej Sieci Szerokopasmowej**, w tym na terenie gminy Kaźmierz.

Szansą rozwoju gminy Kaźmierz jest wzrost zainteresowania wyjazdami wypoczynkowymi i uprawianiem turystyki kwalifikowanej. **Wzrost popytu na usługi turystyczne, rekreacyjne, wypoczynkowe i sportowe** na rynku krajowym i wewnątrzregionalnym jest związany ze wzrostem stopy życiowej oraz zmianami zachowań konsumpcyjnych ludności. Zgodnie z KPZK 2030 „do roku 2030 będzie zapewne postępował proces koncentracji ludności i działalności gospodarczej na obszarach funkcjonalnych dużych miast”.

Zagrożenia, które mogą utrudniać prawidłowy rozwój Kaźmierza pozostają w silnej korelacji z procesami suburbanizacyjnymi.

Od wielu lat obserwuje się zwiększanie bezpośredniego oddziaływania Poznania na tereny przyległe, na których w coraz większym stopniu rozprzestrzenia się miejski styl życia, formy zabudowy, rośnie zakres dojazdów do pracy do centrów miast. Bliskość Poznania oraz atrakcyjna oferta mieszkaniowa przyczyniły się do przyspieszonej urbanizacji gminy Kaźmierz i pogorszenia się ładu przestrzennego. **Niekontrolowana suburbanizacja** może doprowadzić do degradacji środowiska przyrodniczego, uszczuplenia gruntów użytkowanych rolniczo i tzw. terenów otwartych, utraty atrakcyjności terenów rekreacyjnych oraz inwestycyjnych, czego skutkiem będzie pogorszenie wizerunku i atrakcyjności turystycznej Kaźmierza.

W gminie Kaźmierz występują **podziemne zasoby wodne o znaczeniu strategicznym** dla regionu Wielkopolski dlatego ważna jest ich ochrona przed zanieczyszczeniami i degradacją.

Zadania z zakresu ochrony wód i gruntów powinny być realizowane głównie przy wykorzystaniu środków zewnętrznych., w tym z UE.

Problem **starzenia się ludności, rosnącego odsetka emerytów**, a wraz z nim zapotrzebowanie na opiekuńcze i medyczne usługi geriatryczne. Proces ten będzie obejmował również w coraz większym stopniu gminę Kaźmierz. Należy mieć to na uwadze zarówno przy rozbudowie placówek służby zdrowia, jak i np. kształceniu młodzieży w tym zakresie. Powinna rozwijać się także oferta dla seniorów w zakresie spędzania wolnego czasu i ustawicznego kształcenia. Na uwadze trzeba mieć rozwój transportu publicznego, umożliwiającego przemieszczanie się ludzi starszych.

Ostatnia dekada to **intensywny wzrost ludności w całej gminie**. Gmina jest wciąż nastawiona na rozwój mieszkalnictwa i dalsze przyjmowanie nowych mieszkańców, niewątpliwie jednak w kolejnych latach realizacji strategii gmina będzie musiała zwrócić uwagę na kierunki rozwoju procesów osadniczych z wielu względów, przede wszystkim z uwagi na ograniczone środki na inwestycje komunalne w tych obszarach, w tym głównie infrastrukturę sieciową, ale także infrastrukturę społeczną (budowa szkół, przedszkoli, żłobków, zapewnienie bezpieczeństwa). Urbanizacja może stanowić zagrożenie dla środowiska przyrodniczego, gatunków chronionych. Silnie rozproszona zabudowa to także wyższe koszty dla Gminy, związane np. z budową infrastruktury technicznej.

Gmina powinna **wzmocnić kontrolę nad rozwojem nowych terenów zabudowy mieszkaniowej**. Wiele gmin aglomeracji poznańskiej obecnie stwierdza, że częściowo utraciła kontrolę nad rozwojem terenów mieszkaniowych (domy jednorodzinne często powstają w miejscach oddalonych od innych skupisk). Aby wzmocnić możliwości kontroli terenów mieszkaniowych w Kaźmierzu należy rozważyć zwiększenie aktywności w planowaniu przestrzennym. Oznacza to, że gmina powinna zwrócić większą uwagę na planowanie przestrzenne, tak aby rozwój budownictwa mieszkaniowego następował na przygotowanych do tego terenach, z uwzględnieniem zachowania wysokich walorów środowiska przyrodniczego.

PODSUMOWANIE ANALIZY

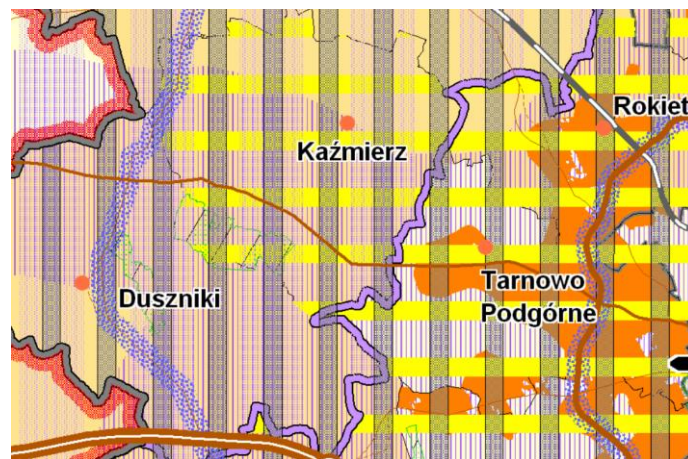
Czynnikami wpływającymi na ciągle zmieniający się wizerunek gminy są m.in.:

- bliskie sąsiedztwo miasta Aglomeracji Poznańskiej,
- korzystne powiązania komunikacyjne w układzie regionalnym, krajowym i międzynarodowym (droga Nr 92 oraz droga Nr 306),

- atrakcyjność pod względem przyrodniczo-krajobrazowo-wypoczynkowym,
- dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna,
- wysokie kwalifikacje zawodowe mieszkańców,
- bezpośrednia bliskość głównych ośrodków szczebla wojewódzkiego umożliwia korzystanie z usług wyższego rzędu,
- zrównoważona pod względem sektorowym, branżowym, wielkościowym oraz ekologicznym struktura gospodarcza.

Wychodząc od rozpoznania obrazu gminy Kaźmierz i porównując go z jednej strony z aspiracjami lokalnych liderów, zaś z drugiej strony z wskaźnikami pozycji gminy określić można cechy i okoliczności, na których gmina może budować swoją atrakcyjność jako miejsce zamieszkania i rozwoju społeczno-gospodarczego, a w konsekwencji można określić dziedziny i obszary, w których prorozwojowa aktywność władz lokalnych powinna się koncentrować.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego przewiduje na terenie gminy Kaźmierz obszar o najwyższym potencjale rozwojowym i strefy rozwoju działalności logistycznej.

Rysunek 1 . Polityka przestrzenna Województwa Wielkopolskiego;
 źródło: [Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego.](#)

Z dokonanej analizy strategicznej wynika ponadto, iż potencjał rozwojowy gminy Kaźmierz na następne lata należy wiązać przede wszystkim z działaniami na rzecz:

- poprawy warunków osiedleńczych,
- poprawy dostępności komunikacyjnej,
- poprawy estetyki gminy,

- rozwoju bazy edukacyjnej,
- rozwoju oferty sportowo-rekreacyjnej,
- rozwoju turystyki,
- poszerzenia oferty kulturalnej.

Ważnym obszarem dla gminy Kaźmierz jest także aktywizacja mieszkańców i wspólne rozwiązywanie problemów wspólnot lokalnych.

Zgodnie ze strategią ofensywną, która wynika z dokonanej analizy, w celu utrzymania i dalszej poprawy korzystnych warunków osiedleńczych gmina Kaźmierz powinna wciąż inwestować w następujące obszary funkcjonowania:

- utrzymanie wysokich walorów środowiska przyrodniczego
- przygotowanie terenów pod rozwój budownictwa mieszkaniowego,
- rozwój turystyki i rekreacji,
- promocja walorów gminy.

Do działań bezpośrednio wywodzących się ze strategii ofensywnej należałoby dodać działania wynikające ze strategii konkurencyjnej:

- rozwój infrastruktury (technicznej - komunalnej, drogowej oraz sportowej, kulturalnej, edukacyjnej, zdrowotnej), w tym rozwój dostępu do nowoczesnych technologii komunikacyjnych,
- dobry dostęp do usług publicznych,
- wspieranie rozwoju rolnictwa oraz przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy,
- poprawa infrastruktury i dostępności komunikacyjnej.

Gmina Kaźmierz przez wiele lat była jednostką typowo rolniczą. Rolnictwo stanowiło podstawowy dział gospodarki w gminie. Biorąc pod uwagę procesy suburbanizacyjne ostatnich lat oraz prognozę demograficzną na kolejne lata należy przyjąć, iż **podstawowymi funkcjami gminy przyszłości będą mieszkalna oraz usługowa**. Funkcja rolniczo-gospodarcza będzie rozwijać się równolegle. **Dlatego dalsze podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych powinno być w kolejnych latach jednym z podstawowych kierunków działania.**

Poprawa warunków życia mieszkańców będzie zasadniczym czynnikiem, który może przyciągnąć i zatrzymać najbardziej dynamiczną i najlepiej wykwalifikowaną grupę ludzi.

CZEŚĆ III

PRIORYTETOWE CELE ROZWOJU GMINY KAŻMIERZ

1. Wizja rozwoju gminy Kaźmierz

Formułowanie celów rozwoju gminy Kaźmierz jest ważne przynajmniej z czterech zasadniczych powodów, a mianowicie:

Cele wskazują podstawowe kierunki rozwoju gminy. Dzięki ustaleniu celów następuje mobilizacja podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację (władz gminy, pracowników urzędu i gminnych jednostek organizacyjnych), a także zyskują one źródło motywacji do konkretnych działań wykonawczych. Wzrasta również ich poczucie odpowiedzialności za losy mieszkańców gminy.

Cele wyznaczają decyzje i działania realizacyjne. Na podstawie wyznaczonych celów, formułowany jest katalog zadań realizacyjnych, który w sposób szczegółowy określa sposoby ich realizacji.

Cele wpływają na koncentrację zasobów. Gminy dysponują ograniczonymi zasobami kadrowymi, organizacyjnymi i technicznymi a przede wszystkim finansowymi (budżet gminy) w stosunku do występujących potrzeb i jednocześnie szeroką gamę możliwych sposobów ich wykorzystania. Poprzez określenie celów rozwoju gminy oraz priorytetów rozwojowych możliwa jest koncentracja ograniczonych własnych zasobów finansowych na wybranych celach.

Cele pomagają w ocenie osiągniętych postępów. Są one istotnym elementem procesu monitorowania i kontroli postępów w ich realizacji. Jeśli okaże się, że nie realizujemy ich zgodnie z planem, albo napotykamy na nieoczekiwane przeszkody lub bariery w ich realizacji, to możemy podjąć od razu działania korygujące, modyfikując działania realizacyjne.

Biorąc powyższe pod uwagę, opracowano katalog celów rozwoju gminy Kaźmierz, który został sporządzony według z góry określonego porządku, a mianowicie: cele zawarte w katalogu tworzą układ hierarchiczny (im niższy poziom hierarchiczny tym większy stopień szczegółowości zapisu celów). Katalog składa się z czterech poziomów hierarchicznych:

Poziom I - WIZJA ROZWOJU (generalny cel kierunkowy), wyrażająca syntetyczną deklarację intencji władz gminy Kaźmierz, jaka stoi u podstaw formułowania Programu Rozwoju. Wizja to koncepcja potencjału gminy i jego wyobrażenie w planowanej przyszłości. Jest sformułowana w kategoriach osiągnięcia wyznaczonych celów. Tak więc,

wizja rozwoju (generalny cel kierunkowy) to zestaw względnie trwałych dążeń władz gminy, na które powinny być przede wszystkim zorientowane działania realizacyjne.

Poziom II - **PRIORYTETY ROZWOJOWE**, określające zasadnicze kierunki dalszego rozwoju gminy, priorytetowe obszary (dziedziny) zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców gminy.

Poziom III – **KIERUNKI ROZWOJU** będące konkretyzacją wizji rozwoju oraz wynikających z niej priorytetów rozwojowych. Są one formułowane jako cele funkcjonalne, tzn. wyrażające pożądane potrzeby, które powinny być zaspokojone w określonym horyzoncie czasu, czyli do 2020 roku. Do każdego kierunku rozwoju zostały przyporządkowane planowane przedsięwzięcia realizacyjne.

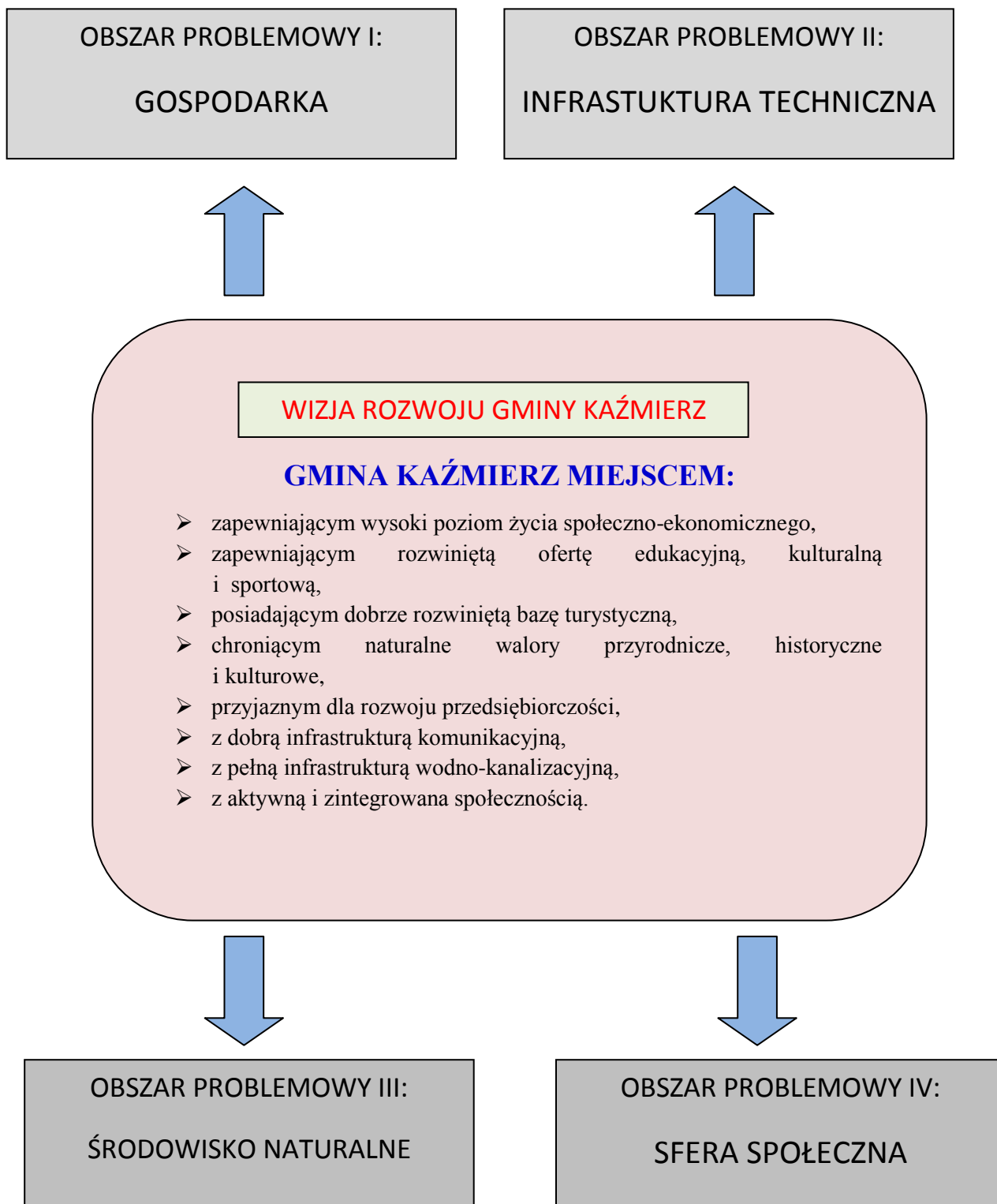
Formułując cele rozwoju gminy Kaźmierz wzięto pod uwagę:

- walory i zasoby środowiska przyrodniczego,
- obecny poziom rozwoju społeczno-gospodarczego i stopień zaspokojenia zbiorowych potrzeb mieszkańców gminy,
- wyniki analizy uwarunkowań rozwoju, zwłaszcza zagrożeń tkwiących w otoczeniu oraz słabych stron gminy,
- główne problemy rozwojowe wymagające podjęcia działań naprawczych,
- konieczność tworzenia warunków (podstaw) dla zaspokajania różnorodnych potrzeb społecznych i gospodarczych w przyszłości, czyli tworzenia nowych impulsów (możliwości) rozwojowych gminy, aby następował stały wzrost jej atrakcyjności osiedleńczej, gospodarczej i turystyczno-rekreacyjnej.

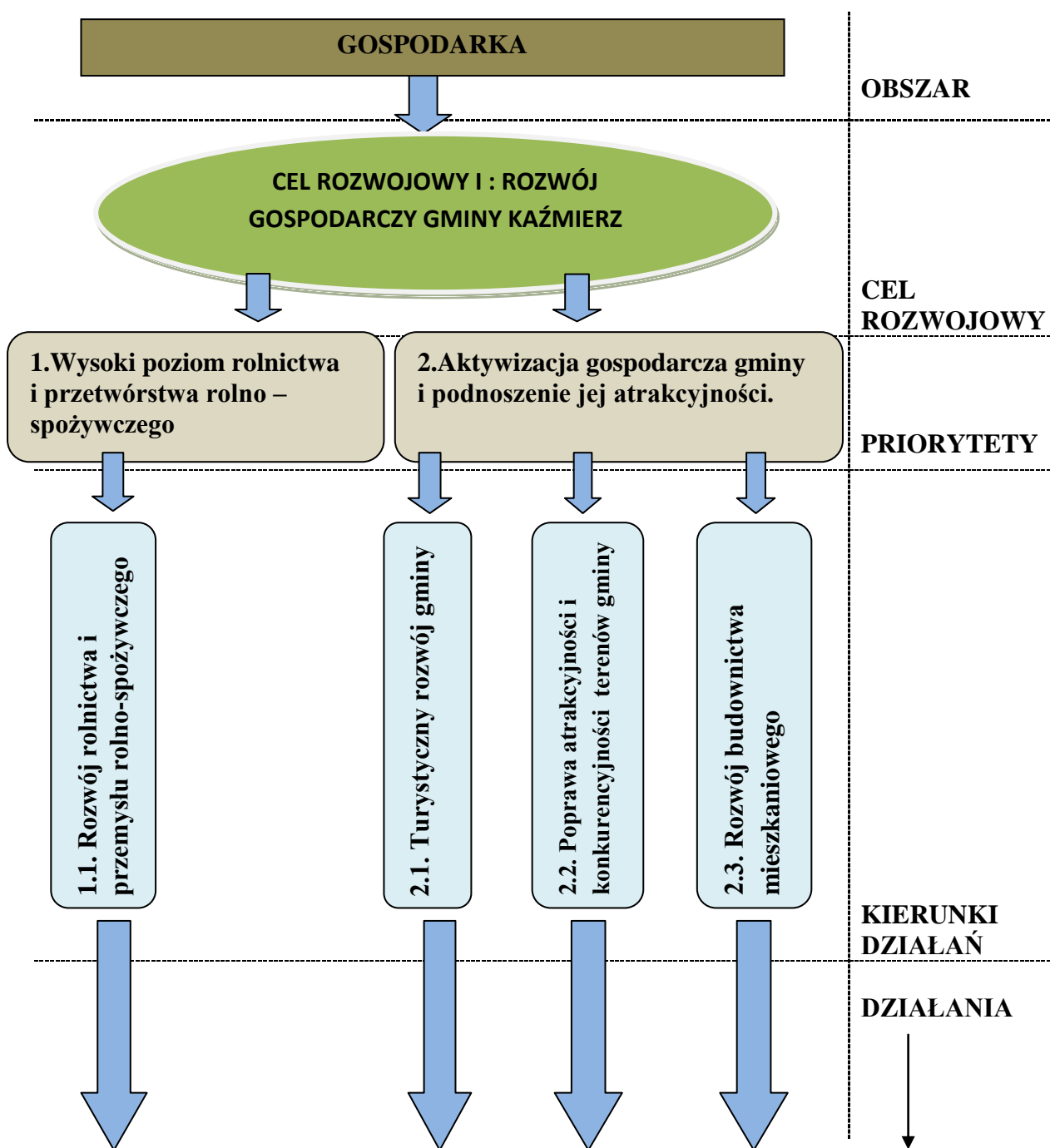
Przy formułowaniu celów rozwoju gminy Kaźmierz uwzględniono także konieczność aktywnego pozyskiwania środków finansowych (dotacji) z funduszy pomocowych Unii Europejskiej na współfinansowanie planowanych przedsięwzięć.

Rozwój gminy będzie miał charakter zrównoważony, zmiany będą dokonywać się z poszanowaniem środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego.

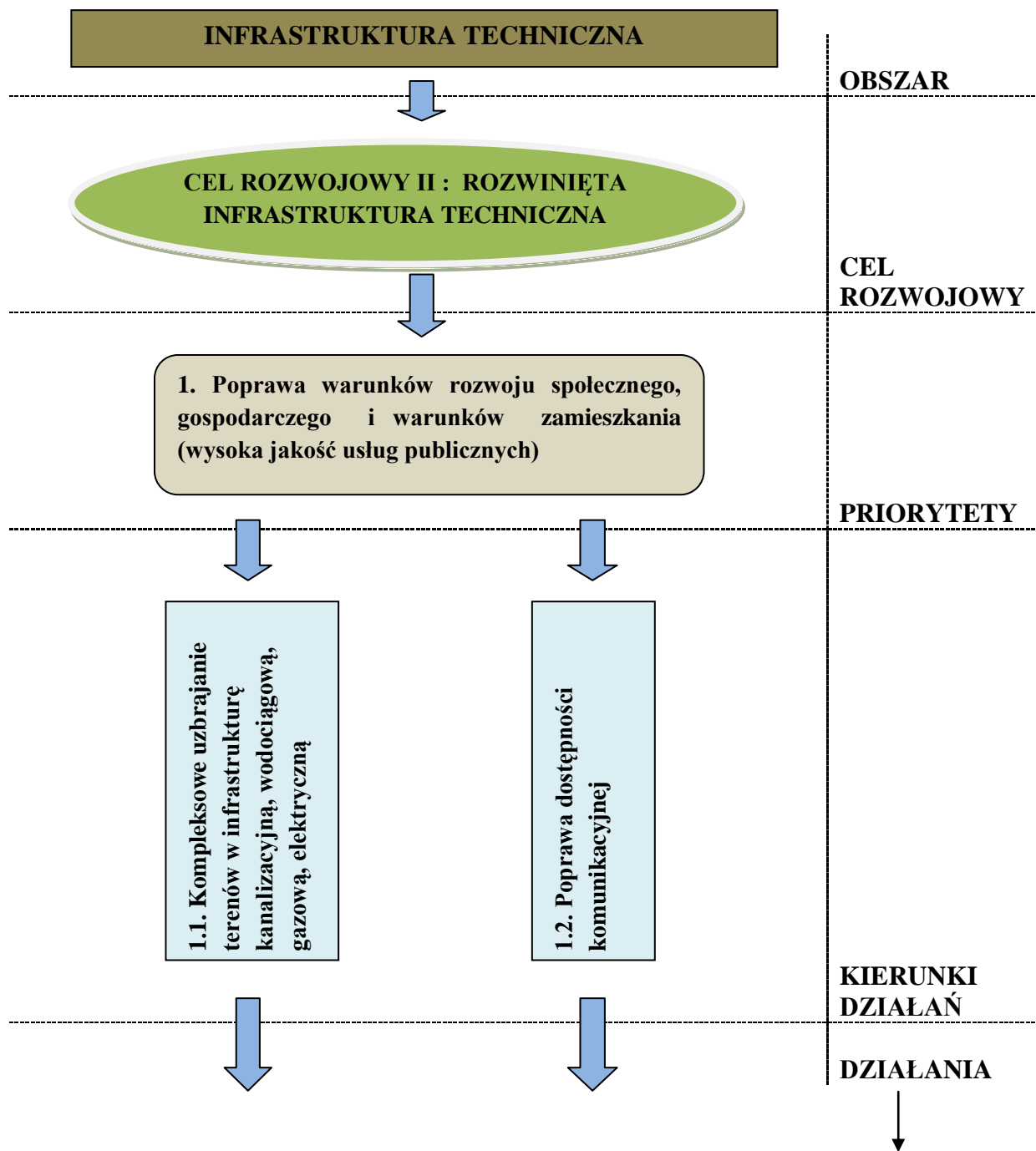
Zgodnie z powyższym sformułowano **WIZJĘ ROZWOJU GMINY KAŻMIERZ:**

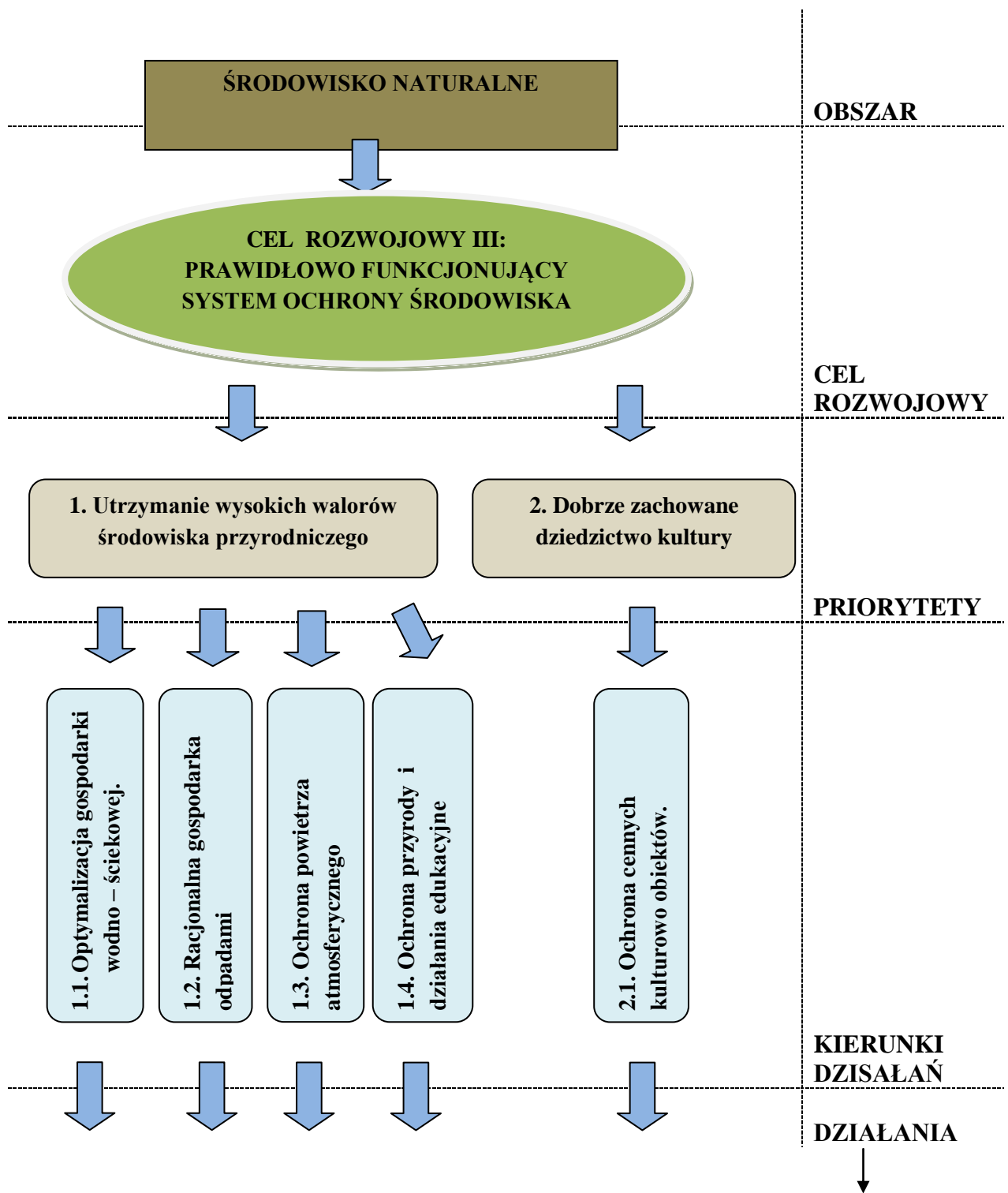
2. CELE ROZWOJOWE GMINY KAŻMIERZ:

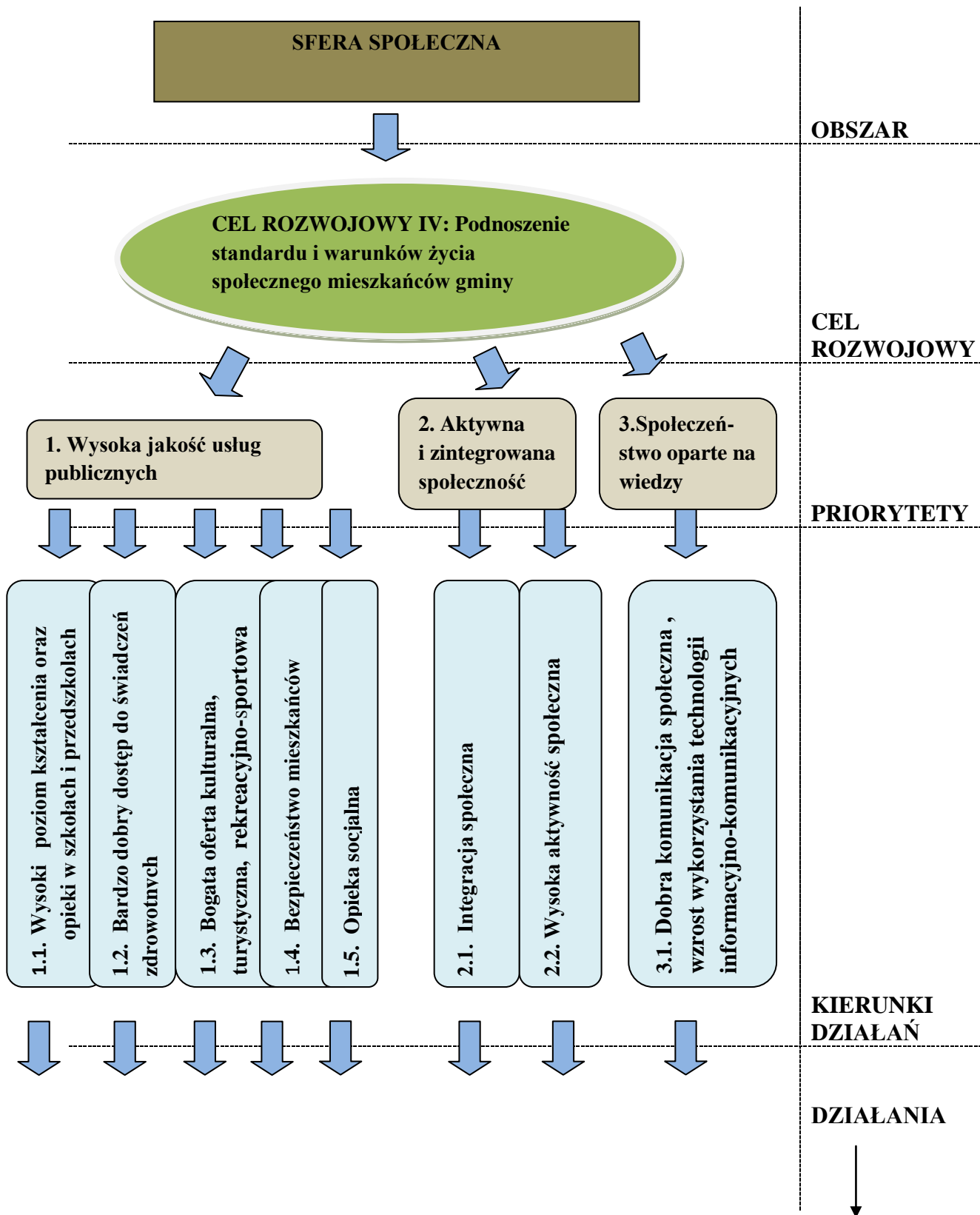
1.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykorzystywanie nowoczesnych technologii w produkcji rolnej. 2. Wykorzystanie wysokiej jakości gleb pod produkcję ekologiczną. 3. Specjalizacja produkcji rolnej. 4. Rozwój rynku zbytu produktów rolnych. 5. Wspomaganie modernizacji rolnictwa i przetwórstwa rolno – spożywczego. 6. Szkolenia dla rolników w zakresie edukacji ekologicznej, stosowania nowoczesnych metod w produkcji rolnej, pozyskiwania środków UE itp.
2.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przystosowanie okolic Zalewu do turystyki (zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego – np. poprzez budowę ścieżek rowerowych, punktów widokowych, tworzenie alejek spacerowych, oświetlenie tras, tworzenie wiosek tematycznych). 2. Rozbudowa infrastruktury turystycznej w rejonie Jeziora Bytyńskiego (m.in. przystosowanie do rozwoju sportów wodnych, kolejne etapy uwzględnić będą m.in. opracowanie planu, uregulowanie spraw własnościowych, zaplanowanie i wykonanie niezbędnej infrastruktury.). 3. Wykorzystanie znaków jakości np. „Wielkopolska jakość”. 4. Rozwój agroturystyki. 5. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w centrum Kaźmierza (opracowanie planu i realizacja). 6. Przeniesienie targowiska w Kaźmierzu poza obręb rynku (opracowanie projektu, pozyskanie środków). 7. Dokończenie modernizacji Rynku w Kaźmierzu – budowa parkingów.
2.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obwodnica Kaźmierza (zgodnie z studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kaźmierz). 2. Aktywizacja gospodarcza terenów przeznaczonych pod inwestycje 3. Tworzenie pozytywnego klimatu dla inwestorów. 4. Współpraca z podmiotami gospodarczymi. 5. Pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych. 6. Gazyfikacja terenów przy drodze Nr 92. 7. Kompleksowe uzbrajanie terenów pod inwestycje gospodarcze 8. Budowa targowiska w m. Kaźmierz -wyodrębnienie miejsca targowego i budowa infrastruktury targowiska. 9. Opracowanie i realizacja programu promocji gminy.
2.3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dalszy rozwój budownictwa mieszkaniowego zgodnie z opracowanymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. 2. Kompleksowe uzbrajanie terenów na cele mieszkalne

<p>1.1</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej (w pierwszej kolejności na obszarze aglomeracji Kaźmierz – Chlewiska, Kaźmierz, Kiączyn) 2. Propagowanie i współfinansowanie przez gminę budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, w miejscach, gdzie budowa sieci kanalizacji sanitarnej jest ekonomicznie nieuzasadniona. 3. Budowa sieci kanalizacyjnej w m. Młodasko. Rozbudowa oczyszczalni ścieków w m. Witkowice. 4. Systematyczna rozbudowa sieci wodociągowej i wymiana zdekapitalizowanych odcinków. 5. Rozbudowa kanalizacji deszczowej. 6. Rozbudowa sieci gazowej 7. Budowa i rozbudowa oświetlenia na nowych osiedlach i ciągach komunikacyjnych (deptaki, ciągi pieszo-jezdne) 8. Modernizacja systemu oświetlenia ulicznego na energooszczędne. 9. Przeprowadzenie analizy możliwości wykorzystania uwarunkowań lokalizacyjnych w celu rozwoju energetyki odnawialnej – elektrownie wiatrowe
<p>1.2</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa i przebudowa dróg, chodników i ścieżek rowerowych (m.in. ciąg pieszo-jezdny Nowowiejska-Szkolna, Radzyny-Kaźmierz, Kaźmierz – ul. Leśna, Sienkiewicza, rejon ul. Szamotulska - Polna, ul. Szkolna w Bytniu, Gorgoszewo, Kiączyn – Brzezno, Sokolniki Małe – Sokolniki Wielkie). 2. Stworzenie alternatywnych strumieni dojazdu do Aglomeracji Poznańskiej (dojazd i wyjazd z gminy Kaźmierz). 3. Poprawa jakości nawierzchni dróg gminnych, powiatowych, krajowych i wojewódzkich – współpraca z zarządcami dróg. 4. Budowa parkingów, w tym budowa parkingu w okolicy Rynku w Kaźmierzu. 5. Poprawa dostępu do szerokopasmowego Internetu. 6. Poprawa systemu komunikacji autobusowej. 7. Poprawa wizerunku miejsc komunikacji publicznej i jakości obsługi podróżnych. 8. Rewitalizacja terenów kolejowych na cele komunikacji pieszo-jezdnej. Wykorzystanie zlikwidowanych obiektów kolejowych jako atrakcji turystycznej

1.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej (w pierwszej kolejności na obszarze aglomeracji Kaźmierz - Chlewiska, Kaźmierz, Kiączyn). 2. Szczelne zbiorniki bezodpływowe (kontrola, promocja postaw proekologicznych). 3. Opracowanie i realizacja programu gospodarowania wodami deszczowymi. 4. Budowa sieci kanalizacyjnej w m. Młodasko. Rozbudowa oczyszczalni ścieków w m. Witkowice.
1.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobrze funkcjonujący system zbierania odpadów komunalnych, segregacja (zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania) . 2. Likwidacja dzikich wysypisk śmieci.
1.3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń. 2. Ograniczanie zużycia energii. 3. Termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej. 4. Tworzenie warunków do inwestowania w odnawialne źródła energii. 5. Plan gospodarki niskoemisyjnej. 6. Lokalny program rewitalizacji
1.4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ochrona terenów cennych przyrodniczo. 2. Ograniczanie uciążliwości oddziaływania dużych ferm zwierząt na tereny zurbanizowane i cenne przyrodniczo. 3. Ograniczanie zabudowy na terenach atrakcyjnych przyrodniczo. 4. Konserwacja rowów melioracyjnych. 5. Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego terenów zielonych. 6. Prowadzenie działań ograniczających zjawisko bezdomności zwierząt. 7. Edukacja ekologiczna . 8. Działania edukacyjne we współpracy z organizacjami ekologicznymi. 9. Tworzenie ścieżek edukacyjnych. 10. Program Ochrony środowiska dla gminy Kaźmierz. 11. Podjęcie działań związanych z identyfikacją celów i skutków potencjalnego utworzenia obszaru chronionego w postaci np. Zespołu Przyrodniczo – Krajobrazowego Zalew Radzyny dla ochrony zbiornika retencyjnego Radzyny oraz jego otoczenia (funkcja ochronna z zachowaniem koncepcji rozwoju turystyki)
2.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Program opieki nad zabytkami, oznakowanie zabytków, mapa zabytków, ewidencja zabytków archeologicznych. 2. Rewitalizacja Zespołu parkowo-pałacowego w Kaźmierzu. 3. Rewitalizacja parków podworskich. 4. Tworzenie ścieżek dydaktycznych. 5. Wszczęcie działań edukacyjnych, a w wieloletniej perspektywie rozpoczęcie prac związanych z możliwością, celem oraz skutkiem utworzenia obiektu eksponującego wartości prehistoryczne gminy np. Skansenu Wołki Bytyńskie, pełniącego funkcje edukacyjną w okolicy Bytnia, w celu zachowania i propagowania dziedzictwa kulturowego.

1.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa Przedszkola w Kaźmierzu. 2. Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Kaźmierzu. 3. Modernizacja pracowni komputerowych w Szkole Podstawowej w Kaźmierzu i Gimnazjum w Kaźmierzu wraz z doprowadzeniem Internetu szerokopasmowego. 4. Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Kaźmierzu – nowy budynek i Szkoła Podstawowa w Bytyniu. 5. Dobra oferta zajęć pozalekcyjnych. 6. Podejmowanie działań zmierzających do wyposażenia szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne tj. np. multimedialne programy edukacyjne, nowoczesne i atrakcyjne podręczniki szkolne.
1.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bardzo dobry dostęp do świadczeń zdrowotnych. 2. Realizacja programów profilaktycznych. 3. Dobra opieka zdrowotna mieszkańców, dostęp do specjalistycznych usług zdrowotnych.
1.3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adaptacja zespołu pałacowo-parkowego w Kaźmierzu na centrum kultury, oświaty (w tym zorganizowanie min. 2 nowych izb na potrzeby wychowania przedszkolnego dla grup na tzw. minimum programowe). 2. Budowa centrum rekreacyjno-sportowego (z siłownią) w rejonie ul. Leśnej w Kaźmierzu. 3. Rozbudowa infrastruktury sportowej zewnętrznej w otoczeniu Orlika np. bieżnia tartanowa 60 m, kort tenisowy. 4. Mała architektura rekreacyjno-sportowa– np. skatepark, tory-boule, trasy dla rolkarzy. 5. Realizowanie programów w zakresie rozwoju sportu i turystyk rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej. 6. Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem potrzeb w zakresie infrastruktury sportowej.
1.4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dopuszczenie służb bezpieczeństwa publicznego w niezbędny sprzęt specjalistyczny. 2. Doskonalenie mechanizmów analizowania i prognozowania zagrożeń oraz zapewnienie narzędzi do realizacji tych zadań. 3. Doskonalenie umiejętności i kwalifikacji funkcjonariuszy służb mundurowych
1.5	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zorganizowanie żłobka lub opieki nad dzieckiem do lat 3. 2. Budowa mieszkań socjalnych. 3. Zakup pojazdu do dowożenia dzieci niepełnosprawnych. 4. Zorganizowanie ośrodka wsparcia dziennego dla dzieci, młodzieży, osób starszych i niepełnosprawnych). 5. Usługi opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych.
2.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijanie infrastruktury społecznej. 2. Wprowadzanie nowych form integracji mieszkańców. 3. Wykorzystanie Gminnego Centrum Kultury oraz świetlic wiejskich do prowadzenia działalności kulturalnej, integracji i aktywizacji mieszkańców. 4. Współpraca trójsektorowa : samorząd, NGO, przedsiębiorcy.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reagowanie na potrzeby oraz aktywizacja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych.

2.2	<ol style="list-style-type: none"> 2. Organizacja czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych. 3. Rozwój przedsiębiorczości społecznej. 4. Planowanie i realizacja programów aktywności lokalnej. 5. Realizacja programów wsparcia dla osób bezrobotnych i wykluczonych społecznie. 6. Diagnoza i opracowanie mapy problemów społecznych. 7. Stworzenie regionalnego centrum edukacyjno-profilaktyczno-kulturowego.
3.1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w edukacji, usługach publicznych, gospodarstwach domowych i sektorze przedsiębiorstw - poprawa dostępu do szerokopasmowego Internetu. 2. Podniesienie poziomu świadomości i umiejętności mieszkańców w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych. 3. Poprawa dostępu do Internetu w miejscach publicznych. 4. Unowocześnienie funkcjonowania szkół poprzez wprowadzanie koncepcji e-szkoła, wzrost wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych. 5. Rozbudowa budynku administracyjnego Urzędu Gminy - zmiana wizerunku budynku, dostosowanie budynku i jego otoczenia do potrzeb osób niepełnosprawnych, dalsza informatyzacja urzędu i usług publicznych- wzrost wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych. 6. Promowanie i realizacja koncepcji uczenia się przez całe życie.

3. POZIOM OPERACYJNO-WDROŻENIOWY PROGRAMU ROZWOJU - KARTY REALIZACJI CELÓW

KARTA OPERACYJNA NR 1

Obszar	Gospodarka
Cel rozwojowy I	Rozwój gospodarczy gminy Kaźmierz
Priorytet rozwojowy	1. Wysoki poziom rolnictwa i przetwórstwa rolno - spożywczego
Kierunek działania	1.1. Rozwój rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego
Opis priorytetu	<p>Gmina Kaźmierz jest gminą wiejską. Rolnictwo stanowi podstawowy dział gospodarki w gminie. Użytki rolne obejmują 9384 ha i stanowią 73,37 % powierzchni ogólnej gminy.</p> <p>Z uwagi na charakter gleb, ukształtowanie terenu i wysoką kulturę rolną, istotną funkcją gminy jest funkcja rolnicza. Odzwierciedla się ona wyraźnie w strukturze użytkowania gruntów w gminie.</p> <p>Należy więc podjąć działania zmierzające do wspierania nowoczesnego rolnictwa, rozwoju produkcji ekologicznej, specjalizacji, tworzenia różnych organizacji producenckich oraz szkolenia rolników.</p>
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykorzystywanie nowoczesnych technologii w produkcji rolnej. 2. Wykorzystanie wysokiej jakości gleb pod produkcję ekologiczną. 3. Specjalizacja produkcji rolnej. 4. Rozwój rynku zbytu produktów rolnych. 5. Wspomaganie modernizacji rolnictwa i przetwórstwa rolno – spożywczego. 6. Szkolenia dla rolników w zakresie edukacji ekologicznej, stosowania nowoczesnych metod w produkcji rolnej, pozyskiwania środków UE itp.
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • wysoka jakość produktów rolniczych • usprawnienie zbytu produktów rolnych • poprawa sytuacji ekonomicznej gospodarstw rolnych i rodzin utrzymujących się z rolnictwa
Podmioty uczestniczące	Gmina Kaźmierz, podmioty prowadzące gospodarstwa rolne, Ośrodek Doradztwa Rolniczego, ARiMR, ARR
Harmonogram i etapy	Harmonogram i etapy określone w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Kaźmierz
Źródła finansowania	środki budżetowe gminy, środki UE, fundusze prywatne, pożyczki i kredyty bankowe

KARTA OPERACYJNA NR 2

Obszar	Gospodarka
Cel rozwojowy I	Rozwój gospodarczy gminy Kaźmierz
Priorytet rozwojowy	2. Aktywizacja gospodarcza gminy i podnoszenie jej atrakcyjności.
Kierunek działania	2.1. Turystyczny rozwój gminy
Opis priorytetu	<p>Kaźmierz jest położony w granicach Aglomeracji Poznańskiej i uwzględniając obecne tendencje rozwoju dużych aglomeracji miejskich w Polsce można uznać, że jest położony na tyle blisko Poznania, że oferta turystyczna, usług rekreacyjnych, sportowych może być adresowana do mieszkańców stolicy województwa, dla których te walory środowiskowe są z pewnością bardzo cenne i poszukiwane.</p> <p>Atrakcyjność gminy jako ośrodka turystycznego i rekreacyjnego wynika również ze zlokalizowania tu licznych obiektów zabytkowych parków.</p> <p>Obecnie potencjał turystyczny gminy nie jest w pełni wykorzystany, ze względu na małą różnorodność w infrastrukturze turystycznej i ofercie rekreacyjnej. Priorytetem dla gminy w kolejnych latach będzie turystyczny rozwój gminy m.in. poprzez rozbudowę infrastruktury turystycznej i promocję gminy.</p> <p>Na terenie gminy powinna być również rozpropagowana agroturystyka. Działania w ramach tego celu polegać powinny głównie na podejmowaniu przedsięwzięć stymulujących i wspierających osoby inwestujące w agroturystykę i turystykę.</p>
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przystosowanie okolic Zalewu do turystyki (zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego – np. poprzez budowę ścieżek rowerowych, punktów widokowych, tworzenie alejek spacerowych, oświetlenie tras, tworzenie wiosek tematycznych) 2. Rozbudowa infrastruktury turystycznej w rejonie Jeziora Bytyńskiego (m.in. przystosowanie do rozwoju sportów wodnych, kolejne etapy uwzględnić będą m.in. opracowanie planu, uregulowanie spraw własnościowych, zaplanowanie i wykonanie niezbędnej infrastruktury.) 3. Wykorzystanie znaków jakości np. „Wielkopolska jakość”. 4. Rozwój agroturystyki. 5. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w centrum Kaźmierza (opracowanie planu i realizacja) 6. Przeniesienie targowiska w Kaźmierzu poza obręb rynku (opracowanie projektu, pozyskanie środków) 7. Dokończenie modernizacji Rynku w Kaźmierzu – budowa parkingów.
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa dostępności i jakości usług turystycznych • wzrost liczby turystów • poprawa estetyki przestrzeni publicznej

Podmioty uczestniczące	Gmina Kaźmierz, Starostwo Powiatowe w Szamotułach, Urząd Marszałkowski, stowarzyszenia turystyczne, Ośrodek Doradztwa Rolniczego, gospodarstwa agroturystyczne.
Harmonogram i etapy	Harmonogram i etapy określone w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Kaźmierz.
Źródła finansowania	środki budżetu gminy, środki UE, środki prywatne.

KARTA OPERACYJNA NR 3

Obszar	Gospodarka
Cel rozwojowy I	Rozwój gospodarczy gminy Kaźmierz
Priorytet rozwojowy	2. Aktywizacja gospodarcza gminy i podnoszenie jej atrakcyjności.
Kierunek działania	2.2. Poprawa atrakcyjności i konkurencyjności terenów gminy.
Opis priorytetu	<p>Kaźmierz jest położony w granicach Aglomeracji Poznańskiej i uwzględniając obecne tendencje rozwoju dużych aglomeracji miejskich w Polsce można uznać, że jest położony na tyle blisko Poznania, że oferta inwestycyjna, w tym także turystyczna może być adresowana nie tylko do mieszkańców Kaźmierza, ale także do osób nie zamieszkałych na terenie gminy, w tym przedsiębiorców. Dlatego konieczne jest podejmowanie działań wspierających przedsiębiorczość.</p> <p>Dla zwiększenia atrakcyjności i konkurencyjności gminy niezbędne są także działania promujące gminę na zewnątrz np. w Internecie oraz w regionalnych mediach, poszukiwanie nowych kanałów dystrybucji oferty promocyjnej miasta, okresową aktualizację wydawanych materiałów promocyjnych (w tym folderów i map), bieżące aktualizowanie informacji zamieszczanych na portalu internetowym oraz w biuletynach informacyjnych oraz wspieranie działań promocyjnych prowadzonych przez różnorodne podmioty działające na terenie gminy. Odpowiednia kampania promująca walory turystyczne gminy przyczyni się do pozyskiwania inwestorów zainteresowanych budową bazy hotelowo-rekreacyjnej.</p>
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obwodnica Kaźmierza (zgodnie z studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kaźmierz). 2. Aktywizacja gospodarcza terenów przeznaczonych pod inwestycje 3. Tworzenie pozytywnego klimatu dla inwestorów. 4. Współpraca z podmiotami gospodarczymi. 5. Pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych. 6. Gazyfikacja terenów przy drodze Nr 92. 7. Kompleksowe uzbrajanie terenów pod inwestycje 8. Budowa targowiska w m. Kaźmierz -wyodrębnienie miejsca targowego i budowa infrastruktury targowiska. 9. Opracowanie i realizacja programu promocji gminy.

Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój gospodarczy gminy • powstanie nowych miejsc pracy • wzrost dochodów mieszkańców • wzrost dochodów własnych gminy
Podmioty uczestniczące	Gmina Kaźmierz, przedsiębiorcy, PARP, instytucje otoczenia biznesu.
Harmonogram i etapy	Harmonogram i etapy określone w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Kaźmierz.
Źródła finansowania	środki budżet gminy, środki UE, przedsiębiorcy, inwestorzy.

KARTA OPERACYJNA NR 4

Obszar	Gospodarka
Cel rozwojowy I	Rozwój gospodarczy gminy Kaźmierz
Priorytet rozwojowy	2. Aktywizacja gospodarcza gminy i podnoszenie jej atrakcyjności.
Kierunek działania	2.3. Rozwój budownictwa mieszkaniowego
Opis priorytetu	<p>Od wielu lat obserwuje się zwiększanie bezpośredniego oddziaływania Poznania na tereny przyległe, na których w coraz większym stopniu rozprzestrzenia się miejski styl życia, formy zabudowy, rośnie zakres dojazdów do pracy do centrów miast. Bliskość Poznania oraz atrakcyjna oferta mieszkaniowa przyczyniły się do żywiołowej urbanizacji w gminie Kaźmierz. Niekontrolowana suburbanizacja może jednak doprowadzić do degradacji środowiska przyrodniczego, uszczuplenia gruntów użytkowanych rolniczo i tzw. terenów otwartych, utraty atrakcyjności terenów rekreacyjnych oraz inwestycyjnych, czego skutkiem będzie pogorszenie wizerunku i atrakcyjności turystycznej Kaźmierz.</p> <p>Dlatego dalszy rozwój budownictwa mieszkaniowego powinien następować równoległe z procesami uzbrajania terenów.</p> <p>Od około 10 lat następuje stały napływ ludności na terenie gminy: rośnie liczba osób meldujących się, a maleje wymeldowujących się. Dzięki przewadze napływu ludności nad ubytkiem, gmina odnotowuje wzrost ogólnej liczby mieszkańców.</p>
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dalszy rozwój budownictwa mieszkaniowego zgodnie z opracowanymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. 2. Kompleksowe uzbrajanie terenów na cele mieszkalne.
Efekty	Poprawa warunków osiedleńczych.
Podmioty uczestniczące	Gmina Kaźmierz, firmy , prywatni inwestorzy.
Harmonogram i etapy	Harmonogram i etapy określone w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Kaźmierz.
Źródła finansowania	środki budżet gminy, środki prywatne.

KARTA OPERACYJNA NR 5

Obszar	Infrastruktura techniczna
Cel rozwojowy II	Rozwinięta infrastruktura techniczna
Priorytet rozwojowy	1. Poprawa warunków rozwoju społecznego, gospodarczego i warunków zamieszkania (wysoka jakość usług publicznych)
Kierunek działania	1.1. Kompleksowe uzbrajanie terenów w infrastrukturę kanalizacyjną, wodociągową, gazową, elektryczną
Opis priorytetu	<p>Rosnące wskaźniki związane z gospodarką mieszkaniową stanowią pozytywny czynnik świadczący o wzroście jakości życia społeczności gminnej i stanowią podstawy do prognozowania dalszego wzrostu poziomu życia w następnych latach. Rozwojowi społecznemu i gospodarczemu winny sprzyjać dobrze uzbrojone tereny. Czynnikiem wpływającym negatywnie na rozwój jest brak kanalizacji sanitarnej w większości wsi oraz brak kanalizacji deszczowej.</p> <p>W gminie Kaźmierz występują podziemne zasoby wodne o znaczeniu strategicznym dla regionu Wielkopolski, dlatego ważna jest ich ochrona przed zanieczyszczeniami i degradacją.</p>
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej (w pierwszej kolejności na obszarze aglomeracji Kaźmierz – Chlewiska, Kaźmierz, Kiączyn). 2. Propagowanie i współfinansowanie przez gminę budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, w miejscach, gdzie budowa sieci kanalizacji sanitarnej jest ekonomicznie nieuzasadniona. 3. Budowa sieci kanalizacyjnej w m. Młodasko. Rozbudowa oczyszczalni ścieków w m. Witkowice. 4. Systematyczna rozbudowa sieci wodociągowej i wymiana zdekapitalizowanych odcinków. 5. Rozbudowa kanalizacji deszczowej. 6. Rozbudowa sieci gazowej. 7. Budowa i rozbudowa oświetlenia na nowych osiedlach i ciągach komunikacyjnych (deptaki, ciągi pieszo-jezdne). 8. Modernizacja systemu oświetlenia ulicznego na energooszczędne. 9. Przeprowadzenie analizy możliwości wykorzystania uwarunkowań lokalizacyjnych w celu rozwoju energetyki odnawialnej – elektrownie wiatrowe
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa warunków rozwoju społecznego i gospodarczego. • Poprawa warunków osiedleńczych. • Realizacja zadań pozwoli objąć cały teren gminy systemem kanalizacji sanitarnej oraz rozbudować sieć kanalizacji deszczowej. • Poprawa stanu środowiska naturalnego (zabezpieczenie wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniami). • Unowocześnienie sieci wodociągowej. • Podniesienie komfortu życia mieszkańców. • Poprawa stanu gazyfikacji.
Podmioty uczestniczące	Gmina Kaźmierz, przedsiębiorstwa, osoby prywatne.

Harmonogram i etapy	Harmonogram i etapy określone w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Kaźmierz.
Źródła finansowania	środki budżet gminy, środki prywatne, środki UE.

KARTA OPERACYJNA NR 6

Obszar	Infrastruktura techniczna
Cel rozwojowy II	Rozwinięta infrastruktura techniczna
Priorytet rozwojowy	1. Poprawa warunków rozwoju społecznego, gospodarczego i warunków zamieszkania (wysoka jakość usług publicznych)
Kierunek działania	1.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej
Opis priorytetu	<p>Warunkiem zapewnienia spójności komunikacyjnej gminy Kaźmierz jest systematyczne realizowanie prac remontowych na wyznaczonych odcinkach dróg. W gestii władz gminy leży podejmowanie decyzji w zakresie przeprowadzania działań inwestycyjnych na odcinkach dróg gminnych. Realizacja zadania może następować poprzez: określenie potrzeb remontowych w zakresie dróg gminnych, przeprowadzanie prac remontowych zgodnie z przyjętym harmonogramem, przy uwzględnieniu dostępnych środków finansowych, modernizację infrastruktury towarzyszącej (w tym chodników, przejść dla pieszych, oświetlenia drogowego, parkingów). Część zadań wskazanych w Programie (np. modernizacja dróg powiatowych) będzie natomiast realizowana przez inne podmioty tj. np. Starostwo Powiatowe.</p> <p>Atrakcyjność osiedleńczą i turystyczną gminy poprawi także rozbudowa sieci ścieżek rowerowych. Dla sprawnego ruchu rowerowego konieczne jest stworzenie możliwości bezpiecznego pozostawienia roweru m.in. poprzez budowę parkingów dla rowerów, które należy zlokalizować i zbudować przy obiektach skupiających duże ilości ludzi, węzłach komunikacyjnych, parkach oraz ważnych obiektach kulturalnych i sportowych.</p>
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa i przebudowa dróg, chodników i ścieżek rowerowych (m.in. ciąg pieszo-jezdny Nowowiejska-Szkolna, Radziny-Kaźmierz, Kaźmierz – ul. Leśna, Sienkiewicza, rejon ul. Szamotulska - Polna, ul. Szkolna w Bytniu, Gorgoszewo, Kiączyn – Brzezno, Sokolniki Małe – Sokolniki Wielkie). 2. Stworzenie alternatywnych strumieni dojazdu do aglomeracji poznańskiej (dojazd i wyjazd z gminy Kaźmierz). 3. Poprawa jakości nawierzchni dróg gminnych, powiatowych, krajowych i wojewódzkich – współpraca z zarządcami dróg. 4. Budowa parkingów, w tym budowa parkingu w okolicy Rynku w Kaźmierzu. 5. Poprawa dostępu do szerokopasmowego Internetu. 6. Poprawa systemu komunikacji autobusowej podmiejskiej. 7. Poprawa wizerunku miejsc komunikacji publicznej i jakości obsługi podróżnych. 8. Rewitalizacja trenów kolejowych na cele komunikacji pieszo – jezdnej. Wykorzystanie zlikwidowanych obiektów kolejowych jako

	atrakcji turystycznej.
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa dostępności komunikacyjnej • poprawa warunków rozwoju społecznego i gospodarczego • poprawa warunków zamieszkania • podniesienie komfortu życia mieszkańców • poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego • usprawnienie ruchu drogowego • poprawa bezpieczeństwa • poprawa atrakcyjności gminy
Podmioty uczestniczące	Gmina Kaźmierz, Zarząd Dróg Powiatowy, Zarząd Dróg Wojewódzkich, GDDKiA.
Harmonogram i etapy	Harmonogram i etapy określone w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Kaźmierz.
Źródła finansowania	Środki budżet gminy, środki innych zarządców dróg , środki UE.

KARTA OPERACYJNA NR 7

Obszar	Środowisko naturalne
Cel rozwojowy III	Prawidłowo funkcjonujący system ochrony środowiska
Priorytet rozwojowy	1. Utrzymanie wysokich walorów środowiska przyrodniczego
Kierunek działania	1.1. Optymalizacja gospodarki wodno – ściekowej.
Opis priorytetu	<p>Walory środowiskowe to niezbywalne wartości gminy Kaźmierz. Obszar gminy charakteryzuje się cennymi walorami krajobrazowymi oraz zasobami przyrody nieożywionej.</p> <p>Na terenie gminy znajduje się obszar chroniony Natura 2000 oraz liczne leśne rezerwy przyrody. Dlatego ważne są działania zmierzające do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych, ochrony przed zanieczyszczeniami zbiornika Radzyny, ochrony podziemnych zasobów wodnych zlokalizowanych na terenie gminy.</p> <p>Kaźmierz jest położony w granicach aglomeracji poznańskiej i uwzględniając obecne tendencje rozwoju dużych aglomeracji miejskich w Polsce można uznać, że jest położony na tyle blisko Poznania, że oferta turystyczna, usług rekreacyjnych, sportowych może być adresowana do mieszkańców stolicy województwa, dla których walory środowiskowe są z pewnością bardzo cenne i poszukiwane.</p>
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej (w pierwszej kolejności na obszarze aglomeracji Kaźmierz – Chlewiska, Kaźmierz, Kiączyn). 2. Szczelne zbiorniki bezodpływowe (kontrola, promocja postaw proekologicznych). 3. Opracowanie i realizacja program gospodarowania wodami deszczowymi. 4. Budowa sieci kanalizacyjnej w m. Młodasko. Rozbudowa oczyszczalni ścieków w m. Witkowice.
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie wysokich walorów środowiska naturalnego

	(zabezpieczenie wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniami). <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa warunków rozwoju społecznego i gospodarczego. • Poprawa warunków zamieszkania.
Podmioty uczestniczące	Gmina Kaźmierz, WFOŚiGW w Poznaniu, przedsiębiorstwa, osoby prywatne.
Harmonogram i etapy	Harmonogram i etapy określone w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Kaźmierz.
Źródła finansowania	środki budżetu gminy, środki UE, WFOŚiGW w Poznaniu.

KARTA OPERACYJNA NR 8

Obszar	Środowisko naturalne
Cel rozwojowy III	Prawidłowo funkcjonujący system ochrony środowiska
Priorytet rozwojowy	1. Utrzymanie wysokich walorów środowiska przyrodniczego
Kierunek działania	1.2. Racjonalna gospodarka odpadami
Opis priorytetu	<p>Walory środowiskowe to niezbywalne wartości gminy Kaźmierz. Obszar gminy charakteryzuje się cennymi walorami krajobrazowymi oraz zasobami przyrody nieożywionej.</p> <p>Na terenie gminy znajduje się obszar chroniony Natura 2000 oraz liczne leśne rezerwy przyrody. Dlatego ważne są działania zmierzające do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych, ochrony przed zanieczyszczeniami zbiornika Radzyny, ochrony podziemnych zasobów wodnych zlokalizowanych na terenie gminy.</p> <p>Kaźmierz jest położony w granicach aglomeracji poznańskiej i uwzględniając obecne tendencje rozwoju dużych aglomeracji miejskich w Polsce można uznać, że jest położony na tyle blisko Poznania, że oferta turystyczna, usług rekreacyjnych, sportowych może być adresowana do mieszkańców stolicy województwa, dla których walory środowiskowe są z pewnością bardzo cenne i poszukiwane.</p>
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobrze funkcjonujący system zbierania odpadów komunalnych, segregacja (zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania wraz z odpadami komunalnymi). 2. Likwidacja dzikich wysypisk śmieci.
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie wysokich walorów środowiska naturalnego • Zabezpieczenie wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniami • Poprawa warunków rozwoju społecznego i gospodarczego. • Poprawa warunków zamieszkania
Podmioty uczestniczące	Gmina Kaźmierz, przedsiębiorstwa, osoby prywatne.
Harmonogram i etapy	Harmonogram i etapy określone w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Kaźmierz.
Źródła finansowania	środki budżetu gminy, środki UE, WFOŚiGW w Poznaniu.

KARTA OPERACYJNA NR 9

Obszar	Środowisko naturalne
Cel rozwojowy III	Prawidłowo funkcjonujący system ochrony środowiska
Priorytet rozwojowy	1. Utrzymanie wysokich walorów środowiska przyrodniczego
Kierunek działania	1.3. Ochrona powietrza atmosferycznego
Opis priorytetu	<p>Walory środowiskowe to niezbywalne wartości gminy Kaźmierz. Obszar gminy charakteryzuje się cennymi walorami krajobrazowymi oraz zasobami przyrody nieożywionej.</p> <p>Na terenie gminy znajduje się obszar chroniony Natura 2000 oraz liczne leśne rezerwy przyrody. Dlatego ważne są działania zmierzające do ochrony powietrza atmosferycznego. Kaźmierz jest położony w granicach aglomeracji poznańskiej i uwzględniając obecne tendencje rozwoju dużych aglomeracji miejskich w Polsce można uznać, że jest położony na tyle blisko Poznania, że oferta turystyczna, usług rekreacyjnych, sportowych może być adresowana do mieszkańców stolicy województwa, dla których walory środowiskowe są z pewnością bardzo cenne i poszukiwane.</p>
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń. 2. Ograniczanie zużycia energii. 3. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej. 4. Tworzenie warunków do inwestowania w odnawialne źródła energii. 5. Plan gospodarki niskoemisyjnej.
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie wysokich walorów środowiska naturalnego • Ochrona powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami • Poprawa warunków rozwoju społecznego i gospodarczego • Poprawa warunków zamieszkania
Podmioty uczestniczące	Gmina Kaźmierz, przedsiębiorstwa, osoby prywatne.
Harmonogram i etapy	Harmonogram i etapy określone w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Kaźmierz.
Źródła finansowania	środki budżetu gminy, środki UE, WFOŚiGW w Poznaniu.

KARTA OPERACYJNA NR 10

Obszar	Środowisko naturalne
Cel rozwojowy III	Prawidłowo funkcjonujący system ochrony środowiska
Priorytet rozwojowy	1. Utrzymanie wysokich walorów środowiska przyrodniczego
Kierunek działania	1.4. Ochrona przyrody i działania edukacyjne
Opis priorytetu	<p>Walory środowiskowe to niezbywalne wartości gminy Kaźmierz. Obszar gminy charakteryzuje się cennymi walorami krajobrazowymi oraz zasobami przyrody nieożywionej.</p> <p>Na terenie gminy znajduje się obszar chroniony Natura 2000 oraz liczne leśne rezerwy przyrody. Dlatego ważne są działania zmierzające do ochrony środowiska. Kaźmierz jest położony w granicach aglomeracji poznańskiej i uwzględniając obecne tendencje rozwoju dużych aglomeracji miejskich w Polsce można uznać, że jest położony na tyle blisko Poznania, że oferta turystyczna, usług rekreacyjnych, sportowych może być adresowana do mieszkańców stolicy województwa, dla których walory środowiskowe są z pewnością bardzo cenne i poszukiwane.</p> <p>Konieczne jest zatem podejmowanie działań zarówno infrastrukturalnych, jak i społecznych zmierzających do poprawy estetyki gminy. Działania podjęte w ramach tego celu wpłyną na wzrost atrakcyjności gminy zarówno w oczach inwestorów, jak i turystów.</p>
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ochrona terenów cennych przyrodniczo 2. Ograniczanie uciążliwości oddziaływania dużych ferm zwierząt na tereny zurbanizowane i cenne przyrodniczo 3. Ograniczanie zabudowy na terenach atrakcyjnych przyrodniczo. 4. Konserwacja rowów melioracyjnych 5. Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego terenów zielonych 6. Prowadzenie działań ograniczających zjawisko bezdomności zwierząt 7. Edukacja ekologiczna 8. Działania edukacyjne i współpraca z organizacjami ekologicznymi 9. Tworzenie ścieżek edukacyjnych. 10. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kaźmierz 11. Podjęcie działań związanych z identyfikacją celów i skutków potencjalnego utworzenia obszaru chronionego w postaci np. Zespołu Przyrodniczo – Krajobrazowego Zalew Radzyny dla ochrony zbiornika retencyjnego Radzyny oraz jego otoczenia (funkcja ochronna z zachowaniem koncepcji rozwoju turystyki)
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie wysokich walorów środowiska naturalnego • Utrzymanie i poprawa estetyki gminy
Podmioty uczestniczące	Urząd Gminy w Kaźmierzu, przedsiębiorstwa, osoby prywatne.
Harmonogram i etapy	Harmonogram i etapy określone w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Kaźmierz.
Źródła finansowania	środki budżetu gminy, środki UE, WFOŚiGW w Poznaniu.

KARTA OPERACYJNA NR 11

Obszar	Środowisko naturalne
Cel rozwojowy III	Prawidłowo funkcjonujący system ochrony środowiska
Priorytet rozwojowy	2. Dobrze zachowane dziedzictwo kultury
Kierunek działania	2.1. Ochrona cennych kulturowo obiektów.
Opis priorytetu	<p>Walory kulturowe oraz środowiskowe to niezbywalne wartości gminy Kaźmierz. Na terenie gminy znajduje się obszar chroniony Natura 2000 oraz liczne leśne rezerwy przyrody. Dlatego ważne są działania zmierzające do ochrony środowiska. Kaźmierz jest położony w granicach aglomeracji poznańskiej i uwzględniając obecne tendencje rozwoju dużych aglomeracji miejskich w Polsce można uznać, że jest położony na tyle blisko Poznania, że oferta turystyczna, usług rekreacyjnych, sportowych może być adresowana do mieszkańców stolicy województwa, dla których walory gminy Kaźmierz są z pewnością bardzo cenne i poszukiwane.</p> <p>Na terenie gminy występuje szereg zabytków, zarówno o charakterze historycznym, jak i pomników przyrody. Cel ten przewiduje podjęcie prac konserwatorskich i remontowych, ukierunkowanych na zachowanie obiektów w jak najlepszym stanie oraz odpowiednią ochronę pomników przyrody zlokalizowanych w gminie.</p> <p>W gminie Kaźmierz występuje 9 parków zabytkowych związanych ze szczególnymi wartościami przyrodniczymi i kulturowo-historycznymi tego obszaru, są to parki w: Bytniu, Chlewiskach, Gaju Wielkim, Kiączynie, Komorowie, Młodasku, Kaźmierzu, Sokolnikach Małych i Stramnicy. Część z nich stanowi również parki zabytkowe (podworskie) ujęte w spisie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu (6 parków zabytkowych wpisanych do rejestru i 3 nie objęte rejestrem).</p> <p>Konieczne jest zatem podejmowanie działań, które wpłyną na dalszy wzrost atrakcyjności gminy.</p>
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Program opieki nad zabytkami, oznakowanie zabytków, mapa zabytków, ewidencja zabytków archeologicznych 2. Rewitalizacja Zespołu parkowo-pałacowego w Kaźmierzu 3. Rewitalizacja parków podworskich 4. Tworzenie ścieżek dydaktycznych 5. Wszczęcie działań edukacyjnych, a w wieloletniej perspektywie rozpoczęcie prac związanych z możliwością, celem oraz skutkiem utworzenia obiektu eksponującego wartości prehistoryczne gminy np. Skansenu Wołki Bytyńskie, pełniącego funkcje edukacyjną w okolicy Bytnia, w celu zachowania i propagowania dziedzictwa kulturowego.
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • utrzymanie i poprawa estetyki gminy • spopularyzowanie wartości kulturalnych gminy • zachowanie dziedzictwa kultury w tym pamiątek i miejsc związanych z historią gminy

Podmioty uczestniczące	Gmina Kaźmierz, przedsiębiorstwa, osoby prywatne.
Harmonogram i etapy	Harmonogram i etapy określone w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Kaźmierz.
Źródła finansowania	środki budżetu gminy, środki UE, WFOŚiGW w Poznaniu, Wojewódzki Konserwator Zabytków.

KARTA OPERACYJNA NR 12

Obszar	Sfera społeczna
Cel rozwojowy IV	Podnoszenie standardu i warunków życia społecznego mieszkańców gminy
Priorytet rozwojowy	1. Wysoka jakość usług publicznych
Kierunek działania	1.1. Wysoki poziom kształcenia i opieki w szkołach oraz przedszkolach
Opis priorytetu	<p>Na terenie gminy Kaźmierz odbywa się edukacja na etapie przedszkolnym, szkolnym oraz gimnazjalnym. Funkcjonują w gminie trzy przedszkola: 1 Przedszkole Samorządowe w Kaźmierzu oraz 2 Przedszkole Niepubliczne w Sokolnikach Wielkich i Kaźmierzu, a także 4 szkoły podstawowe. W gminie odbywa się również kształcenie na poziomie gimnazjalnym. Uczniowie uczęszczają do nowo wybudowanego Gimnazjum w Kaźmierzu, wraz z salą gimnastyczną. Słabą stroną systemu edukacji lokalnej jest zbyt duża liczba dzieci w klasach szkolnych. Obecna struktura demograficzna oraz prognoza na kolejne lata wskazuje iż w gminie Kaźmierz systematycznie rośnie liczba dzieci.</p> <p>Właściwą realizację procesu edukacyjnego zapewni budowa nowych lub modernizacja istniejących placówek szkolnych oraz przedszkoli.</p> <p>W celu dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb społeczeństwa opartego na wiedzy niezbędne jest podejmowanie działań podnoszących jakość usług edukacyjnych. Obecny rozwój rynku pracy wymaga kształcenia wśród uczniów nowych umiejętności, przede wszystkim językowych oraz informatycznych. Programy szkolne powinny być konstruowane tak, aby uczniowie mieli możliwość wykorzystania zdobytej wiedzy w sposób praktyczny. Dla zapewnienia wysokiej jakości usług edukacyjnych istotne jest również stwarzanie nauczycielom odpowiednich warunków do podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych. Istotny wpływ na jakość nauczania ma również wyposażenie szkół w sprzęt komputerowy, pomoce naukowe oraz księgozbiór biblioteczny.</p> <p>W latach realizacji niniejszego programu nadal będą postępować procesy suburbanizacyjne powodujące napływ nowych mieszkańców do gminy, głównie na tereny wiejskie lub obrzeża miasta. To również ważna przesłanka do tego, aby z rozwoju edukacji uczynić jeden z filarów rozwoju Kaźmierza.</p>
Zadania	1. Rozbudowa Przedszkola w Kaźmierzu

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Kaźmierzu. 3. Modernizacja pracowni komputerowych w Szkole Podstawowej w Kaźmierzu i Gimnazjum w Kaźmierzu wraz z doprowadzeniem internetu szerokopasmowego 4. Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Kaźmierzu – nowy budynek i Szkoła Podstawowa w Bytyniu 5. Dobra oferta zajęć pozalekcyjnych. 6. Podejmowanie działań zmierzających do wyposażenia szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne tj. np. multimedialne programy edukacyjne, nowoczesne i atrakcyjne podręczniki szkolne
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie dostępu do edukacji rosnącej liczbie dzieci w gminie Kaźmierz • poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży • poprawa stanu technicznego budynków przedszkolnych i szkolnych • podniesienie jakości usług edukacyjnych • podniesienie poziomu nauczania
Podmioty uczestniczące	Gmina Kaźmierz, niepubliczne podmioty działające w sferze oświaty
Harmonogram i etapy	Harmonogram i etapy określone w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Kaźmierz.
Źródła finansowania	środki budżetu gminy, środki UE.

KARTA OPERACYJNA NR 13

Obszar	Sfera społeczna
Cel rozwojowy IV	Podnoszenie standardu i warunków życia społecznego mieszkańców gminy
Priorytet rozwojowy	1. Wysoka jakość usług publicznych
Kierunek działania	1.2. Bardzo dobry dostęp do świadczeń zdrowotnych
Opis priorytetu	<p>W latach realizacji niniejszego programu nadal będą postępować procesy suburbanizacyjne powodujące napływ nowych mieszkańców do gminy, głównie na tereny wiejskie lub obrzeża miasta. To również ważna przesłanka do tego, aby jednym z najważniejszych priorytetów dla gminy Kaźmierz był dobry dostęp do świadczeń zdrowotnych.</p> <p>W ostatnich latach rośnie problem starzenia się ludności, rosnącego odsetka emerytów, a wraz z nim zapotrzebowanie na opiekuńcze i medyczne usługi geriatryczne. Proces ten będzie obejmował również w coraz większym stopniu gminę Kaźmierz. Należy mieć to na uwadze zarówno przy rozbudowie placówek służby zdrowia, jak i np. kształceniu młodzieży w tym zakresie.</p> <p>Podnoszenie standardu świadczonych usług medycznych może następować poprzez: (1) intensyfikację współpracy Urzędu Gminy z placówkami ochrony zdrowia, współpraca w realizacji programów badań profilaktycznych, diagnozowanie nowych potrzeb mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej, zapewnienie szerokiej promocji</p>

	prowadzonych badań profilaktycznych wśród mieszkańców.
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bardzo dobry dostęp do świadczeń zdrowotnych 2. Realizacja programów profilaktycznych 3. Dobra opieka zdrowotna mieszkańców, dostęp do specjalistycznych usług zdrowotnych
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu zdrowia mieszkańców. • podniesienie standardu świadczonych usług medycznych • zwiększenie dostępu do badań profilaktycznych • utrwalenie wśród mieszkańców gminy postaw prozdrowotnych
Podmioty uczestniczące	Gmina Kaźmierz, placówki ochrony zdrowia, przedsiębiorcy
Harmonogram i etapy	Harmonogram i etapy określone w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Kaźmierz.
Źródła finansowania	środki budżetu gminy, środki UE, środki budżetu państwa, fundusze specjalne.

KARTA OPERACYJNA NR 14

Obszar	Sfera społeczna
Cel rozwojowy IV	Podnoszenie standardu i warunków życia społecznego mieszkańców gminy
Priorytet rozwojowy	1. Wysoka jakość usług publicznych
Kierunek działania	1.3. Bogata oferta kulturalna, turystyczna, rekreacyjno - sportowa
Opis priorytetu	<p>Szansą rozwoju gminy Kaźmierz jest wzrost zainteresowania wyjazdami wypoczynkowymi i uprawianiem turystyki kwalifikowanej. Wzrost popytu na usługi turystyczne, rekreacyjne, wypoczynkowe i sportowe na rynku krajowym i wewnątrzregionalnym jest związany ze wzrostem stopy życiowej oraz zmianami zachowań konsumpcyjnych ludności. Zgodnie z KPZK 2030 „do roku 2030 będzie zapewne postępował proces koncentracji ludności i działalności gospodarczej na obszarach funkcjonalnych dużych miast”.</p> <p>W latach realizacji niniejszego programu nadal będą postępować procesy suburbanizacyjne powodujące napływ nowych mieszkańców do gminy, głównie na tereny wiejskie lub obrzeża miasta. To również ważna przesłanka do tego, aby zapewnić dobrą ofertę usług kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych i turystycznych.</p> <p>Budowa i rozbudowa małej infrastruktury turystyczno-kulturalnej na terenie Gminy np. alejki spacerowe, ławki, parkingi, sanitariaty, tablice informacyjne, punkty widokowe, mini tereny zielone, place zabaw przyczynia się do wzbogacenia oferty usług turystyczno-rekreacyjnych oraz sportowych.</p>
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adaptacja zespołu pałacowo-parkowego w Kaźmierzu na centrum kultury, oświaty (w tym zorganizowanie min. 2 nowych izb na potrzeby wychowania przedszkolnego dla grup na tzw. minimum programowe)

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Budowa centrum rekreacyjno-sportowego (z siłownią) w rejonie ul. Leśnej w Kaźmierzu 3. Rozbudowa infrastruktury sportowej zewnętrznej w otoczeniu Orlika np. bieżnia tartanowa 60 m, kort tenisowy. 4. Mała architektura rekreacyjno-sportowa– np. skatepark, tory-boule, trasy dla rolkarzy. 5. Realizowanie programów w zakresie rozwoju sportu i turystyki rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej, 6. Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem potrzeb w zakresie infrastruktury sportowej
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa warunków życia mieszkańców • integracja społeczności lokalnej
Podmioty uczestniczące	Gmina Kaźmierz, stowarzyszenia, fundacje, przedsiębiorcy.
Harmonogram i etapy	Harmonogram i etapy określone w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Kaźmierz.
Źródła finansowania	środki budżetu gminy, środki UE, środki budżetu państwa, fundusze specjalne.

KARTA OPERACYJNA NR 15

Obszar	Sfera społeczna
Cel rozwojowy IV	Podnoszenie standardu i warunków życia społecznego mieszkańców gminy
Priorytet rozwojowy	1. Wysoka jakość usług publicznych
Kierunek działania	1.4. Bezpieczeństwo mieszkańców
Opis priorytetu	<p>Bezpieczeństwo to przede wszystkim minimalizacja ryzyka różnorodnych zagrożeń dla życia, zdrowia i mienia obywateli, tak w miejscach publicznych, jak i w miejscu zamieszkania. Obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa publicznego spoczywa na powołanych do tego celu organach Policji czy Straży Pożarnej. Jest to także sfera działań organów samorządu, wielu organizacji społecznych, jak też pojedynczych obywateli.</p> <p>Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie gminy wiąże się z koniecznością dysponowania przez służby porządkowe i ratunkowe odpowiednim sprzętem technicznym. Niezbędne jest również stymulowanie działań zmierzających do podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników mundurowych.</p> <p>Zagrożenia wynikające z sytuacji kryzysowych odgrywają w Gminie Kaźmierz istotną rolę. Wiąże się one przede wszystkim z warunkami klimatyczno-pogodowymi wynikającymi z położenia geograficznego gminy.</p> <p>Ważnym działaniem służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo jest ograniczenie zasięgu występujących zagrożeń wynikających z sytuacji kryzysowych.</p>

Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doposażenie służb bezpieczeństwa publicznego w niezbędny sprzęt specjalistyczny 2. Doskonalenie mechanizmów analizowania i prognozowania zagrożeń oraz zapewnienie narzędzi do realizacji tych zadań 3. Doskonalenie umiejętności i kwalifikacji funkcjonariuszy służb mundurowych
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost bezpieczeństwa mieszkańców gminy • polepszenie warunków prowadzenia działalności przez służby bezpieczeństwa publicznego
Podmioty uczestniczące	Gmina Kaźmierz, jednostki OSP, policja, Starostwo Powiatowe.
Harmonogram i etapy	Harmonogram i etapy określone w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Kaźmierz.
Źródła finansowania	środki budżetu gminy, środki UE, środki budżetu państwa, fundusze specjalne.

KARTA OPERACYJNA NR 16

Obszar	Sfera społeczna
Cel rozwojowy IV	Podnoszenie standardu i warunków życia społecznego mieszkańców gminy
Priorytet rozwojowy	1. Wysoka jakość usług publicznych
Kierunek działania	1.5. Opieka socjalna
Opis priorytetu	<p>Jakość kapitału społecznego i jego zaangażowanie w proces zarządzania wspólnotą gminną jest obecnie jednym z głównych przejawów dobrego zarządzania na poziomie lokalnym. Kapitał społeczny oceniany jest w takich kategoriach jak: aktywność obywatelska (mierzona m.in. udziałem w wyborach i organizacjach pozarządowych), zaradność mieszkańców (połączona z chęcią współpracy i pomagania innym, np. w ramach pomocy dobrosąsiedzkiej), poziom wzajemnego zaufania i bezpieczeństwa mieszkańców, religijność oraz niski poziom występowania patologii społecznych.</p> <p>Do podstawowych problemów, których rozwiązanie należy uwzględnić w projektowaniu programu rozwoju gminy jest trudna sytuacja życiowa osób starszych i niepełnosprawnych oraz występowanie zjawiska wykluczenia społecznego i marginalizacji społecznej pewnych grup społecznych w gminie – ograniczenie ich udziału w życiu publicznym. Dlatego konieczne jest podjęcia działań mających na celu „włączenie społeczne” grup wykluczonych lub narażonych na wykluczenie z uwagi na szczególną sytuację życiową. Zmniejszeniu problemu marginalizacji społecznej sprzyjać będzie spójna koncepcji polityki mieszkaniowej mającej na celu określenie zasad polityki czynszowej oraz tworzenia mieszkań socjalnych.</p>
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zorganizowanie żłobka lub opieki nad dzieckiem do lat 3. 2. Budowa mieszkań socjalnych 3. Zakup pojazdu do dowożenia dzieci niepełnosprawnych.

	<p>4. Zorganizowanie ośrodka wsparcia dziennego dla dzieci, młodzieży, osób starszych i niepełnosprawnych)</p> <p>5. Usługi opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych</p>
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy • poprawa warunków życia mieszkańców • integracja mieszkańców gminy • włączenie osób starszych i niepełnosprawnych w życie społeczności gminy (zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na rynku pracy)
Podmioty uczestniczące	Gmina Kaźmierz, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Starostwo Powiatowe, szkoły, policja.
Harmonogram i etapy	Harmonogram i etapy określone w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Kaźmierz.
Źródła finansowania	środki budżetu gminy, środki UE, środki budżetu państwa, fundusze specjalne.

KARTA OPERACYJNA NR 17

Obszar	Sfera społeczna
Cel rozwojowy IV	Podnoszenie standardu i warunków życia społecznego mieszkańców gminy
Priorytet rozwojowy	2. Aktywna i zintegrowana społeczność
Kierunek działania	2.1. Integracja społeczna
Opis priorytetu	<p>Jakość kapitału społecznego i jego zaangażowanie w proces zarządzania wspólnotą gminną jest obecnie jednym z głównych przejawów dobrego zarządzania na poziomie lokalnym. Kapitał społeczny oceniany jest w takich kategoriach jak: aktywność obywatelska (mierzona m.in. udziałem w wyborach i organizacjach pozarządowych), zaradność mieszkańców (połączona z chęcią współpracy i pomagania innym, np. w ramach pomocy dobrosąsiedzkiej), poziom wzajemnego zaufania i bezpieczeństwa mieszkańców, religijność oraz niski poziom występowania patologii społecznych.</p> <p>Problem asymilacji ludności napływowej jest jednym z głównych wyzwań dla gminy Kaźmierz. Dlatego ważna jest oferta kulturalna i sportowa, budowa miejsc integracji, a także działalność organizacji pozarządowych. Znaczenie organizacji pozarządowych będzie szczególnie widoczne w działaniach podejmowanych na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego, integracji społecznej mieszkańców, szczególnie nowo osiadłych mieszkańców ze stałymi mieszkańcami gminy. Jest to bardzo ważny element w wizji rozwoju gminy, dlatego ważna jest dobra współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi.</p>
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijanie infrastruktury społecznej 2. Wprowadzenie nowych form integracji mieszkańców. 3. Wykorzystanie Gminnego centrum Kultury oraz świetlic wiejskich do prowadzenia działalności kulturalnej, integracji i aktywizacji mieszkańców 4. Współpraca trójsektorowa : samorząd, NGO, przedsiębiorcy
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa warunków życia mieszkańców • integracja mieszkańców gminy

Podmioty uczestniczące	Gmina Kaźmierz, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, stowarzyszenia, fundacje, przedsiębiorcy
Harmonogram i etapy	Harmonogram i etapy określone w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Kaźmierz
Źródła finansowania	środki budżetu gminy, środki UE, środki budżetu państwa,

KARTA OPERACYJNA NR 18

Obszar	Sfera społeczna
Cel rozwojowy IV	Podnoszenie standardu i warunków życia społecznego mieszkańców gminy
Priorytet rozwojowy	2. Aktywna i zintegrowana społeczność
Kierunek działania	2.1. Wysoka aktywność społeczna
Opis priorytetu	<p>Jakość kapitału społecznego i jego zaangażowanie w proces zarządzania wspólnotą gminną jest obecnie jednym z głównych przejawów dobrego zarządzania na poziomie lokalnym. Kapitał społeczny oceniany jest w takich kategoriach jak: aktywność obywatelska (mierzona m.in. udziałem w wyborach i organizacjach pozarządowych), zaradność mieszkańców (połączona z chęcią współpracy i pomagania innym, np. w ramach pomocy dobrosąsiedzkiej), poziom wzajemnego zaufania i bezpieczeństwa mieszkańców, religijność oraz niski poziom występowania patologii społecznych.</p> <p>Problem asymilacji ludności napływowej jest jednym z głównych wyzwań dla gminy Kaźmierz. Dlatego ważna jest oferta kulturalna i sportowa, budowa miejsc integracji, a także działalność organizacji pozarządowych. Znaczenie organizacji pozarządowych będzie szczególnie widoczne w działaniach podejmowanych na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego, integracji społecznej mieszkańców, szczególnie nowo osiadłych mieszkańców ze stałymi mieszkańcami gminy. Jest to bardzo ważny element w wizji rozwoju gminy, dlatego ważna jest dobra współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi</p>
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reagowanie na potrzeby oraz aktywizacja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych 2. Organizacja czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych 3. Rozwój przedsiębiorczości społecznej 4. Planowanie i realizacja programów aktywności lokalnej 5. Realizacja programów wsparcia dla osób bezrobotnych i wykluczonych społecznie 6. Diagnoza i opracowanie mapy problemów społecznych 7. Stworzenie regionalnego centrum edukacyjno-profilaktyczno-kulturowego.
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa warunków życia mieszkańców • integracja mieszkańców gminy • wysoka aktywność społeczna
Podmioty	Gmina Kaźmierz, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, stowarzyszenia,

uczestniczące	fundacje, przedsiębiorcy
Harmonogram i etapy	Harmonogram i etapy określone w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Kaźmierz.
Źródła finansowania	środki budżetu gminy, środki UE, środki budżetu państwa.

KARTA OPERACYJNA NR 19

Obszar	Sfera społeczna
Cel rozwojowy IV	Podnoszenie standardu i warunków życia społecznego mieszkańców gminy
Priorytet rozwojowy	2. Społeczeństwo oparte na wiedzy
Kierunek działania	2.1. Dobra komunikacja społeczna, wzrost wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych
Opis priorytetu	<p>Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy, społeczeństwa informacyjnego, w którym towarem staje się informacja traktowana jako szczególne dobro niematerialne, równoważne lub cenniejsze nawet od dóbr materialnych jest w UE i w Polsce jednym z priorytetów rozwojowych. Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy umożliwi rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK)</p> <p>Na podstawie badań prowadzonych przez GUS wynika, że w Polsce wzrasta korzystanie z Internetu oraz z usług świadczonych przez Internet. Szerokopasmowy dostęp do Internetu stał się standardem w krajach wysoko rozwiniętych. Obecnie także w Polsce coraz więcej ludzi korzysta z szerokopasmowego dostępu do Internetu. Jednakże wskaźniki dostępu do szerokopasmowego Internetu odbiegają zdecydowanie od średniej krajów UE.</p> <p>Jednym z czynników przyczyniających się do rozwoju kapitału społecznego jest dobra komunikacja społeczna będąca jednocześnie jednym z głównych przejawów dobrego zarządzania na poziomie lokalnym.</p> <p>Dla poprawy komunikacji społecznej oraz dostępności usług publicznych konieczne są także usprawnienia polegające m.in. na przystosowaniu budynku Urzędu Gminy w Kaźmierzu poprzez jego modernizację. Wyposażenie budynku administracji publicznej w nowe rozwiązania architektoniczne takie jak podjazdy, windy i inne urządzenia ułatwi poruszanie się po obiektach osobom niepełnosprawnym i starszym z pewnością pomoże w ich usamodzielnieniu się w załatwianiu spraw urzędowych.</p> <p>Dalsze wdrażanie w urzędzie nowych technologii komunikacyjnych wpłynie na poprawę efektywności i produktywności ich działania oraz przygotuje je do realizacji koncepcji e-urzędu, czyli urzędu dostępnego drogą elektroniczną, w którym będzie można załatwić sprawy niezależnie od pory dnia i miejsca pobytu.</p>

Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w edukacji, usługach publicznych, gospodarstwach domowych i sektorze przedsiębiorstw - poprawa dostępu do szerokopasmowego Internetu. 2. Podniesienie poziomu świadomości i umiejętności mieszkańców w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych 3. Poprawa dostępu do Internetu w miejscach publicznych 4. Unowocześnienie funkcjonowania szkół poprzez wprowadzanie koncepcji e-szkoła, wzrost wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych. 5. Rozbudowa budynku administracyjnego Urzędu Gminy- zmiana wizerunku budynku, dostosowanie budynku i jego otoczenia do potrzeb osób niepełnosprawnych, dalsza informatyzacja urzędu i usług publicznych- wzrost wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych. 6. Promowanie i realizacja koncepcji uczenia się przez całe życie.
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa warunków życia mieszkańców • integracja mieszkańców gminy • wysoka aktywność społeczna • Urząd Gminy przystosowany do potrzeb interesantów w tym osób niepełnosprawnych • sprawnie działający system komunikacji z mieszkańcami • upowszechnienie dostępu do usług społeczeństwa informacyjnego • zapewnienie mieszkańcom łatwego dostępu do ważnych informacji publicznych
Podmioty uczestniczące	Gmina Kaźmierz, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, stowarzyszenia, fundacje, przedsiębiorcy, PFRON
Harmonogram i etapy	Harmonogram i etapy określone w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Kaźmierz
Źródła finansowania	środki budżetu gminy, środki UE, środki budżetu państwa.

4. Spójność z lokalnymi, regionalnymi, krajowymi i europejskimi dokumentami strategicznymi

Uwarunkowania wynikające z dyrektyw Unii Europejskiej, polityki krajowej i regionalnej.

Strategia „Europa 2020” – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju, sprzyjającego włączeniu społecznemu jest nowym, długookresowym dokumentem strategicznym rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej, który zastąpił realizowaną od 2000 roku Strategię Lizbońską.

Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Strategia Europa 2020 ustala pięć celów, które określają, gdzie Unia Europejska powinna się znaleźć w 2020 roku:

- wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinien wynosić 75%;
- na inwestycje w badania i rozwój należy przeznaczać 3% PKB Unii;
- należy osiągnąć cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii (w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki);
- liczbę osób przedwcześnie kończących naukę szkolną należy ograniczyć do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie;
- liczbę osób zagrożonych ubóstwem należy zmniejszyć o 20 mln.

Zakładane wartości docelowe wskaźników na poziomie wspólnotowym stanowią także duże wyzwanie dla Wielkopolski, w tym dla gminy Kaźmierz. Wprawdzie są to wartości dla całej Wspólnoty, lecz na poziomie poszczególnych krajów będą brane pod uwagę przy zawieraniu kontraktów terytorialnych.

Dlatego poszczególne interwencje strategii rozwoju, zarówno na poziomie regionalnym, jak i lokalnym (cele i rodzaje interwencji) powinny w osiągnięciu tych wartości sprzyjać.

Założenia strategii Europa 2020 oznaczają, iż jednostki samorządu terytorialnego w swych planach strategicznych powinny stawiać na konkurencyjność osiąganą przede wszystkim przez eksponowanie inteligentnego, zrównoważonego rozwoju oraz przez ograniczanie wykluczeń społecznych.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo przyjęta 25 września 2012 r. przez Radę Ministrów to główna strategia rozwojowa w średnim horyzoncie czasowym, wskazuje strategiczne zadania państwa, których podjęcie w perspektywie najbliższych lat jest niezbędne, by wzmocnić procesy rozwojowe (wraz z szacunkowymi wielkościami potrzebnych środków finansowych).

Strategia wyznacza trzy obszary strategiczne:

Sprawne i efektywne państwo, obejmujący następujące cele:

- Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem
- Zapewnienie środków na działania rozwojowe
- Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji potrzeb i aktywności obywatela

Konkurencyjna gospodarka, obejmujący następujące cele:

- Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej
- Wzrost wydajności gospodarki
- Zwiększenie innowacyjności gospodarki
- Rozwój kapitału ludzkiego
- Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych
- Efektywność energetyczna i poprawa stanu środowiska
- Zwiększenie efektywności transportu

Spójność społeczna i terytorialna, obejmujący następujące cele:

- Integracja społeczna
- Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych
- Wzmocnienie mechanizmów dyfuzji oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, w których koncentrować się będą główne działania oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych. Celem głównym Strategii jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, przyjęta przez Radę Ministrów 13 lipca 2010 roku, jest dokumentem określającym cele i sposób działania podmiotów publicznych, w tym w szczególności obszarów miejskich i wiejskich, oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu.

Celem strategicznym polityki regionalnej do 2020 roku, określonym w KSRR, jest efektywne wykorzystywanie specyficznych, regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

Rozwinięciem celu strategicznego są trzy cele szczegółowe polityki regionalnej:

- Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
- Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych,
- Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Kluczowe dla realizacji strategii rozwoju województwa wielkopolskiego i gminy Kaźmierz, z punktu widzenia koncepcji nowej polityki regionalnej wyrażonej przez „Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego”, jest uwzględnienie następujących elementów:

- rozwijanie mechanizmów wzmacniających rozprzestrzenianie procesów rozwojowych z głównych ośrodków wzrostu (utożsamianych w KSRR ze stolicami województw) na całe obszary województw
- zwiększania spójności terytorialnej, zarówno w skali krajowej, jak również regionalnej, w tym przez budowanie powiązań funkcjonalnych między miastami wojewódzkimi, a ich otoczeniem regionalnym, a zwłaszcza między miastami i obszarami wiejskimi.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

W KPZK sformułowano cel strategiczny: „Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i terytorialnie zróżnicowanych jej potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w horyzoncie długookresowym”.

Zaktualizowana Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020 przyjęta Uchwałą NR XXIX/559/12 przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego dnia 17 grudnia 2012 roku. Generalnym celem strategii jest „Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa, służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju”. Na potrzeby realizacji celu generalnego wyszczególniono następujące cele strategiczne:

- Cel strategiczny 1 - Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu
- Cel strategiczny 2 - Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami
- Cel strategiczny 3 - Lepsze zarządzanie energią
- Cel strategiczny 4 - Zwiększanie konkurencyjności metropolii poznańskiej i innych ośrodków wzrostu w województwie
- Cel strategiczny 6 - Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu
- Cel strategiczny 8 - Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa
- Cel strategiczny 7 - Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia
- Cel strategiczny 5 - Zwiększenie spójności województwa
- Cel strategiczny 9 - Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem

Program Rozwoju gminy Kaźmierz wykazuje spójność z założeniami strategii rozwoju województwa. Działania zaplanowane do realizacji w gminie Kaźmierz przyczynią się do osiągnięcia wskaźników realizacji większości celów strategicznych województwa wielkopolskiego.

Strategia rozwoju aglomeracji poznańskiej. Metropolia Poznań 2020 to dokument subregionalny, dotyczy znacznej części potencjału regionu, zarówno w wymiarze gospodarczym, jak i przestrzennym.

Harmonijny rozwój całej aglomeracji powinien opierać się na ścisłej współpracy między samorządami lokalnymi oraz ich partnerami społecznymi i gospodarczymi.

Sformułowana w strategii wizja brzmi:

Metropolia Poznań umiejętnie łączy potencjał miasta Poznania, sąsiednich gmin i powiatu poznańskiego. W wyniku dokonanej diagnozy funkcjonowania aglomeracji poznańskiej za priorytetowe dla jej dalszego rozwoju uznano 5 osi strategicznych:

1. Gospodarka przestrzenna i środowisko
2. Infrastruktura i organizacja transportu

3. Gospodarka i rynek pracy
4. Usługi społeczne
5. Zintegrowane zarządzanie i marketing terytorialny

Uwarunkowania wynikające z dokumentów gminy Kaźmierz

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kaźmierz uchwalone przez Radę Gminy Kaźmierz w 2001 r. formułuje kierunki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, określa podstawowe zasady polityki przestrzennej i zasady ochrony interesu publicznego, tworzy podstawy do sporządzania planów miejscowych, ustala kierunki rozwoju sieci infrastruktury technicznej, a także promuje miasto i gminę Kaźmierz.

Założenia Programu Rozwoju gminy Kaźmierz są zgodne z zapisami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kaźmierz określającymi politykę rozwoju gminy. Obydwa dokumenty mają na celu zrównoważony rozwój gminy Kaźmierz, a w szczególności poprawę warunków życia w gminie, stworzenie atrakcyjnego środowiska zamieszkania, pracy, kształcenia i wypoczynku.

W studium uznaje się, że ogólnym celem polityki przestrzennej gminy Kaźmierz jest: ukierunkowywanie procesu podnoszenia standardu warunków życia mieszkańców gminy, zapewnienie sprawności funkcjonowania jej struktur przestrzennych, podnoszenie atrakcyjności gminy – poprzez wykorzystywanie terytorialnych warunków rozwoju oraz przeciwdziałanie degradacji walorów przyrodniczych gminy.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kaźmierz na lata 2010-2012 z perspektywą do 2016 roku, który przyjmuje rozwój zrównoważony jako podstawę funkcjonowania gminy.

Priorytety rozwojowe przyjęte w tym programie to: optymalizacja gospodarki wodno-ściekowej, racjonalna gospodarka odpadami, ochrona powietrza atmosferycznego, ochrona przyrody i działania edukacyjne.

Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe gminy Kaźmierz, który określa cele i zasady planowania oraz organizacji zaopatrzenia w energię na obszarze gminy.

Plany odnowy miejscowości Kaźmierz, Gaj Wielki.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kaźmierz na lata 2009 – 2020.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone po 1995 r.

SPÓJNOŚĆ CELÓW ROZWOJOWYCH GMINY KAŹMIERZ Z CELAMI REGIONALNYMI, KRAJOWYMI I EUROPEJSKIMI

CEL ROZWOJOWY I: ROZWÓJ GOSPODARCZY I SPOŁECZNY GMINY KAŹMIERZ	
Dokument strategiczny wyższego rzędu	Cel zgodny
Europa 2020	Rozwój zrównoważony. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Wzrost wydajności gospodarki Zwiększenie innowacyjności gospodarki.
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego	Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2020	Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu.

CEL ROZWOJOWY II: ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	
Dokument strategiczny wyższego rzędu	Cel zgodny
Europa 2020	Rozwój zrównoważony. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych. Zwiększenie efektywności transportu.
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez

	wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego	Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2020	Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa. Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia. Zwiększenie spójności województwa. Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem

CEL ROZWOJOWY III: PRAWIDŁOWO FUNKCJONUJĄCY SYSTEM OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO	
Dokument strategiczny wyższego rzędu	Cel zgodny
Europa 2020	Rozwój Zrównoważony. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko. Efektywność energetyczna i poprawa stanu środowiska.
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich . Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego	Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2020	Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami. Lepsze zarządzanie energią

CEL ROZWOJOWY IV: PODNOSZENIE STANDARDU I WARUNKÓW ŻYCIA SPOŁECZNEGO MIESZKAŃCÓW GMINY	
Dokument strategiczny wyższego rzędu	Cel zgodny
Europa 2020	Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną. Rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych. Rozwój kapitału ludzkiego.

	<p>Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela</p> <p>Integracja społeczna.</p> <p>Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych</p>
<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</p>	<p>Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej,</p> <p>tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju,</p> <p>wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.</p>
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego</p>	<p>Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych.</p> <p>Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie</p>
<p>Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2020</p>	<p>Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa.</p> <p>Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia.</p> <p>Zwiększenie spójności województwa.</p> <p>Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem</p>

CZĘŚĆ IV. MONITORING I EWALUACJA REALIZACJI USTALEŃ PROGRAMU ROZWOJU

1. System monitoringu i ewaluacji

Dla skutecznej i efektywnej realizacji ustaleń Programu Rozwoju Gminy Kaźmierz na lata 2014-2020 niezbędne jest stworzenie systemu stałego monitorowania, kontroli i oceny efektów realizacji jej ustaleń (celów rozwoju i kierunków działań). Jednocześnie system ten może być wykorzystywany do ciągłego śledzenia zdarzeń, tendencji i procesów zachodzących w otoczeniu gminy, jak i wewnątrz niej, które mogą wywierać pozytywny lub negatywny wpływ na osiągnięcie przyjętych celów rozwoju. Generalnie rzecz biorąc, systemy monitoringu i kontroli służą do wykrywania:

- istniejących, bądź możliwych tendencji i zdarzeń powodujących zakłócenia w wykonywaniu decyzji wynikających z przyjętych ustaleń Programu Rozwoju,
- negatywnych konsekwencji tychże decyzji dla jakości życia mieszkańców i warunków funkcjonowania podmiotów gospodarczych oraz stanu środowiska przyrodniczego i zagospodarowania przestrzeni,
- stopnia rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i kierunkami działań a ich wykonaniem.

Monitoring i ewaluacja realizacji ustaleń Programu Rozwoju służy więc rozwiązywaniu problemów, gdyż nastawione są one na ich wykrywanie oraz zapobieganie ich skutkom. Pozwala to na zwiększenie zdolności władz gminy Kaźmierz do szybkiej i skutecznej reakcji na zmiany zachodzące zarówno w otoczeniu, jak i wewnątrz niej.

Monitoring jest procesem systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażania ustaleń Programu Rozwoju. Stanowi on narzędzie wspomagające procesy zarządzania gminą, podejmowania decyzji rozwojowych i przewidywania ewentualnych zagrożeń realizacyjnych. Innymi słowy, istotą procesu monitoringu i kontroli jest stwierdzenie, czy wynik naszego działania (efekt końcowy) jest zgodny z zamierzeniami (cele i kierunki działań) oraz czy wszystkie czynności i środki zastosowane w działaniu były potrzebne do osiągnięcia zamierzonego stanu. Jest to ciągły proces, który składa się z trzech współzależnych faz, z zachowaniem poniższej sekwencji:

Faza 1 - **MONITORING STANU**. Jego efektem jest permanentna diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Kaźmierz, dokonywana w poszczególnych dziedzinach i przekrojach. Warunkiem jego przeprowadzenia jest dostępność w miarę kompletnych

danych źródłowych, w tym wskaźników statystycznych najbardziej charakterystycznych dla wybranych zjawisk ze sfery społeczno-gospodarczej. Monitoring stanu należy prowadzić w sposób permanentny.

Faza 2 - **MONITORING DZIAŁAŃ**. Jest to pośrednia faza procesu monitoringu PROGRAMU ROZWOJU. Polega na ewidencjonowaniu planowanych, podejmowanych i zrealizowanych kierunków działań w celu ich późniejszej analizy ilościowo-jakościowej. Monitoring działań należy prowadzić w sposób permanentny.

Faza 3 - **MONITORING REALIZACJI CELÓW**. Jest ściśle związany z zasadą oceny *ex post*. Jego istotą jest wyciąganie wniosków z tego:

- co zostało, a co nie zostało zrobione,
- określenie przyczyn tego stanu rzeczy,
- modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby osiągnąć zakładane cele.

Ma on więc na celu systematyczne analizowanie stanu zaawansowania realizacji poszczególnych kierunków działań i ich zgodności ze sformułowanymi celami. W ocenie tej należy przyjąć za podstawę analizę wskaźników bezpośrednio korespondujących z poszczególnymi kierunkami działań. Monitoring realizacji celów należy prowadzić w sposób cykliczny (np. raz do roku).

Taki trzystopniowy sposób podejścia zapewni możliwie pełną, bieżącą informację na temat ogólnej sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Kaźmierz oraz zrealizowanych, podjętych lub planowanych przedsięwzięć realizacyjnych.

Monitoring realizacji ustaleń Programu Rozwoju prowadzony będzie w zakresie rzeczowym i finansowym. MONITORING RZECZOWY obejmować będzie skwantyfikowane dane obrazujące postęp w realizacji zapisanych w Programie Rozwoju zadań oraz umożliwiać będzie oceny ich wykonania w odniesieniu do celów rozwoju. Będzie się on posługiwał dwoma rodzajami wskaźników, a mianowicie:

- **WSKAŹNIKAMI PRODUKTU** (dostarczają informacji o dobrach lub usługach wytworzonych w wyniku realizacji przedsięwzięć) - opisują one rzeczy materialne lub usługi powstałe bezpośrednio w wyniku ich realizacji, np. długość zmodernizowanych dróg, liczba wybudowanych miejsc parkingowych,
- **WSKAŹNIKAMI REZULTATU** (dostarczają informacji o zmianach jakie nastąpiły w wyniku realizacji przyjętych kierunków działań) - opisują one bezpośrednio

i natychmiastowe efekty (korzyści) wynikające z ich realizacji, np. liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci wodociągowej.

Natomiast **MONITORING FINANSOWY** obejmować będzie ocenę racjonalności i sprawności wydatkowania środków finansowych (własnych i zewnętrznych) na realizację ustaleń zawartych w Programu Rozwoju.

Monitoring i kontrola realizacji ustaleń Programu Rozwoju Gminy Kaźmierz na lata 2014-2020 będą obejmowały w szczególności:

- zbieranie i interpretowanie (oceny) danych opisujących postęp i efekty realizowanych kierunków działań,
- bieżący nadzór, kontrolę i ocenę realizacji poszczególnych kierunków działań,
- wczesne diagnozowanie trudności mogących mieć niekorzystny wpływ na realizowane kierunki działań, zwłaszcza na ich terminowość i ostateczne koszty realizacji,
- korygowanie i modyfikowanie kierunków działań jeśli nie ma szans i możliwości ich wykonania,
- weryfikację zgodności założonych planów finansowych z faktyczną ich realizacją,
- weryfikację zgodności uzyskiwanych efektów z założonymi celami,
- ocenę efektywności wykorzystania środków finansowych pozostających w dyspozycji budżetu gminy i aktualizację prognoz finansowych,
- aktualizację i uzupełnianie zapisów Programu Rozwoju, w zależności od pojawiających się zewnętrznych i wewnętrznych merytorycznych przyczyn,
- sporządzanie przez wójta gminy Kaźmierz raportu z realizacji ustaleń Programu Rozwoju (nie rzadziej niż raz na cztery lata) i jego przekazywanie do Rady Gminy Kaźmierz, a także upowszechnianie wśród mieszkańców.

Monitoring i kontrola realizacji ustaleń Programu Rozwoju mają, więc za zadanie szybko wykrywać tendencje i zdarzenia mogące mieć negatywny wpływ na skalę i tempo realizacji, zapisanych w Programu Rozwoju, celów rozwoju i kierunków działań.

Efekty monitoringu i kontroli realizacji ustaleń Programu Rozwoju, zostaną przedstawione w postaci raportu, będącego podstawą do oceny postępu we wdrażaniu ustaleń strategicznych. W zależności od wyniku tej oceny wnioski zawarte w raporcie powinny sygnalizować potrzebę:

- intensyfikacji, bądź ograniczenia podejmowanych kierunków działań,
- aktualizacji i modyfikacji zapisów Programu Rozwoju,

- kontynuacji dotychczasowych kierunków działań (planowanych przedsięwzięć).

Określone wskaźniki produktu i rezultatu pozwalają na ukazanie dynamiki zachodzących zmian w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Kaźmierz w czasie oraz stopień zaawansowania realizacji przyjętych celów strategicznych i kierunków działań. Powyższe wskaźniki można również stosować do porównań z innymi gminami, średnią dla Powiatu Szamotulskiego i gmin wiejskich Województwa Wielkopolskiego oraz Polski.

- Bezpośredni nadzór nad realizacją ustaleń Programu Rozwoju należeć będzie do wójta gminy Kaźmierz, zaś bieżący nadzór sprawować będzie **koordynator realizacji Programu Rozwoju**.
- Informacje zebrane w procesie monitoringu i ewaluacji pozwolą na śledzenie zaawansowania realizacji poszczególnych ustaleń Programu Rozwoju oraz podjęcie działań naprawczych w przypadku wystąpienia trudności w ich realizacji.
- Podmiotem periodicznie kontrolującym i oceniającym przebieg realizacji ustaleń Programu Rozwoju Gminy Kaźmierz na lata 2014-2020 będzie Rada Gminy Kaźmierz.

2. Zestawienie wskaźników

WSKAŹNIKI O CHARAKTERZE OGÓLNYM:

Liczba ludności ogółem

Struktura ludności według płci

Struktura ludności według wieku

Struktura ludności według grup ekonomicznych - ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym

Przyrost naturalny ludności

Saldo migracji (różnica między liczbą zameldowań i wymeldowań)

Dochody ogółem budżetu gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Dochody własne budżetu gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Wydatki inwestycyjne z budżetu gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Udział wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach budżetu gminy

Wielkość zadłużenia budżetu gminy w stosunku do wymogów ustawowych

Wielkość środków finansowych pozyskanych przez gminę z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (w tys. zł)

WSKAŹNIKI SZCZGÓŁOWE DLA POSZCZEGÓLNYCH OBSZARÓW

OBSZAR GOSPODARKA

Cel rozwojowy	Rozwój gospodarczy gminy Kaźmierz	
Priorytet	1. Wysoki poziom rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego	
Kierunek działania	1.1. Rozwój rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego	
Rodzaj wskaźnika	<ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia gleb przeznaczonych pod produkcję ekologiczną - liczba szkoleń dla rolników w roku - powierzchnia użytków rolnych na 1 mieszkańca - wydatki na rolnictwo ogółem - liczba pracujących w rolnictwie - liczba gospodarstw ekologicznych - liczba uczestników w szkoleniach - kwota dofinansowania przeznaczona na szkolenia - uzyskane dofinansowanie na zakup sprzętu i urządzeń rolniczych - uzyskane certyfikaty produkcji ekologicznej - zmiana sposobu wykorzystania gleb chronionych 	<ul style="list-style-type: none"> ha szt. ha zł osoba szt. szt. PLN PLN Szt. ha

Cel rozwojowy	Rozwój gospodarczy gminy Kaźmierz	
Priorytet	2. Aktywizacja gospodarcza gminy i podnoszenie jej atrakcyjności.	
Kierunek działania	2.1. Turystyczny rozwój gminy	
Rodzaj wskaźnika	<ul style="list-style-type: none"> - liczba nowo powstałych hoteli, moteli, pensjonatów - liczba nowo powstałych gospodarstw agroturystycznych - liczba miejsc noclegowych w hotelach, motelach, pensjonatach - liczba miejsc noclegowych agroturystycznych - liczba nowo powstałych punktów gastronomicznych - dochody budżetu gminy z turystyki i agroturystyki na 1 mieszkańca - liczba turystów odwiedzających gminę w skali roku - liczba imprez skierowanych bezpośrednio do turystów - liczba nowo powstałych szlaków turystycznych - długość nowopowstałych szlaków turystycznych - ilość gospodarstw agroturystycznych - uchwalone plany zagospodarowania przestrzennego - ilość uprawnionych do posługiwania się znakami jakości np. „Wielkopolska Jakość” - uzyskanie dofinansowanie na przedsięwzięcie pn. przeniesienie targowiska w Kaźmierzu poza obręb rynku - uzyskane decyzje środowiskowe związane z realizacją celu strategicznego 2.1. 	<ul style="list-style-type: none"> szt. szt. szt. szt. szt. zł osoba szt. szt. km szt. szt. szt. szt. PLN szt.

Cel rozwojowy	Rozwój gospodarczy gminy Kaźmierz	
Priorytet	2. Aktywizacja gospodarcza gminy i podnoszenie jej atrakcyjności.	
Kierunek działania	2.2. Poprawa atrakcyjności i konkurencyjności terenów gminy.	
Rodzaj wskaźnika	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podmiotów gospodarczych - liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców - liczba nowych miejsc pracy - udział pracujących w sektorze prywatnym w ogólnej liczbie pracujących - udział jednostek przetwórstwa przemysłowego w liczbie jednostek ogółem - udział pracujących w przetwórstwie przemysłowym w ogólnej liczbie pracujących - stopa bezrobocia - liczba opracowanych i wdrożonych programów promocji gminy - liczba wydanych nowych materiałów promocyjnych - liczba zaktualizowanych materiałów promocyjnych - nowe drogowe szlaki komunikacyjne - remont i modernizacja istniejących drogowych szlaków komunikacyjnych - uzyskane decyzje środowiskowe dla przedsięwzięć komunikacyjnych - uzyskane decyzje środowiskowe na gazyfikację terenów przy drodze nr 92 - uzyskane decyzje środowiskowe związane z budową targowiska w m. Kaźmierz wraz z budową infrastruktury targowej 	<ul style="list-style-type: none"> szt. szt. szt. % % % % szt. szt. szt. km km szt. szt. szt.
Cel rozwojowy	Rozwój gospodarczy gminy Kaźmierz	
Priorytet	2. Aktywizacja gospodarcza gminy i podnoszenie jej atrakcyjności.	
Kierunek działania	2.3. Rozwój budownictwa mieszkaniowego	
Rodzaj wskaźnika	<ul style="list-style-type: none"> - liczba mieszkań ogółem - powierzchnia mieszkalna przypadająca na osobę - liczba mieszkań na 1000 mieszkańców - średni metraż 1 mieszkania - liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie - uzyskane decyzje środowiskowe związane z rozwojem budownictwa mieszkaniowego 	<ul style="list-style-type: none"> szt. m² szt. m² osoba szt.

OBSZAR: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Cel rozwojowy	Rozwinięta infrastruktura techniczna	
Priorytet	1. Poprawa warunków rozwoju społecznego, gospodarczego i warunków zamieszkania (wysoka jakość usług publicznych)	
Kierunek działania	1.1. Kompleksowe uzbrajanie terenów w infrastrukturę kanalizacyjną, wodociągową, gazową, elektryczną	
Rodzaj wskaźnika	<ul style="list-style-type: none"> - liczba czynnych przyłączy sieci wodociągowych - udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej w gminie w stosunku do ludności ogółem - liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci 	<ul style="list-style-type: none"> szt. % szt.

	<p>wodociągowej</p> <ul style="list-style-type: none"> - długość sieci wodociągowej - długość zmodernizowanej sieci wodociągowej - liczba zmodernizowanych stacji uzdatniania wody - liczba gospodarstw domowych/budynków obsługiwanych przez stacje uzdatniania wody - liczba czynnych przyłączy sieci kanalizacyjnej - długość sieci kanalizacyjnej - długość zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej - liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej - liczba zmodernizowanych oczyszczalni ścieków - liczba oczyszczalni ścieków - liczba zmodernizowanych przepompowni ścieków - ilość oczyszczonych ścieków - długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej - długość zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej - liczba zmodernizowanych przyłączy (przykanalików) kanalizacji deszczowej - liczba gospodarstw domowych korzystających z gazu - liczba wybudowanych punktów oświetlenia ulicznego - liczba zmodernizowanych punktów oświetlenia - długość odcinków rozbudowanych sieci elektroenergetycznych - długość sieci gazowej - uzyskane decyzje środowiskowe na inwestycje związane z uzbrojeniem w infrastrukturę kanalizacyjną, wodociągową, gazową i elektryczną - kwota przeznaczona na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków 	<p>km</p> <p>km</p> <p>szt.</p> <p>szt.</p> <p>szt.</p> <p>km</p> <p>km</p> <p>szt.</p> <p>szt.</p> <p>szt.</p> <p>szt.</p> <p>m³/doba</p> <p>km</p> <p>km</p> <p>szt.</p> <p>szt</p> <p>szt</p> <p>szt</p> <p>km</p> <p>km</p> <p>szt.</p> <p>PLN</p>
--	---	---

Cel rozwojowy	Rozwinięta infrastruktura techniczna	
Priorytet	1. Poprawa warunków rozwoju społecznego, gospodarczego i warunków osiedleńczych	
Kierunek działania	1.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej	
Rodzaj wskaźnika	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zmodernizowanych dróg gminnych - długość zmodernizowanych dróg gminnych - liczba zmodernizowanych dróg powiatowych - długość zmodernizowanych dróg powiatowych - liczba zmodernizowanych dróg wojewódzkich - długość zmodernizowanych dróg wojewódzkich - długość dróg publicznych o nawierzchni utwardzonej - długość wybudowanych chodników - długość zmodernizowanych chodników - długość wybudowanych ciągów pieszo-rowerowych - długość zmodernizowanych ciągów pieszo-rowerowych - liczba wybudowanych przejść dla pieszych - liczba zmodernizowanych przejść dla pieszych - liczba wybudowanych skrzyżowań - liczba zmodernizowanych skrzyżowań - liczba wybudowanych sygnalizacji świetlnych - liczba nowo powstałych parkingów 	<p>szt.</p> <p>km</p> <p>szt.</p> <p>km</p> <p>szt.</p> <p>km</p> <p>km</p> <p>km</p> <p>km</p> <p>km</p> <p>km</p> <p>szt.</p> <p>szt.</p> <p>szt.</p> <p>szt.</p> <p>szt.</p> <p>szt.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - ilość odpadów komunalnych wykorzystanych gospodarczo do odpadów wytworzonych w ciągu roku - ilość przetworzonych odpadów - liczba składowisk odpadów - ilości odpadów poddawanych recyklingowi - ilości odpadów poddawanych segregacji - ilość odpadów poddawanych składowaniu w kompostowni - przepustowość zakładów utylizacji odpadów - przepustowość zmodernizowanego składowiska odpadów mg/doba - ilość osób dla których złożono deklarację za gospodarowanie odpadami - ilość zlikwidowanych „dzikich wysypisk śmieci” 	<ul style="list-style-type: none"> % t/rok t/rok szt. t/rok t/rok mg/doba mg/doba osoba szt.
--	--	--

Cel rozwojowy	Prawidłowo funkcjonujący system ochrony środowiska	
Priorytet	1. Utrzymanie wysokich walorów środowiska przyrodniczego	
Kierunek działania	1.3. Ochrona powietrza atmosferycznego	
Rodzaj wskaźnika	<ul style="list-style-type: none"> - liczba odbiorców przyłączonych do sieci gazowej - liczba odbiorców przyłączonych do sieci ciepłych - długość sieci ciepłych - długość sieci gazowych - procentowy udział w dostawach energii pochodzącej z odnawialnych źródeł - stężenie zanieczyszczeń COx, SO2, NOx, pyłPM10, PM2,5 i ozon - ilość obiektów termomodernizowanych - plan gospodarki niskoemisyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> szt. szt. km km % ug/m3 szt. szt.

Cel rozwojowy	Prawidłowo funkcjonujący system ochrony środowiska	
Priorytet	1. Utrzymanie wysokich walorów środowiska przyrodniczego	
Kierunek działania	1.4. Ochrona przyrody i działania edukacyjne	
Rodzaj wskaźnika	<ul style="list-style-type: none"> - Długość odcinków rowów poddanych melioracji - liczba programów edukacyjnych - liczba ścieżek edukacyjnych - liczba szkoleń - liczba uczestników szkoleń 	<ul style="list-style-type: none"> km szt. szt. szt. osoba

Cel rozwojowy	Prawidłowo funkcjonujący system ochrony środowiska	
Priorytet	2. Dobrze zachowane dziedzictwo kultury	
Kierunek działania	2.1. Ochrona cennych kulturowo obiektów.	
Rodzaj wskaźnika	<ul style="list-style-type: none"> - liczba obiektów poddanych rewitalizacji - powierzchnia obiektów poddanych rewitalizacji - nakłady na ochronę dziedzictwa kulturowego ogółem - kubatura obiektów zabytkowych poddanych procesom: konserwacji, renowacji, modernizacji, adaptacji 	<ul style="list-style-type: none"> szt. m² zł m³

	- liczba odrestaurowanych i odremontowanych obiektów historycznych	szt.
	- powierzchnia odrestaurowanych i odremontowanych obiektów historycznych	m ²
	- liczba odrestaurowanych obiektów dziedzictwa kulturowego	szt.
	- powierzchnia odrestaurowanych obiektów dziedzictwa kulturowego	m ²
	- liczba obiektów zabytkowych zaadaptowanych na cele kulturalne i turystyczne	szt.
	- powierzchnia obiektów zabytkowych zaadaptowanych na cele kulturalne i turystyczne	m ²
	- liczba ścieżek edukacyjnych	szt.
	- ewidencja i rejestr zabytków	szt.
	- program opieki nad zabytkami	szt.

OBSZAR: SFERA SPOŁECZNA

Cel rozwojowy	Podnoszenie standardu i warunków życia społecznego mieszkańców gminy	
Priorytet	1. Wysoka jakość usług publicznych	
Kierunek działania	1.1. Wysoki poziom kształcenia i opieki w szkołach oraz przedszkolach	
Rodzaj wskaźnika	<ul style="list-style-type: none"> - liczba programów zajęć wyrównawczych - liczba uczniów uczestniczących w zajęciach wyrównawczych - nakłady na realizację zajęć wyrównawczych - liczba organizowanych zajęć pozalekcyjnych - liczba uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych - nakłady na realizację zajęć pozalekcyjnych - liczba nowo powstałych sal gimnastycznych - liczba zmodernizowanych sal gimnastycznych - liczba rozbudowanych i zmodernizowanych placów zabaw - liczba zmodernizowanych przedszkoli - liczba zmodernizowanych szkół - liczba wybudowanych szkół - liczba uczniów w klasach - wydatki na oświatę na 1 mieszkańca - powierzchnia wybudowanych sal gimnastycznych - powierzchnia zmodernizowanych sal gimnastycznych - powierzchnia rozbudowanych i zmodernizowanych placów zabaw - powierzchnia zmodernizowanych przedszkoli - powierzchnia zmodernizowanych szkół - liczba komputerów w placówkach szkolnych - ilość godzin zajęć pozalekcyjnych - ilość zakupionych materiałów dydaktycznych 	<ul style="list-style-type: none"> szt. osoba zł szt. osoba zł szt. szt. szt. szt. szt. szt. szt. szt. osoba zł m² m² m² m² szt. h szt.

Cel rozwojowy	Podnoszenie standardu i warunków życia społecznego mieszkańców gminy	
Priorytet	1. Wysoka jakość usług publicznych	
Kierunek działania	1.2. Bardzo dobry dostęp do świadczeń zdrowotnych	
Rodzaj wskaźnika	<ul style="list-style-type: none"> - nakłady na remont i modernizację placówek ochrony zdrowia - liczba wyremontowanych i zmodernizowanych placówek ochrony zdrowia - powierzchnia wyremontowanych i zmodernizowanych placówek ochrony zdrowia - liczba programów z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia - wydatki na ochronę zdrowia ogółem na 1 mieszkańca - liczba mieszkańców na 1 lekarza specjalistę - liczba specjalistycznych usług medycznych - nakłady na dofinansowanie usług rehabilitacyjnych i opiekuńczych 	<ul style="list-style-type: none"> zł szt. m² szt. zł osoba szt. zł

Cel rozwojowy	Podnoszenie standardu i warunków życia społecznego mieszkańców gminy	
Priorytet	1. Wysoka jakość usług publicznych	
Kierunek działania	1.3. Bogata oferta kulturalna, turystyczna, rekreacyjno - sportowa	
Rodzaj wskaźnika	<ul style="list-style-type: none"> - liczba utworzonych obiektów świadczących usługi kulturalne - powierzchnia domów kultury i świetlic wiejskich - liczba zorganizowanych imprez/wydarzeń kulturalnych (wystaw, spektakli, itp.) w domach kultury i świetlicach wiejskich - liczba osób korzystających ze zmodernizowanych domów kultury i świetlic wiejskich - nakłady na wyposażenie funkcjonujących na terenie gminy domów kultury i świetlic wiejskich, np. w materiały edukacyjne, urządzenia) - liczba nowo powstałych ścieżek rowerowych - długość wybudowanych ścieżek rowerowych - liczba wybudowanych parkingów dla rowerów - powierzchnia wybudowanych parkingów dla rowerów - liczba wybudowanych wielofunkcyjnych boisk sportowych - liczba zmodernizowanych wielofunkcyjnych boisk sportowych - powierzchnia wybudowanych wielofunkcyjnych boisk sportowych - powierzchnia zmodernizowanych wielofunkcyjnych boisk - powierzchnia zmodernizowanych obiektów rekreacyjno-sportowych - liczba zmodernizowanych obiektów rekreacyjno-sportowych - liczba nowo powstałych obiektów rekreacyjno-sportowych - liczba osób korzystająca z infrastruktury sportowo-rekreacyjnej - liczba powstałych mini terenów rekreacyjno-sportowych - powierzchnia powstałych mini terenów rekreacyjno-sportowych 	<ul style="list-style-type: none"> szt. m² szt. osoba zł szt. km szt. m² szt. szt. m² m² m² szt. szt. szt. osoba szt.

Cel rozwojowy	Podnoszenie standardu i warunków życia społecznego mieszkańców gminy	
Priorytet	1. Wysoka jakość usług publicznych	
Kierunek działania	1.4. Bezpieczeństwo mieszkańców	
Rodzaj wskaźnika	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zakupionego specjalistycznego sprzętu dla służb bezpieczeństwa publicznego - nakłady na bezpieczeństwo publiczne - liczba narzędzi analizowania i prognozowania zagrożeń - liczba szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe funkcjonariuszy służb mundurowych - liczba przestępstw w skali roku - liczba zjawisk patologii społecznej w skali roku - liczba systemów monitoringu wizyjnego w miejscach publicznych - liczba zakupionych urządzeń monitoringu bezpieczeństwa - liczba funkcjonariuszy policji na 1000 mieszkańców - liczba wypadków drogowych - liczba sytuacji kryzysowych 	<p>szt. zł szt. szt. szt. szt. szt. szt. szt. szt. szt. szt.</p>

Cel rozwojowy	Podnoszenie standardu i warunków życia społecznego mieszkańców gminy	
Priorytet	1. Wysoka jakość usług publicznych	
Kierunek działania	1.5. Opieka socjalna	
Rodzaj wskaźnika	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjazdów, wind i innych urządzeń ułatwiających przemieszczanie się w urzędach administracji publicznej - liczba osób objętych opieką socjalną - liczba rodzin objętych opieką socjalną - ilość mieszkań socjalnych - ilość samochodów do przewożenia dzieci niepełnosprawnych 	<p>Szt. osoba szt. szt. szt.</p>

Cel rozwojowy	Podnoszenie standardu i warunków życia społecznego mieszkańców gminy	
Priorytet	2. Aktywna i zintegrowana społeczność	
Kierunek działania	2.1. Integracja społeczna	
Rodzaj wskaźnika	<ul style="list-style-type: none"> - udział mieszkańców w organizacjach pozarządowych - udział mieszkańców gminy w rozwiązywaniu problemów społecznych - udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym - liczba programów integrujących mieszkańców 	<p>% % % szt.</p>

Cel rozwojowy	Podnoszenie standardu i warunków życia społecznego mieszkańców gminy	
Priorytet	2. Aktywna i zintegrowana społeczność	
Kierunek działania	2.2. Wysoka aktywność społeczna	
Rodzaj wskaźnika	<ul style="list-style-type: none"> - liczba programów podnoszących kwalifikacje zawodowe osób dorosłych - liczba osób w wieku pozaszkolnym uczestniczących w kursach/szkoleniach - udział mieszkańców w wyborach - udział mieszkańców w organizacjach pozarządowych - udział mieszkańców gminy w rozwiązywanie problemów społecznych - udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym - liczba programów aktywizujących mieszkańców 	<p>szt.</p> <p>osoba</p> <p>%</p> <p>%</p> <p>%</p> <p>%</p> <p>szt.</p> <p>szt.</p>

Cel rozwojowy	Podnoszenie standardu i warunków życia społecznego mieszkańców gminy	
Priorytet	3. Społeczeństwo oparte na wiedzy	
Kierunek działania	3.1. Dobra komunikacja społeczna, wzrost wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych	
Rodzaj wskaźnika	<ul style="list-style-type: none"> - odsetek gospodarstw domowych z dostępem do szerokopasmowego Internetu - odsetek podmiotów gospodarczych z dostępem do szerokopasmowego Internetu - odsetek szkół podłączonych do Internetu szerokopasmowego - odsetek urzędów podłączonych do Internetu szerokopasmowego - liczba inicjatyw (działań) promujących korzystanie z Internetu - liczba opracowanych i wdrożonych programów szkoleń z zakresu obsługi komputera oraz korzystania z Internetu - liczba osób uczestniczących w szkoleniach z zakresu obsługi komputera oraz korzystania z Internetu - liczba punktów dostępu do Internetu w miejscach publicznych - liczba osób korzystających z Internetu w miejscach publicznych - nakłady na rozbudowę i modernizację infrastruktury informatycznej urzędów - liczba systemów informatycznych ułatwiających załatwianie spraw administracyjnych w urzędach - liczba usług administracji publicznej dostępnych on-line - liczba przeszkolonych nauczycieli w zakresie ICT - liczba wdrożonych w szkołach nowoczesnych rozwiązań technicznych tj. sieci radiowe, urządzenia multimedialne, liczba elektronicznych materiałów i środowisk uczenia się w szkołach 	<p>%</p> <p>%</p> <p>%</p> <p>%</p> <p>szt</p> <p>szt.</p> <p>osoba</p> <p>szt.</p> <p>osoba</p> <p>zł</p> <p>szt.</p> <p>szt.</p> <p>osoba</p> <p>szt.</p> <p>szt.</p>

GMINA WIEJSKA KAŹMIERZ

Program Rozwoju dla Gminy Kaźmierz na lata 2014-

2020 ANKIETA

Gmina Kaźmierz przystępuje do opracowania programu rozwoju na lata 2014-2020. Aby poznać Państwa opinie dotyczące ważnych kwestii rozwojowych przygotowano ankietę.

Ankieta jest całkowicie anonimowa – Państwa odpowiedzi na pytania objęte są tajemnicą. Wszelkie zebrane informacje będą wykorzystywane wyłącznie do sporządzenia zbiorczych zestawień. Z góry bardzo Państwu dziękujemy za czas i wysiłek poświęcony na wypełnienie ankiety. Wyniki badania będą publicznie dostępne na stronie internetowej www.kazmierz.pl.

Opracowany Program Rozwoju dla Gminy Kaźmierz na lata 2014-2020 oprócz funkcji wyznaczenia kierunków rozwoju naszej Gminy będzie również dokumentem niezbędnym do ubiegania się o środki pomocowe pochodzące z funduszy unijnych w latach 2014-2020.

Ankietyzacja prowadzona będzie od początku lipca do 25 lipca w następujących formach:

- 1. Poprzez dystrybucję druku ankiety w lokalnym biuletynie informacyjnym „Obserwator Kaźmierski” z możliwością jej wypełnienia i złożenia w urnie umieszczonej na parterze w holu Urzędu Gminy w Kaźmierzu lub przesłania na adres: Urząd Gminy w Kaźmierzu 64-530 Kaźmierz, ul. Szamotulska 20*
- 2. Poprzez pobranie druku ankiety w sekretariacie Urzędu Gminy w Kaźmierzu i złożenie jej w urnie umieszczonej na parterze w holu Urzędu Gminy w Kaźmierzu.*

TERMIN WYPEŁNIENIA I ZWROTU ANKIETY MIJA W DNIU 25.07.2014 r.

Wójt Gminy
Wiesław Włodarczak

I. OCENA STANU AKTUALNEGO, POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO ORAZ IDENTYFIKACJA POTRZEB

1. Proszę ocenić atrakcyjność osiedleńczą, turystyczną i inwestycyjną gminy. Proszę dokonać oceny w skali od 1 do 5:

1 – bardzo źle, 2 – źle, 3 – umiarkowanie, 4 – dobrze, 5 – bardzo dobrze

GMINA KAŻMIERZ:

KATEGORIA		OCENA				
		1	2	3	4	5
Infrastruktura drogowa, w tym:	Drogi (jakość)					
	Chodniki (dostępność)					
	Ścieżki rowerowe (dostępność)					
	Oświetlenie (dostępność)					
Komunikacja publiczna (dostępność)						
Kanalizacja sanitarna (jakość i dostępność)						
Wodociągi (jakość i dostępność)						
Oferta sportowo-rekreacyjna						
Oferta kulturalna						
Oferta turystyczna						
Żłobki/przedszkola (dostępność)						
Edukacja (baza dydaktyczna)						
Edukacja (dostępność)						
Podstawowa opieka zdrowotna (dostępność)						
Specjalistyczna opieka zdrowotna (dostępność)						
Pomoc społeczna (jakość)						
Stan środowiska naturalnego						
Wizerunek i estetyka gminy						
Obiekty handlowe (dostępność)						
Przedsiębiorczość (poziom)						
Lokalny rynek pracy (dostępność)						
Bezpieczeństwo (poziom)						
Administracja (sprawność)						
Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych						

2. Proszę wskazać największe atuty i najslabsze strony gminy Kaźmierz.

Atuty (wymienić max. 3):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Słabe strony (wymienić max. 3):

.....

.....

.....

.....

3. Proszę wskazać, w czym można upatrywać potencjał rozwojowy gminy Kaźmierz. Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

☐ poprawa warunków osiedleńczych	☐ poszerzenie oferty kulturalnej
☐ rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej	☐ poprawa estetyki gminy i jej promocja
☐ rozwój turystyki	☐ rozwój przedsiębiorczości
☐ poprawa dostępności komunikacyjnej gminy	☐ inne, jakie?

4. Proszę o wskazanie najpilniejszych inwestycji koniecznych do realizacji na terenie gminy Kaźmierz w perspektywie 2014 - 2020. Proszę zaznaczyć maksymalnie 2 kategorie zadań.

KATEGORIA ZADAŃ	
Modernizacja dróg	
Budowa/remont chodników	
Budowa ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych	
Budowa parkingów	
Rozbudowa/modernizacja sieci wodno-ściekowej	
Budowa obiektów sportowo-rekreacyjnych	
Inwestycja w sferę kultury	
Rewitalizacja i renowacja zabytków	
Modernizacja placówek oświatowych	
Rozwój usług gastronomiczno-hotelarskich	
Rozwój budownictwa socjalnego	
Inne kategorie inwestycji, jakie?	

5. Proszę o wskazanie najpilniejszych kluczowych inwestycji koniecznych do realizacji na terenie gminy Kaźmierz w perspektywie 2014 - 2020. Proszę zaznaczyć maksymalnie 2 zadania.

Zadanie	
Adaptacja zespołu pałacowo-parkowego w Kaźmierzu na potrzeby użyteczności publicznej;	
Budowa budynku mieszkalnego socjalnego w Kiączyńcu; - Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych w zakresie lokali socjalnych;	
Budowa centrum rekreacyjno-sportowego w rejonie ul. Leśnej w Kaźmierzu - Udostępnienie mieszkańcom Gminy obiektu do odpoczynku i czynnej rekreacji(zespół boisk, amfiteatr);	
Przebudowa ulicy Okrężnej w Kaźmierzu - etap II; - Poprawa bezpieczeństwa ruchu i pieszych;	
Rozbudowa budynku administracyjnego Urzędu Gminy w Kaźmierzu- Dostosowanie budynku i jego otoczenia dla osób niepełnosprawnych;	
Rozbudowa oświetlenia ulicznego na nowych osiedlach gminy Kaźmierz;	
Rozbudowa oczyszczalni ścieków w m.Witkowiecu; - z rozbudową sieci kanalizacyjnej miejscowości Młodasko;	
Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Kiączyńcu wraz z siecią kanalizacji sanitarnej - etap IV - ul. Parkowa; - Podłączenie do kanalizacji mieszkańców i instytucje z ul. Parkowej w Kaźmierzu	
Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Kiączyńcu wraz z siecią kanalizacji sanitarnej - etap III - kanalizacja sanitarna w Chlewiskach; - Przyłączenie do oczyszczalni ścieków w Kiączyńcu miejscowości Chlewiska.	
Budowa targowiska w m.Kaźmierz; - Wyodrębnienie miejsca targowego i budowa infrastruktury targowiska z docelowym wyprowadzeniem usług handlowych z płyty Rynku	
INNE inwestycje- jakie?	

6. Prosimy powiedzieć, jak generalnie oceniacie Państwo Gminę Kaźmierz, jako „miejsce do życia”?

	1	2	3	4	5	
bardzo źle						bardzo dobrze
	☐	☐	☐	☐	☐	

7. Prosimy powiedzieć, jak oceniacie Państwo inicjatywę ubiegania się o przywrócenie praw miejskich Kaźmierzowi?

	1	2	3	4	5	
bardzo źle						bardzo dobrze
	☐	☐	☐	☐	☐	

8. Prosimy powiedzieć, jak oceniacie Państwo coraz silniejsze więzy Gminy Kaźmierz z Poznańskim Obszarem Metropolitalnym?

	1	2	3	4	5	
bardzo źle						bardzo dobrze
	☐	☐	☐	☐	☐	

II. METRYCZKA

1. Płeć:	Kobieta		Mężczyzna								
2. Wiek:	≤ 19 lat		20-29 lat		30-39 lat		40-49 lat		50-59 lat		60 lat i więcej
3. Wykształcenie:	podstawowe		zawodowe		średnie		wyższe				
4. Status zawodowy:	uczeń/student		pracujący		przedsiębiorca		emeryt/rencista		bezrobotny		
5. Miejsce zamieszkania (sołectwo/miejscowość):											
Brzezno		Bytyń		Chlewiska		Chrusty		Czyściec			
Dolne Pole		Gaj Wielki		Gorgoszewo		Gorszewice		Kiączyn			
Komorowo		Kopanina		Modasko-Miecki		Młodasko		Piersko			
Pólko		Radzyny		Sierpówko		Sokolniki Małe		Sokolniki Wielkie			
Stare		Stramnica		Wierzchaczewo		Witkowice					
Kaźmierz		Ul.									

Załącznik nr 2
Przedsięwzięcia – inwestycje infrastrukturalne
zrealizowane przez gminę w latach 2001 – 2013
przy udziale środków zewnętrznych (w tym również EFRWP)

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Okres realizacji	Koszt przedsięwzięcia	Finansowanie przedsięwzięcia			
				budżet gminy	kredyt bankowy	Inne środki	
						od kogo	kwota
2004r.							
1.	Rozbudowa stacji uzdatniania wody w m. Piersko	30.09.2003. - 15.01.2004.	779 869,92			Agencja Nieruchomości Rolnych Poznań	615 244,42
2.	Budowa drogi osiedlowej oraz chodnika na terenie wsi Pólko.	12.08.2004. - 31.08.2004.	159 127,13				
3.	Przebudowa chodnika pomiędzy ul. Dworcową, a ul. Nowowiejską w Kaźmierzu.	11.10.2004. - 19.11.2004.	56 315,56				
4.	Przebudowa drogi dojazdowej w m. Bytyń.	11.10. 2004.- 25.11.2004.	210 222,98			FOGR	97 500,00
5.	Budowa sieci wodociągowej :						
	a) Sokolniki Wielkie - Wierzchaczewo	27.04.2004. - 20.05.2004.					
	b) Piersko - Pólko	09.09.2004. - 15.09.2004.	144 253,28			Agencja Nieruchomości Rolnych Poznań	144 253,28
	c) Pólko - Wierzchaczewo	10.11.2004. - 10.12.2004.	90 253,74			Agencja Nieruchomości Rolnych Poznań	156 000,00
	d) do m. Kiączyń	04.12.2004. - 20.12.2004.	70 585,11				
6.	Wymiana okien w Szkole Podstawowej w Kaźmierzu.	03.09.2004. - 15.10.2004.	100 043,62	60 043,62		Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich	40 000,00

2005r.							
1.	Budowa chodnika w ul. Szkolnej wzdłuż drogi Kaźmierz - Kiączyn	14.09.2005. - 25.10. 2005.	95 690,24			Sejmik Województwa Wlkp 2004r.	30 000,00
						Sejmik Województwa Wlkp 2005r.	40 000,00
2.	Budowa sieci wodociągowej Kaźmierz rej. ul. Konopnickiej - Dolnej.	12.06.2005. - 10.10.2005.	5 215,52				
3.	Budowa sieci wodociągowej z m. Gaj Wielki do m. Młodasko	30.09.2005. - 27.10.2005.	330 508,45			Agencja Nieruchomości Rolnych Poznań	280 000,00
4.	Budowa sieci wodociągowej w Radzynch.	12.10.2005. - 17.10.2005.	15 552,45				
5.	Budowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w m. Kopanina	07.10.2005. - 27.10.2005.	70 295,00			FOGR	58 000,00
6.	Budowa sieci wodociągowej od m. Młodasko do m. Bytyń	30.09.2005. - 15.12.2005.	467 925,02			Agencja Nieruchomości Rolnych Poznań	300 000,00
2006r.							
1.	Budowa gimnazjum wraz z salą gimnastyczną w Kaźmierzu.	23.06.2005. - 10.08.2006.	11 635 657,68	943 014,59	131.800,00 BGK - FRIK 2.600.000,00 Europej.Bank Inwestycyjny	budżet państwa	936 569,78
						EFRR w prog. ZPORR	7 024 273,31
2.	Budowa sieci wodociągowej do m. Witkowice.	19.09.2006. - 30.10.2006.	305 835,37			Agencja Nieruchomości Rolnych Poznań	67 250,00
3.	Budowa drogi gminnej Kaźmierz - Kopanina	13.10.2006. - 30.10.2006.	236 351,98			Sejmik Województwa Wlkp	30 000,00
						FOGR	40 200,00
4.	Unowocześnienie systemu oświetlenia drogowego	2006	płatność 2006-2012				

5.	Budowa oświetlenia ulicznego w Gaju Wielkim ul. Bukowska	24.10.2006. - 27.10.2006.	24 110,51				
6.	Budowa chodnika w Gaju Wielkim ul. Bukowska.		82 615,76				
7.	Budowa sieci wodociągowej w Pólku.	12.12.2006. - 19.12.2006.	20 893,76				
8.	Budowa odcinka kanalizacji sanitarnej Kaźmierz w rej. ul. Konopnickiej i Dolnej (ul. Gołębia, Spokojna, Radosna, Ładna)	21.11.2006. - 19.12.2006.	33 824,43				
9.	Budowa sieci wodociągowej Kaźmierz w rej. ul. Szkolnej .		55 769,23				
10.	Budowa sieci wodociągowej Kaźmierz rej. ul. Polnej.	2005-2006	113 431,83				
11.	Budowa sieci wodociągowej Kaźmierz rej. ul. Poznańskiej - Dolnej	12.10.2006. - 12.12.2006.	3 081,84				
12.	Budowa sieci wodociągowej Kaźmierz rej. ul. Konopnickiej - Dolnej.	16.10.2006. - 19.12.2006.	6 727,44				
13.	Budowa sieci wodociągowej w Radzyniech.	2005 - 2006	76 923,15				
14.	Budowa sieci wodociągowej w m. Młodasko.	2006	14 742,52				
2007r.							
1.	Budowa oświetlenia drogowego w m. Kaźmierz przy ul. Nowowiejskiej.	11.04.2007. - 11.06.2007.	97 457,54				
2.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Piersku.	10.10.2007. - 18.10.2007.	303 612,31	103612,31		pożyczka z WFOŚIGW Poznań	200 000,00
3.	Budowa odcinka kanalizacji sanitarnej Kaźmierz w rej. ul. Konopnickiej i Dolnej (ul. Spokojna, Piękna, Radosna, Nowina)	2007	36 000,00				

4.	Budowa odcinka kanalizacji sanitarnej Kaźmierz w rej. ul. Poznańskiej i Dolnej (ul. Słowicza)	05.11.2007. - 09.11.2007.	12 500,00				
5.	Budowa drogi przy osiedlu w rej. ul. Nowowiejskiej w Kaźmierzu.	16.08.2007. - 03.09.2007.	147 999,98				
6.	Przebudowa drogi gminnej Gaj Wielki - Stramnica.	03.09.2007. - 24.10.2007.	818 457,85			FOGR	57 200,00
7.	Budowa sieci wodociągowej ul. Poznańska w kierunku Brzezna.	28.01.2008. - 19.03.2008.	40 300,00				
8.	Budowa sieci wodociągowej w m. Komorowo.	06.09.2007. - 10.09.2007.	4 426,55				
9.	Budowa sieci wodociągowej Kaźmierz, ul. Konopnickiej-Dolnej	08.06.2007. - 13.06.2007.	31 706,25				
10.	Budowa sieci wodociągowej Kaźmierz w rej. ul. Poznańskiej .	26.10.2007. - 30.10.2007.	10 000,00				
11.	Budowa sieci wodociągowej Kaźmierz rej. ul. Polnej.	2007	31 504,11				
12.	Budowa sieci wodociągowej w Radzynch ul. Leśna.	03.09.2007. - 11.09.2007.	35 910,00				
13.	Budowa sieci wodociągowej w Radzynch rej. ul. Krańcowej.	13.07.2007. - 19.07.2007.	7 700,55				
14.	Budowa sieci wodociągowej Kaźmierz ul. Jabłoniowa.	2007	17 541,55				
15.	Dostawa i montaż wraz z obróbką tynkarską stolarzki okiennej w Gminnym Ośrodku Zdrowia w Kaźmierzu.	09.11.2007. - 19.12.2007.	46 000,00				
16.	Montaż pokrycia dachowego na świetlicy wiejskiej w Gaju Wielkim.	15.11.2007. - 20.12.2007.	10 365,00				
17.	Remont budynku B Urzędu Gminy w Kaźmierzu.	20.11.2007. - 20.12.2007.	127 340,12				

18.	Budowa sieci wodociągowej na odcinku Dolne Pole - Brzezno.	21.11.2007. - 17.12.2007.	28 000,00				
19.	Budowa chodnika w m. Kaźmierz, ul. Dworcowa.	03.09.2007. - 25.09.2007.	40 000,00				
	2008r.						
1.	Budowa świetlicy wiejskiej w Kiączyńcu.		253 182,48				
2.	Budowa oświetlenia drogowego w m. Pólko.	26.05.2008. - 18.07.2008.	94 671,19				
3.	Budowa kanalizacji sanitarnej Kaźmierz rej. ul. Nowowiejskiej	11-12.2008.	20 000,00				
4.	Budowa sieci wodociągowej Bytyń - Tartak.	07.05.2008. - 13.06.2008.	216 714,30				
5.	Budowa chodnika wraz z kanalizacją deszczową w ul. Reja w m. Kaźmierz.	04.08.2008. - 16.10.2008.	172 921,15				
6.	Budowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych Gaj Wielki - Jankowice.	16.07.2008.- 03.09.2008.	436 957,81			FOGR	97 000,00
7.	Przebudowa ul. Okrężnej w Kaźmierzu	16.09.2008. - 31.10.2008.	457 762,20				
8.	Przebudowa dojazdu dla autobusu szkolnego w m. Piersko.	11.2008.	29 900,00				
9.	Dostawa i montaż Pomnika Powstańców Wielkopolskich w Kaźmierzu.	13.10.2008. - 07.11.2008.	28 691,87				
10.	Remont sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej w Kaźmierzu.	08.09.2008. - 15.10.2008.	89 299,49	49299,49		środki UMWW	40 000,00
11.	Budowa sieci wodociągowej ul. Poznańska w kierunku Brzezna.	08.09.2008. - 30.09.2008.	154 993,92				
12.	Budowa sieci wodociągowej Kaźmierz rej. ul. Polnej.	2008	25 000,00				
13.	Budowa sieci wodociągowej Kaźmierz w rej. ul. Szkolnej .	2008	15 000,00				
14.	Budowa sieci wodociągowej Kopanina rej. Przylesie.	2008	24 271,97				

15.	Montaż placów zabaw w m: Sokolniki Wielkie, Chlewiska, Piersko, Kiączyn, Kaźmierz).	2008	54 302,20				
16.	Montaż monitoringu wizyjnego Kaźmierz - Rynek.	2008	16 812,82				
17.	Zakup autobusu przystosowanego do przewozu osoby niepełnosprawnej.	2008	228 317,94	46 333,00		PFRON- prog. "uczeń na wsi-obszar B"	181 984,94
18.	Ogrzewanie kominkowe w świetlicy w Gaju Wielkim.	12.2008.	13 135,00				
19.	Montaż wiat autobusowych w m. Młodasko-Witkowice, Gaj Wielki, Wierzchaczewo)	2008	5 580,00				
2009r.							
1.	Oświetlenie przystanków autobusowych w m. Bytyń.	04.2009.	10 900,00				
2.	Oświetlenie Komorowo	02.12.2009. - 22.12.2009.	32 410,72				
3.	Budowa kanalizacji sanitarnej Kaźmierz rej. ul. Nowowiejskiej	28.05.2009. - 30.09.2009.	69 372,18			konkurs działania proekologiczne i prokulturowe w ramach strategii obszarów wiejskich (WFOŚIGW P-ń)	25 000,00
4.	Budowa sieci wodociągowej Kaźmierz, ul. Konopnickiej-Dolnej	25.03. - 03.04.2009.	19 293,00				
5.	Budowa sieci wodociągowej Kaźmierz w rej. ul. Szkolnej .	14.05.2009. - 11.2009.	170 000,00				
6.	Budowa sieci wodociągowej Kopanina rej. Przylesie.	2009	10 008,00				
7.	Budowa sieci wodociągowej w Radzynchach rej. ul. Krańcowej.	08.2009.	21 000,00				

8.	Budowa sieci wodociągowej Radzyny-Chrusty.	16.10.2009. - 30.10.2009.	39 998,40				
9.	Budowa sieci wodociągowej Kaźmierz w rej. ul. Nowowiejskiej .	19.10.2009. - 28.10.2009.	19 000,00				
10.	Montaż placów zabaw w m. Kopanina, Kaźmierz, Gorszewice, Sokolniki Małe, Młodasko)	06.2009	52 362,40				
11.	Budowa kompleksu boisk sportowych ORLIK 2012.	03.11.2008. - 16.10.2009.	1 163 587,85	497 587,85		budżet państwa	333 000,00
						środki UMWW	333 000,00
12.	Remont elewacji i ocieplenie świetlicy wiejskiej w Radzynach.	09-10.2009.	27 799,99				
13.	Zakup iluminacji świątecznych Rynek Kaźmierz.	12.2009.	13 420,00				
14.	Wyposażenie świetlicy wiejskiej w Gaju Wielkim - stoły i krzesła..	30.11,2009. - 04.12.2009.	11 111,03			środki unijne PROW	71 832,00
15.	Montaż placu zabaw w Gaju Wielkim.	12.2009.	13 578,60				
16.	Budowa systemu ogrzewania świetlicy wiejskiej w Gaju Wielkim.	02.12.2009. - 17.12.2009.	95 002,20				
2010r.							
17.	Budowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Gaj Wielki	26.03.2010 - 26.11.2010	2 771 440,63	1 079 055,63		środki unijne PROW	1 692 385,00
18.	Dostawa materiałów do budowy gazociągu średniego ciśnienia w m. Bytyń	06.07.2010-19.07.2010	172 778,77				
19.	Sieć kanalizacji sanitarnej w Kaźmierzu rej. ul. Nowowiejskiej	07.2010; 12.2010	90 313,00				
20.	Sieć wodociągowa w Kaźmierzu ul. Dworcowa	10.2010	20 000,00				
21.	Chodnik z kostki brukowej ul. Dworcowa - Leśna	07.2010r.	10 232,88				

22.	Utwardzenie odcinka drogi gruntowej do m. Gorgoszewo - wykonanie zawrotki na drodze gminnej	11.2010r.	7 466,40				
23.	Plac zabaw z ławka parkową w Sierpówku	10.2010	5 404,60				
24.	Plac zabaw z ławka parkową w Wierzchaczewie	10.2010	5 404,60				
25.	Plac zabaw z ławka parkową w Brzezno	10.2010	5 404,60				
26.	Plac zabaw z ławka parkową w Witkowice	10.2010	9 491,60				
27.	Plac zabaw z ławka parkową w Bytyń	10.2010	9 955,20				
28.	Plac zabaw w Komorowie	10.2010	9 028,00				
29.	Ławki parkowe w Kaźmierzu	10.2010	1 854,40				
30.	Huśtawka dwuosobowa w Witkowicach	10.2010	1 999,99				
31.	System monitoringu wizyjnego	07.2010	18 806,30				
32.	Pomieszczenie magazynowe dla Urzędu Gminy w Kaźmierzu	12.2010	5 617,67				
33.	Przyłącze energetyczne centrum rekreacyjne ul. Leśna	11.2010	19 848,51				
34.	Ławostoły w m. Kaźmierz park	10.2010	7 358,90				
2011r.							
35.	Remont i przebudowa płyty rynku w Kaźmierzu	06.07.2011-03.10.2011	613 998,47	373 522,33		środki unijne PROW	240 476,14
36.	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Książynie wraz z siecią kanalizacji sanitarnej - etap II: kanalizacja sanitarna w rejonie ul. Polnej i Szamotulskiej	13.07.2011-15.12.2011	3 578 483,66	1 398 258,53	kredyt BS Duszniki 675 000	środki unijne PROW	2 180 225,13
37.	Remont salki parafialnej na cele sportowe w Bytniu	04.08.2011-16.09.2011	112 965,84	75 965,84		Urząd Marszałkowski	37 000,00
2012r.							
38.	Dostawa sprzętu i oprogramowania komputerowego	11.12.2012 - 22.12.2012	9 655,50				

39.	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Kiączyńce wraz z siecią kanalizacji sanitarnej (tzw. układ Kaźmierz - Kiączyn) - etap I	13.07.2011 - 09.10.2014r. (w toku)	13 340 470,62	3 564 571,75		środki unijne WRPO	9 775 898,87
40.	Dostawa cyfrowego urządzenia KYOCERA	24.05.2012 - 15.06.2012	18 265,50				
41.	Dostawa sprzętu i oprogramowania komputerowego	07.05.2012 - 06.06.2012	36 740,10				
2013r.							
42.	Remont i wyposażenie świetlicy w Dolnym Polu	24.01.2013 - 18.04.2013	42 297,89	14 787,89		środki unijne PROW	27 510,00
43.	Dostawa i instalacja sprzętu komputerowego	15.05.2013 - 20.05.2013	16 974,00				
44.	Dostawa i instalacja sprzętu komputerowego	14.03.2013 - 10.04.2013	30 504,00				
45.	Przebudowa drogi Komorowo - Górszewice km 0+000 do 0+730	14.10.2013 - 15.11.2013	220 597,41				
46.	Przebudowa drogi Komorowo - Górszewice km 0+730 do 0+995	06.11.2013 - 15.11.2013	60 215,72				
47.	Rozbudowa budynku przedszkola w Kaźmierzu - etap I	01.10.2013 - 15.11.2013	88 197,43				
48.	Remont pokryć dachowych na budynkach świetlicy wiejskiej w Bytyniu i Radzynie oraz OSP w Sokolnikach Małych i Kaźmierzu	05.06.2013 - 31.07.2013	51 042,29				
49.	Remont przepustu pod drogą gminną nr 243508P	27.09.2013 - 31.10.2013	22 500,00				
50.	Budowa placu zabaw w Kaźmierzu wraz z elementami siłowni zewnętrznej	24.06.2013 - 16.07.2013	33 287,49	11 637,49		środki unijne PROW	21 650,00

2014r.							
51.	Dostawa i instalacja sprzętu komputerowego	02.04.2014 - 30.04.2014	50 958,00				
52.	Budowa boiska rekreacyjnego wielofunkcyjnego w Bytniu	07.05.2014 - 14.07.2014	323 034,74	112 931,74		środki unijne PROW	210 103,00
53.	Remont dachu na budynku pałacu w Kaźmierzu - sala koszykowa	04.06.2014 - 30.09.2014	141 450,00				
54.	Przebudowa drogi komorowo - Gorszewice km 0+995 do 1+602	03.07.2014 - 15.08.2014	63 014,71				

Spis tabel

Tabela 1. Stan i struktura ludności w gminie Kaźmierz w latach 2008-2013

Tabela 2. Prognoza demograficzna dla gminy Kaźmierz na lata 2015-2020

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w gminie

Tabela 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego w gminie Kaźmierz

Tabela 5. Ruch naturalny według płci w gminie Kaźmierz

Tabela 6. Przyrost naturalny według płci w gminie Kaźmierz

Tabela 7. Zawarte małżeństwa w gminie Kaźmierz

Tabela 8. Migracje w gminie Kaźmierz

Tabela 9. Wskaźniki modułu gminnego w gminie Kaźmierz

Tabela 10. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON

Tabela 11. Stopa bezrobocia w powiecie szamotulskim

Tabela 12. Bezrobocie w gminie Kaźmierz

Tabela 13. Struktura bezrobotnych według gmin w powiecie szamotulskim

Tabela 14. Szkolnictwo podstawowe w gminie Kaźmierz

Tabela 15. Szkolnictwo gimnazjalne w gminie Kaźmierz

Tabela 16. Komputeryzacja w szkołach w gminie Kaźmierz

Tabela 17. Liczba przedsiębiorców w ewidencji działalności gospodarczej UG Kaźmierz

Tabela 18. Dostęp gospodarstwa domowych do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej

Tabela 19. Statystyka mieszkaniowa w latach 2002 – 2013

Tabela 20. Realizacja planu dochodów w latach 2007-2013

Tabela 21. Dochody gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Tabela 22. Struktura wykonanych dochodów w 2013 roku

Tabela 23. Podział dochodów na majątkowe i bieżące w 2013 roku

Tabela 24. Wydatki gminy Kaźmierz w latach 2008 – 2013

Tabela 25. Podział wydatków na majątkowe i bieżące w latach 2008-2013;

Spis rysunków

Rysunek 1 . Polityka przestrzenna Województwa Wielkopolskiego

Spis wykresów

Wykres 1. Bezrobotni zarejestrowani w gminie Kaźmierz według płci

Wykres 2. Udział zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym

Wykres 3. Struktura wiekowa budynków wg liczby mieszkań w gminie Kaźmierz

Wykres 4. Struktura wykonanych dochodów w roku 2013

Wykres 5. Wydatki gminy Kaźmierz w latach 2008 – 2013

Spis map

Mapa 1. Podział administracyjny województwa wielkopolskiego

Mapa 2. Mapa gminy Kaźmierz z podziałem na jednostki pomocnicze

Mapa 3. Elementy krajobrazu przyrodniczo – kulturowego

Mapa 4. Obszary Natura 2000 – Grądy Bytyńskie

Spis zdjęć

Zdjęcie 1. Znaleźisko sprzed 4 tyś. lat – para miedzianych wołków w jarzmie

Spis załączników

Załącznik nr 1 – ankieta konsultacyjna skierowana do mieszkańców gminy Kaźmierz

Załącznik nr 2 – Wykaz inwestycji gminnych realizowanych w latach 2001-2013